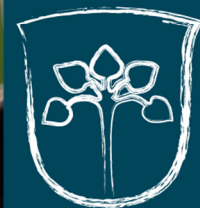

Budget 2019-2022

**Holbæk
Kommune**

Budget 2019-2022

Borgmesterens forord.....	3
Budgettet og fordelingen af indtægter og udgifter.....	4
Indtægter	6
Driftsudgifter.....	11
Renter	13
Anlægsudgifter	13
Pris- og lønfremskrivning (PL)	15
Finansiering	16
Kassebeholdning.....	18
Økonomiudvalget.....	19
Politisk Organisation.....	24
Administration	26
Ejendomme.....	31
Udvalget for Børn og Skole	37
Skoler 0-9. klasse	41
Politikområde Almene dagtilbud	46
Politikområde Sundhed for børn og unge.....	50
Udvalget for Ældre og Sundhed	53
Sundhed	57
Ældre	63
Udvalget for Beskæftigelse og Uddannelse	72
Dagundervisning	75
Beskæftigelse og uddannelse.....	78
Socialudvalget.....	84
Børnespecialområdet.....	87
Voksenspecialområdet	93
Udvalget for Klima og Miljø	102
Miljø og planer.....	105
Kommunale veje og trafik	107
Udvalget Kultur og Fritid.....	110
Kultur og fritid	112
Læsevejledning til totaloversigten og budgettet.....	116
Totaloversigten.....	116

Borgmesterens forord

Efter flere år med massive nedskæringer, blæste der mildere vinde ved årets budgetvedtagelse. Der er fortsat behov for stærk styring, men økonomien er i bedring.

Ganske vist er der mindre besparelser i Budget 2019-2022, men slet ikke på niveau med tidligere år. Samtidig har der i år været mulighed for at styrke en række områder mærkbart. Det drejer sig blandt andet om folkeskolen, ældre- og beskæftigelsesområdet samt grønne løsninger.

Men før vi nåede dertil, tog vi flere politiske beslutninger, der muliggjorde det positive resultat.

I foråret godkendte vi således en række effektiviseringer, der i sidste ende gav os penge til at styrke udvalgte områder. Økonomien er nemlig fortsat sådan, at hvis vi vil udvikle velfærden – og det er der behov for – skal vi selv finde pengene.

Udover effektiviseringerne godkendte vi også en ny økonomisk politik. Indholdet er en stærk styring, der kan sikre balance mellem indtægter og udgifter, gældsafvikling og penge i kassen samt penge til velfærd og anlæg. Det klare mål er, at stram økonomisk styring gør, at vi får ro til at udvikle velfærden.

Sidst men bestemt ikke mindst godkendte et bredt flertal i kommunalbestyrelsen også et arbejdsprogram. Det er den politiske GPS, som vi følger for at styrke de områder, der har mest brug for det. I det første arbejdsprogram prioriterede vi folkeskolen højest, og som du kan læse her i publikationen er der afsat 21 millioner om året til dette område.

Herudover peger arbejdsprogrammet på en særlig indsats for ældre- og beskæftigelsesområdet samt grønne løsninger, der kan sikre, at vores børn også har rent drikkevand og en sund natur. Også disse områder tilgodeses i Budget 2019.

I det følgende kan du dykke mere ned i disse og de mange andre tal, der tilsammen udgør Budget 2019-2022.

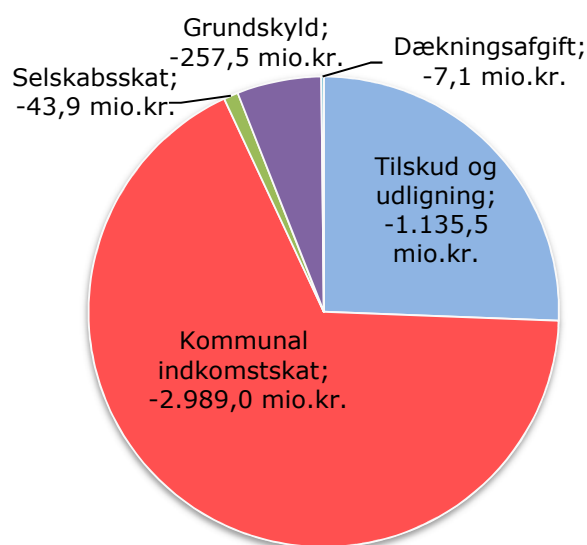
Jeg ønsker dig god læselyst.

Christina Krzyrosiak Hansen
Borgmester Holbæk Kommune

Budgettet og fordelingen af indtægter og udgifter

Holbæk Kommunes samlede indtægter forventes i 2019 at være godt 4,4 mia. kr. Størstedelen af indtægterne kommer fra borgerne i form af indkomstskat. En anden stor kilde til indtægter er tilskud og udligning fra staten (jf. nedenstående figur)

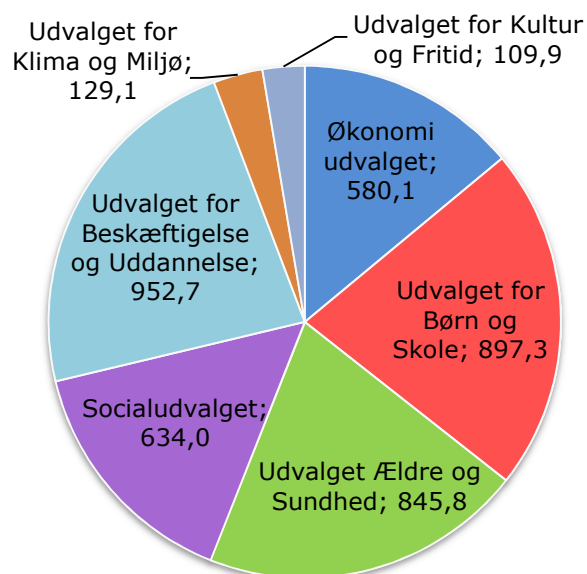
Fordeling af indtægter. 2019 (mio. kr.)

Holbæk Kommune har udgifter for godt 4,4 mia. kr. 94 pct. af de samlede udgifter, svarende til 4,1 mia. kr., er driftsudgifter (jf. nedenstående figur). De sidste 6 pct. er udgifter til renter, afdrag og anlæg. Figuren nedenfor viser, hvordan driftsudgifterne fordeler sig på kommunens stående udvalg.

Del III. Specielle bemærkninger Økonomiudvalget

Driftsudgifter, netto, fordelt på udvalg. 2019 (mio. kr.)

Totaloversigt

Totaloversigten viser udgifter og indtægter for budgettet i 2019 og for overslagsårene 2020, 2021 og 2022. Derudover vises også regnskabet for 2017 og budgettet for 2018 i totaloversigten.

I det følgende beskrives Holbæk Kommunes samlede udgifter og indtægter i den rækkefølge, som de er præsteret i totaloversigten. Læs evt. "Læsevejledningen Totaloversigten og budgettet" for en nærmere forklaring.

Emne	R 2017	B 2018	B 2019	BO 2020	BO 2021	BO 2022	
	----- i mio. kr. -----						
	lb priser	lb priser	2019pl	2019pl	2019pl	2019 pl	
1	INDTÆGTER I ALT	-4.203,3	-4.344,5	-4.433,8	-4.495,1	-4.604,0	-4.717,2
	Skatter	-3.076,2	-3.222,4	-3.298,3	-3.392,5	-3.491,5	-3.587,8
	Tilskud og udligning	-1.127,1	-1.122,1	-1.135,5	-1.102,6	-1.112,6	-1.129,4
2	DRIFTSUDGIFTER I ALT	3.936,7	4.098,5	4.148,9	4.165,4	4.154,4	4.158,7
	Økonomiudvalget	433,1	491,8	580,1	587,6	581,6	574,5
	Udvalget for Børn og Skole	927,7	937,7	897,3	899,2	898,5	898,5
	Udvalget Ældre og Sundhed	775,9	837,9	845,8	861,5	863,7	870,7
	Socialudvalget	953,4	620,8	634,0	633,1	628,9	626,9
	Udvalget for Beskæftigelse og Uddannelse	617,3	976,8	952,7	941,2	944,6	951,2
	Udvalget for Klima og Miljø	123,5	121,5	129,1	129,2	129,4	129,4
	Udvalget for Kultur og Fritid	105,8	112,0	109,9	113,5	107,7	107,6
3	RENTER M.V.	19,1	21,7	25,1	22,4	21,6	22,0

Budget 2019-2022

	Emne	R 2017	B 2018	B 2019	BO 2020	BO 2021	BO 2022
4=1+2+3	Resultat af primære drift	-247,5	-224,2	-259,8	-307,4	-428,1	-536,5
5	ANLÆGSUDGIFTER I ALT	90,5	154,2	170,0	181,0	170,0	170,0
	Økonomiudvalget	28,2	59,4	81,8	56,0	51,0	90,0
	Udvalget for Børn og Skole	30,7	1,8	38,8	39,7	62,5	43,5
	Udvalget Ældre og Sundhed	21,4	3,0	0,5	10,0	15,0	0,0
	Udvalget for Klima og Miljø	13,7	19,0	39,6	69,3	38,5	33,5
	Udvalget for Kultur og Fritid	66,7	60,9	9,3	6,0	3,0	3,0
	Byggemodning	4,9	10,1	0,0	0,0	0,0	0,0
	Køb og salg af grunde og bygninger	-75,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
6	FORSYNING I ALT	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Drift og anlæg for affaldsområdet	-2,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0
	Mellemværende for affaldsområdet	2,0	-7,0	-7,0	-7,0	-7,0	-7,0
7	Pris- og lønregulering (PL)	0,0	0,0	0,0	101,8	197,3	295,6
8=4+5+6+7	Resultat	-157,0	-70,0	-89,8	-24,5	-60,8	-70,9
	FINANSIERING I ALT	71,9	31,1	74,2	58,7	61,0	63,5
9	Optagelse af lån	-67,3	-102,0	-36,0	-25,0	-25,0	-25,0
10	Afdrag på lån	64,9	72,2	85,7	84,8	87,1	89,4
11	Finansforskydninger	74,2	60,9	24,5	-1,0	-1,0	-0,9
12=9+10+11	Resultat i alt (over-/underskud)	-85,0	-38,9	-15,6	34,2	0,2	-7,4
13=÷12	Ændring af kassebeholdning¹	85,0	38,9	15,6	-34,2	-0,2	7,4

Note 1: forøgelse (+) / forbrug (-)

Note: Den 1. januar 2018 fik Holbæk Kommune ny kommunalbestyrelse. Derfor har kommunen fået nye udvalg, og nogle af politikområderne er flyttet og ændret. Der er derfor ikke direkte sammenlignelighed imellem budget i 2019 og tidligere år. Fra 2019 er en af de væsentligste ændringer i den henseende, at der er sket en samling af alle ejendomsudgifter i ét politikområde "Ejendomme" i Økonomiudvalget. Tidligere har f.eks. ejendomsudgifter til skolebygninger ligget under politikområde "Skoler", men nu er denne udgift placeret under "Ejendomme".

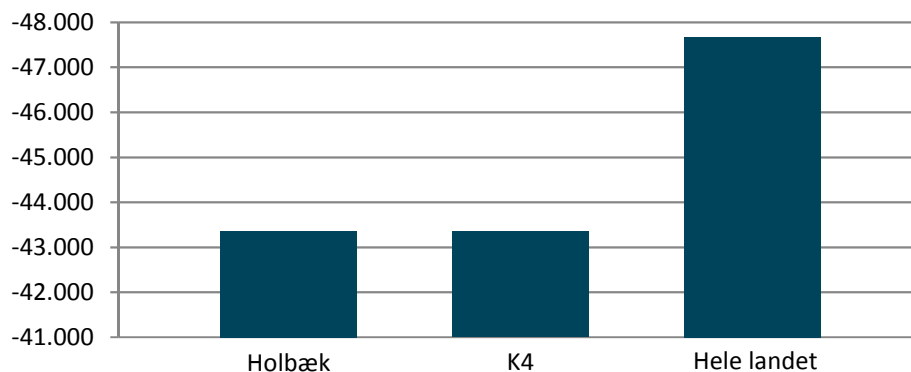
Indtægter

Indtægter består af *skatter* (kommunal indkomstskat, grundskyld, dækningsafgift, selskabsskat mv.) samt *tilskud* (statstilskud, beskæftigelsestilskud og andre særtilskud) og *udligning* (kommunal udligning og udligning vedr. udlændinge og udligning vedr. selskabsskat).

I nedenstående figur bliver skatterne pr. indbygger i seneste regnskab sammenlignet. Kommunen sammenlignes med K4-kommunerne (Holbæk, Næstved, Slagelse og Køge) og landsgennemsnittet. Holbæk Kommune har skatteindtægter på 43.400 kr. pr. indbygger, svarende til skatteindtægter pr.

indbygger i K4-kommunerne, men markant lavere end landsgennemsnittet, der er på 47.700 kr. pr. indbygger.

Sammenligning af skatter pr. indbygger, 2017

Kilde: www.statistikbanken.dk/REGK31 & FOLK1

Skatter

Indkomstskat

Indkomstskat er skat af den personlige indkomst. Indkomstskatterne er beregnet på baggrund af udskrivningsgrundlaget, som viser den indkomst kommunen forventer, at borgerne får i budgetåret.

I Holbæk Kommune anvendes det statsgaranterede udskrivningsgrundlag i 2019. For 2019 budgetterer Kommunen med et udskrivningsgrundlag på 11.833 mio.kr., hvilket giver en skatteindtægt på 2.993,9 mio. kr. ved en skatteprocent på 25,3.

Udskrivningsgrundlaget for overslagsårene 2020, 2021 og 2022 er beregnet på baggrund af de faktiske skatteindtægter i 2016. Skatteindtægterne er fremskrevet med KL's skøn over den forventede vækst i udskrivningsgrundlaget.

Indtægterne fra indkomstskatten bliver reduceret af det skrå skatteloft. I 2019 reduceres indkomstskatten med 4,9 mio. kr. I 2020 reduceres den med 5,0 mio. kr., i 2021 med 5,1 mio. kr. og i 2022 reduceres den med 5,2 mio. kr.

Selskabsskat

Selskabsskat er den skat selskaberne, der hører hjemme i Holbæk Kommune, betaler. Det er ikke kommunen selv, der beregner skatten, men staten. I 2019 modtager Holbæk Kommune 43,9 mio. kr.

Grundskyld

Grundskyld er det, vi kender som "ejendomsskat". Der betales grundskyld af grundens værdi afhængig af om den bruges til bolig eller erhverv, eller om det er landbrugsjord eller skov.

Den afgiftspligtige grundværdi vedr. bolig og erhverv er skønnet til 9.693 mio. kr., og til 1.919 mio. kr. på produktionsjord. Grundskyldspromillen er henholdsvis 25,1 på grunde til bolig og erhverv og 7,2 på produktionsjord.

Dækningsafgift

Budget 2019-2022

Dækningsafgift for erhvervsejendomme opkræves med 2 promille af et grundlag på 3.561 mio. kr. Dermed budgetteres med et provenu på 7,1 mio. kr.

Skatter

	B2019	BO 2020	BO 2021	BO 2022
	----- i mio. kr. -----			
I ALT	-3.298,3	-3.392,5	-3.491,5	-3.587,8
Indkomstskat	-2.989,0	-3.067,8	-3.154,3	-3.237,2
Selskabsskat	-43,9	-48,3	-46,3	-44,5
Anden skat pålignet visse indkomster	-0,7	-0,2	-0,2	-0,2
Grundskyld	-257,5	-269,1	-283,5	-298,8
Dækningsafgift	-7,1	-7,1	-7,1	-7,1

Tilskud og udligning

Tilskud og udligning udgør et sammenhængende system, hvor der dels omfordeles penge imellem kommunerne, og dels overføres penge fra staten til kommunerne.

Tilskud

Tilskud er den finansiering som kommunerne ikke selv står for, det er penge som kommer fra staten.

Udligning

Udligning er omfordeling af penge mellem kommunerne. Udligning sigter mod at udjævne de forskelle i kommunernes økonomiske muligheder, som skyldes forskelle i skattegrundlag, forskelle i alderssammensætning og forskelle i den sociale struktur.

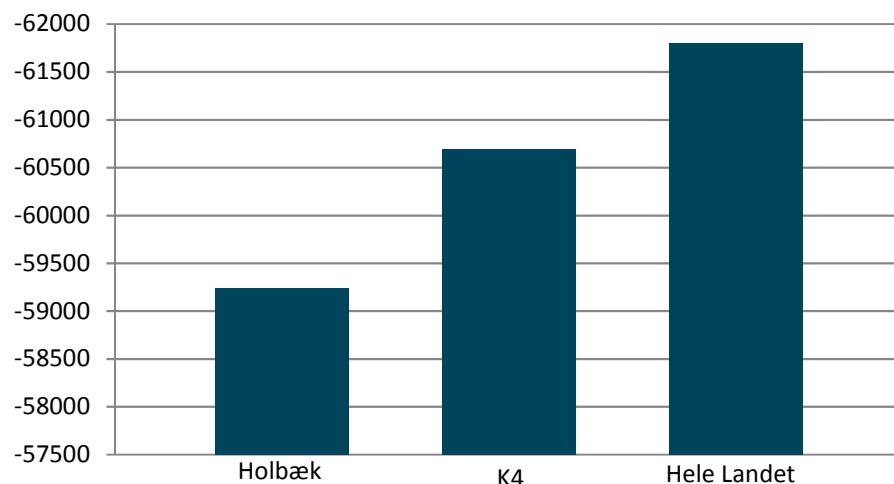
Tilskud og udligning

	B2019	BO 2020	BO 2021	BO 2022
	----- i mio. kr. -----			
I ALT	-1.135,5	-1.102,6	-1.112,6	-1.129,4
Udligning og generelle tilskud	-980,5	-984,3	-993,9	-1.010,6
Udligning og tilskud vedr. udlændinge	8,8	9,2	9,3	9,6
Kommunale bidrag til regionerne	9,6	7,9	8,2	8,4
Særlige tilskud	-174,1	-136,2	-136,8	-137,5
Refusion af købsmoms	0,7	0,7	0,7	0,7

Tilskud og udligning er med til at mindske den forskel der ses ovenfor ved en sammenligning af Holbæk kommunes skatteindtægter med landsgennemsnittet. Tabellen herunder viser indtægter fra både skat, tilskud og udligning pr. indbygger for Holbæk Kommune, K4-kommunerne og hele landet.

Sammenligning af indtægter pr. indbygger, 2017

Kilde: www.statistikbanken.dk/REGK31 & FOLK1A

Holbæk Kommune har samlet set indtægter for 59.242 kr. pr. indbygger, mens gennemsnittet på landsplan er omtrent 61.796 kr. pr. indbygger.

Således er de totale indtægter pr. indbygger i Holbæk Kommune 2.200 kr. lavere end landsgennemsnittet. Kommunens indtægter pr. borger er også lavere end K4-kommunernes, når alle indtægter medtages.

Fremtidens fundament for indtægterne

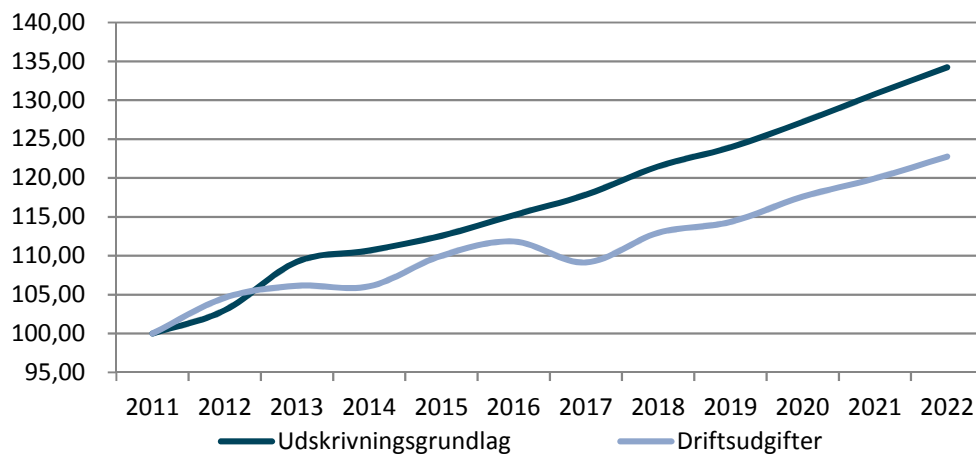
Nedenstående figur viser udviklingen i udskrivningsgrundlag og driftsudgifter fra 2011 til 2022, heraf er 2011-2017 baseret på regnskaber, mens 2018-2022 er baseret på budgetter.

I perioden 2011-2012 steg driftsudgifterne mere end udskrivningsgrundlaget. I 2013/2014 fik kommunen tæmmet væksten i driftsudgifterne, så de matchede væksten i udskrivningsgrundlaget. I 2015 og 2016 er væksten i driftsudgifterne igen større end væksten udskrivningsgrundlaget, hvilket kan ses ved, at kurverne igen nærmer sig hinanden.

Ved budget 2017 vendte udviklingen, og udskrivningsgrundlaget steg mere end driftsudgifterne. Denne udvikling skyldtes dels, at Holbæk Kommune har haft en befolkningstilvækst i de senere år, der på sigt har bidraget positivt til at øge udskrivningsgrundlaget. Dels har kommunen arbejdet for at reducere driftsudgifterne gennem omstillinger med bl.a. Holbæk i Fællesskab, og budgetreduktioner.

Fra 2018 stiger driftsudgifterne, og denne udvikling fortsætter med budget 2019-2022. Det skyldes primært, at kommunen udnytter servicerammen fuldt ud. I samme periode stiger væksten i udskrivningsgrundlaget fortsat som følge af, at kommunen har oplevet vækst i antallet af borgere. Alt andet lige, giver indtægterne altså plads til den planlagte drift.

Udviklingen i udskrivningsgrundlag og driftsudgifter, løbende priser (indeks 2011=100)

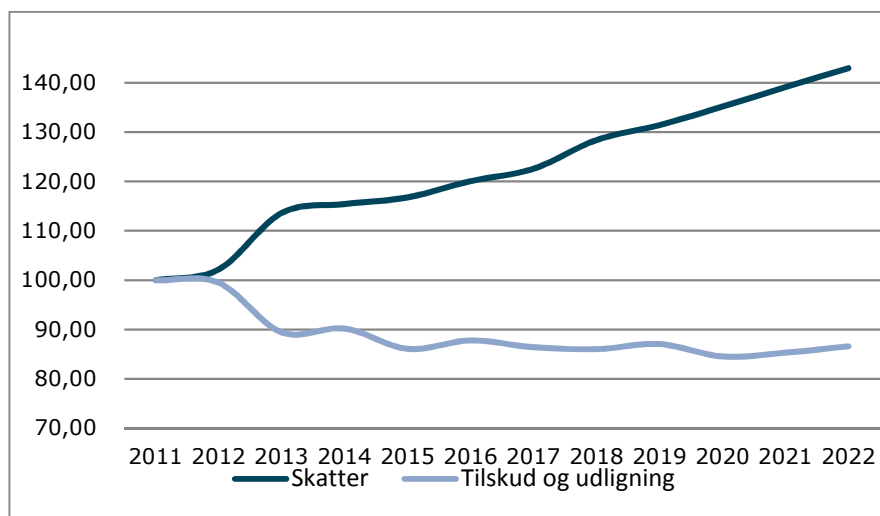

Kilde: Holbæk Kommune

Figuren nedenfor viser forholdet mellem skatteindtægter og indtægter fra tilskud og udligning i perioden 2011-2022. I de senere år er tilskud og udligning faldet, mens skatteindtægterne er steget. Reglerne for tilskud og udligning betyder, at jo mere kommunen får i indkomstskat, des mindre får den i tilskud og udligning. På grund af befolkningstilvæksten vil skatteindtægterne i Holbæk Kommune fortsat vokse og dermed vil tilskud og udligning også fortsat falde.

Figuren viser, at skatteindtægterne er steget lidt kraftigere end tilskuddet er faldet. Der har altså ikke været en én til én reduktion på tilskuddet, som følge af at befolkningstallet og skatteindtægterne er steget.

Udviklingen i skatter, tilskud og udligning, løbende priser (indeks 2011=100)

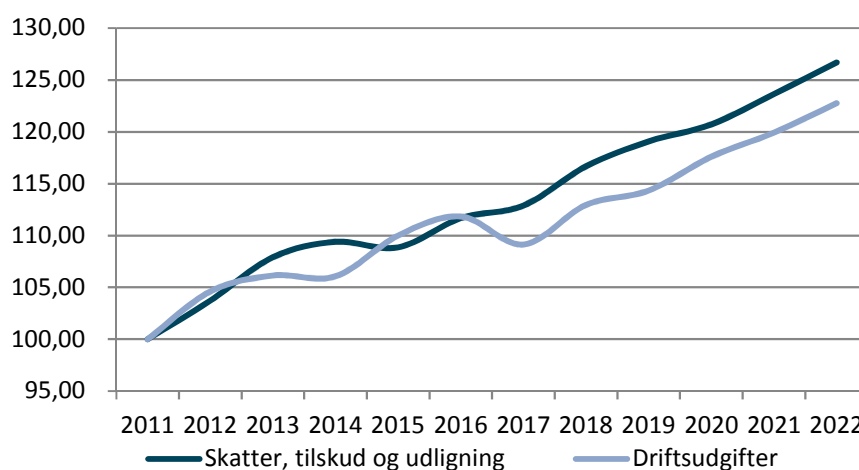

Kilde: Holbæk Kommune

Del III. Specielle bemærkninger Økonomiudvalget

Figuren nedenfor viser, at kommunens samlede indtægter og driftsudgifter svinger relativt meget i perioden fra 2011 til 2022. Perioder hvor kommunens driftsudgifter er vokset mere end indtægterne efterfølges af perioder, hvor væksten i driftsudgifterne bremses. Indtægterne er sværere for kommunen at påvirke direkte, men den befolkningstilvækst, der har været i kommunen de seneste år, kan ses i den tydelige stigende profil i figuren. For budget 2019-2022 stiger driftsudgifter og indtægterne med omtrent samme profil.

Udviklingen i skatter, tilskud og udligning og driftsudgifter, løbende priser (indeks 2011=100)

Kilde: Holbæk Kommune

Driftsudgifter

Driftsudgifter er udgifter til drift af kommunens institutioner, til service for borgere og virksomheder, og til forsørgelsesudgifter og medfinansiering af sygehuse. Tabellen nedenfor viser, hvorledes driftsudgifterne er fordelt på disse tre typer i budgettet, regnskab 2017 og budget 2018.

Emne	R 2017	B 2018	B 2019	BO 2020	BO 2021	BO 2022
	----- i mio. kr. -----					
	lb priser	lb priser	2019pl	2019pl	2019pl	2019 pl
Serviceudgifter	2.717,8	2.821,7	2.901,7	2.940,0	2.931,8	2.929,5
Økonomiudvalget	433,1	491,8	591,3	598,9	592,9	585,7
Udvalget for Børn og Skole	927,7	937,7	897,3	899,2	898,5	898,5
Udvalget for Ældre og Sundhed	528,2	556,5	554,4	570,1	572,3	579,3
Udvalget for Beskæftigelse og Uddannelse	40,1	45,9	46,4	56,8	62,9	62,9
Udvalget for Klima og Miljø	123,5	121,5	129,1	129,2	129,4	129,4
Udvalget for Kultur og Fritid	105,8	112,0	109,9	113,5	107,7	107,6
Socialudvalget	559,3	556,3	573,3	572,3	568,2	566,2
Forsørgelsesudgifter	961,6	983,7	955,8	934,0	931,3	937,8

Budget 2019-2022

Emne	R 2017	B 2018	B 2019	BO 2020	BO 2021	BO 2022
Udvalget for Ældre og Sundhed	-9,6	-11,7				
Udvalget for B beskæftigelse og Uddannelse	913,3	931,0	906,3	884,5	881,7	888,3
Socialudvalget	57,9	64,5	60,7	60,7	60,7	60,7
Økonomiudvalget			-11,2	-11,2	-11,2	-11,2
Medfinansiering af sygehusene	257,3	293,1	291,4	291,4	291,4	291,4
Udvalget for Ældre og Sundhed	257,3	293,1	291,4	291,4	291,4	291,4
Driftsudgifter i alt	3.936,7	4.098,5	4.148,9	4.165,5	4.154,5	4.158,8

Note: Den 1. januar 2018 fik Holbæk Kommune ny kommunalbestyrelse. Derfor har kommunen fået nye udvalg, og nogle af politikområderne er flyttet og ændret. Der er derfor ikke direkte sammenlignelighed imellem budget i 2019 og tidligere år. Fra 2019 er en af de væsentligste ændringer i den henseende at der er sket en samling af alle ejendomsudgifter i ét politikområde "Ejendomme" i Økonomiudvalget. Tidligere har f.eks. ejendomsudgifter til skolebygninger ligget under politikområde "Skoler", men nu er denne udgift placeret under "Ejendomme".

Forudsætninger

Når budgettet udarbejdes, tages der i udgangspunktet højde for en række faktorer, som betyder at næste års budget bliver dannet på baggrund af de bedst mulige skøn. Faktorerne er:

- Pris- og lønfremskrivning (jf. nedenstående kapitel)
- Pris x mængde
- Befolkningsprognose
- Ny lovgivning
- Politiske beslutninger

Pris x mængde

I et ønske om stram styring af økonomi og aktiviteter, er budgettet de fleste steder bygget op omkring pris x mængde. Dette betyder, at vi beregner en pris pr. enhed, for eksempel prisen pr. elev i folkeskolen.

Når pris x mængde skal findes, foregår der et omfattende arbejde med at kortlægge antallet af ydelser og beregne gennemsnitspriser. På nogle områder – skoler, daginstitutioner og ældreområdet – bruges kommunens befolkningsprognose til at fastsætte mængden.

Befolkningsprognose

Befolkningsprognosen viser, hvordan kommunen forventer at befolkningen udvikler sig fordelt på alder og antal.

Samlet set bliver vi flere borgere i Holbæk Kommune. Andelen af personer over 64 år stiger fra 19,6 pct. i 2016 til 22,7 pct. i 2022, mens antallet af personer yngre end 64 år tilsvarende falder. Andelen af personer i den arbejdsdygtige alder (16 år til 64 år) stiger med omtrent 1% i perioden 2016-2022.

Befolkningsudviklingen (i % af i alt)

Alder	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
I ALT (antal pers.)	69.970	70.954	70.978	71.262	71.694	72.158	72.613
0-17	21,5%	21,7%	21,3%	21,2%	21,0%	20,9%	20,9%
18-25	8,8%	8,9%	8,9%	8,9%	9,0%	9,0%	8,9%
26-40	15,5%	15,6%	15,6%	15,8%	15,9%	16,2%	16,5%
41-64	34,6%	35,1%	34,9%	34,7%	34,9%	34,8%	34,7%
65-68	5,3%	5,1%	5,1%	5,2%	5,0%	5,1%	5,0%
69+	14,3%	15,1%	15,6%	16,1%	16,7%	17,1%	17,7%

Kilde: Kommunens egen befolkningsprognose.

Note 1: Pensionsalderen er 68 år hvis man er født 1963 eller senere.

Ny lovgivning

Lovgivningen er det fundament kommunen arbejder ud fra og som fortæller, hvad man må og hvad man skal. Implikationer af ny lovgivning er indarbejdet i budgettet på de områder, hvor ny lovgivning er med til at påvirke udgifterne.

Politiske beslutninger

Kommunalbestyrelsen beslutter hvordan ressourcerne prioriteres og derved, hvordan budgettet bliver anvendt.

Kommunalbestyrelsen fastsætter serviceniveauerne og aktiviteterne. For eksempel, om der skal være flere dansktimer i folkeskolen, eller hvor mange timers hjemmehjælp de ældre skal have.

I forbindelse med vedtagelsen af budgettet har kommunalbestyrelsens partier mulighed for at fremsætte ændringsforslag og påvirke budgettet på den måde.

Renter

Holbæk Kommune har udgifter til renter, fordi anlægsudgifter igennem tiden er finansieret via lånoptagelse. Derudover har kommunen renteindtægter, som hovedsageligt stammer fra indestående i banken.

Renter

Mio. kr.	B 2019	BO 2020	BO 2021	BO 2022
	----- i mio. kr. -----			
Renteudgifter	33,1	30,3	29,5	29,9
Renteindtægter	-8,0	-8,0	-7,9	-7,9
Renter i alt	25,1	22,4	21,6	22,0

Anlægsudgifter

Udgifter til anlæg er investering i nybyggeri og renoveringsarbejde. Det kan f.eks. være opførelse af en børnehave, istandsættelse af Seminariet, køb af en færge eller renovering af en bro. Almindelig vedligeholdelse er "driftsudgifter".

Anlægsudgifter fordelt på udvalgsområde, (2019 priser)

	B 2019	BO 2020	BO 2021	BO 2022
	----- i mio. kr. -----			
ØKONOMIUDVALGET	81,8	56,0	51,0	90,0
Pulje til lokaludvikling	0,7	2,0	2,0	
Reserveret til indhentelse af renoveringsefterslæb				31,0
Energirenovering	9,9	7,5	7,5	7,5
Renovering af bygninger m.m.	66,2	45,0	40,0	50,0
Små projekter under almindelig renovering	23,9	8,6		
Akutupulje - Ikke disponeret		9,1	40,5	40,5
Pulje til opretning af terræn, kommunale ejendomme	1,5	1,5	1,5	1,5
Genopretning af indvendige overflader	1,3	3,0	3,0	3,0
Renovering af ældreboliger	5,0	5,0	5,0	5,0
Jernbanevej - Renovering af bygning, primært klimaskærm	10,0			
Jernbanevej 6, energirenovering af tag + grønt tag	4,9			
Skimmelsanering og renovering af tag, Skovvejens Skole afd. Jyderup	3,0			
Kommunale ejendomme pulje - akut opstået skimmel /vandskader	3,0			
Anders Larsensvej, udvidelse af HUSC	2,7			
Skovvejens Skole afd. Nr. Jernløse - Ny facadebeklædning	2,5			
Nye vinduer på Stestrup Skole bygning 1 inkl. tag-, og facaderenovering	3,8			
Tuse hallen udvendig renovering og genopretning	2,9			
Søbæk Have - Facader	1,7	8,3		
Børnehuset Skovhuset - Renovering og ombygning		3,5		
Knabstrup hallen renovering og genopretning		3,9		
Holbæk Seminarium - Renovering af parkeringsforhold		4,9		
Kulturkasernen - Facaderenovering		2,3		
Puljen til Almindelig renovering reduceres med 5 mio. kr. i 2020 og 10 mio. kr. i 2021		-5,0	-10,0	
Projektomkostninger til opstart af anlæg	5,0	1,5	1,5	1,5
Projektomkostninger til opstart af anlæg	1,5	1,5	1,5	1,5
Ejendomsstrategi, Læring & Trivsel (Arealoptimering)	0,5			
Nyt Plejecenter Holbæk - Projektudvikling	1,0			
Fælles Tandreguleringsklinik	1,0			
Projektudvikling af havneområde	1,0			
UDVALGET FOR BØRN OG SKOLE	38,8	39,7	62,5	43,5
Genhusning og genopbygning af Eventyrlunden	3,0			
Fornyelse af legepladser - daginstitutioner og skoler	1,5	1,5	1,5	1,5
Nye børnehuse og skoler	34,3	38,2	61,0	42,0

Del III. Specielle bemærkninger Økonomiudvalget

	B 2019	BO 2020	BO 2021	BO 2022
UDVALGET FOR ÆLDRE OG SUNDHED	0,5	10,0	15,0	
Stenhusvej 21, istandsættelse af modtagekøkkener	0,5			
Nyt plejecenter i Holbæk by - servicearealer		10,0	15,0	
UDVALGET FOR KLIMA OG MILJØ	39,6	69,3	38,5	33,5
Lys Ladegårdsallén	2,2			
Krydsningspunkt omfartsvej / Sportsbyen	0,3			
Holbæk Havn - Restarbejder (se bilag for konkrete projekter)	5,0	16,5	2,0	
Holbæk Havn - Servicebygning	2,0			
Yderligere midler til småprojekter i havneområdet	0,5			
Mastebro	1,0			
Ringvej i Regstrup – asfalt	0,5	0,4		
Ringvej i Regstrup - tilslutning til motorvej	1,3			
Forlængelse af Skagerakvej	1,0	9,0		
Nyttiggørelse af overskudsjord og byggeaffald	0,9			
Oprensning af olieforurening		2,5		
Dræn	1,0	2,0	2,0	2,0
Broer og bygværker	10,0	12,5	12,5	15,0
Trafiksikkerhedsforanstaltninger	8,1	4,0	7,0	5,0
Projektere cykelstier og opdatere trafiksikkerhedsplan	0,5			
Cykelstier		12,5	1,5	1,5
Veje, fortove og stier	5,3	9,9	13,5	10,0
UDVALGET FOR KULTUR OG FRITID	9,3	6,0	3,0	3,0
Pulje til udvikling af idrætsaktiviteter uden for Holbæk by		2,5	2,5	2,5
Miljøvenlig kunstgræsbane i Vipperød	3,3			
Holbæk Museumsbygning, renovering	0,5	0,5	0,5	0,5
Brorfelde Observatorium	3,0	3,0	0,0	0,0
Jyderup boldklub	1,9			
Jyderup Hallen	0,6			
Anlægsudgifter i alt	170,0	181,0	170,0	170,0

Pris- og lønfremskrivning (PL)

PL er et skøn over udviklingen i priser og lønninger. Stigning i priser og lønninger adskilles fra resten af budgettet, som følge af et ønske om at kunne identificere, om en given stigning i udgifterne skyldes ændringer i mængden og/eller i service/ydelse, eller om stigningen blot er et udtryk for generelle pris- og lønændringer. KL (Kommunernes Landsforening) skønner over vækst i priser og lønninger på forskellige områder.

Pris- og lønfremskrivning

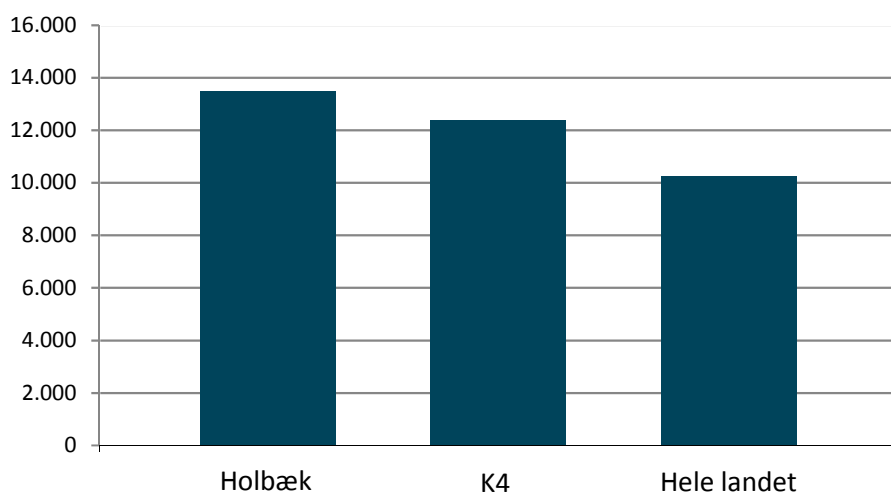
I pct.	2017-2018	2018-2019
Løn	1,25	1,96
Brændstof	3,82	1,58
Øvrige varer og anskaffelser	0,16	0,77
Entreprenør og håndværkerydelser	1,92	1,89
Øvrige tjenesteydelser	1,69	2,33
Pris- og lønskøn samlet	1,40	2,00

Kilde: KL

Finansiering

Man opdeler finansiering i: optagelse af lån, afdrag på lån og finansforskydninger. Nedenstående figur sammenligner Holbæk Kommunes langfristede gæld pr. borger med K4-kommunerne (Holbæk, Næstved, Slagelse og Køge) og gennemsnittet på landsplan. I Holbæk Kommune er den gennemsnitlige gæld 13.500 kr. pr. indbygger og vi har således højere gæld pr. indbygger end K4-kommunerne og gennemsnittet på landsplan.

Sammenligning af langfristet gæld pr. indbygger. 2017¹

Kilde: www.statistikbanken.dk/REGK4 & FOLK1A

Note 1: Gælden er eksklusiv "Langfristet gæld vedr. ældreboliger"

Optagelse af / afdrag på lån

Som hovedregel kan kommunerne ikke optage lån uden tilladelse fra Økonomi- og Indenrigsministeriet. Der er dog visse undtagelser, for eksempel hvis man låner til energibesparende foranstaltninger.

Når kommunen har optaget lån, nedbringes gælden igen ved løbende afdrag. Nedenstående tabel viser hvilke lån kommunen har modtaget dispensation på i 2019, og forventningerne til lån i overslagsårene.

Optagelse af lån

Mio. kr.	B 2019	BO 2020	BO 2021	BO 2022
	----- i mio. kr. -----			
Ordinære lånepulje	15,0	17,5	17,5	17,5
Lån til større strukturelle investeringer på borgernære områder	11,1			
Energibesparende foranstaltninger	9,9	7,5	7,5	7,5
Lånoptagelse i alt	36,0	25,0	25,0	25,0

Tabellen herunder viser de afdrag kommunen betaler i budgetperioden, eksklusiv afdrag på lån der vedrører ældreboliger.

Afdrag på lån ekskl. afdrag på lån vedr. ældreboliger

Mio. kr.	2019	2020	2021	2022
Afdrag	74,7	73,8	76,1	78,4

Pr. 1. januar 2018 var gælden 954 mio. kr. (ekskl. ældreboliger). Forventet låneoptag i 2018 er 104,9 mio. kr., samt en restlånehjemtagelse for regnskabsår 2017 på 13 mio. kr. Afdrag i 2018 er 65 mio. kr. Dermed er den forventede gæld pr. 1.1.2019 på 1.007 mio. kr. I 2019 har kommunen planlagt at optage lån for 36,0 mio. kr. og afdrage 74,7 mio. kr. Dermed forventes den samlede langfristede gæld pr. 1.1.2020 at være 968 mio. kr. Med de nuværende forventninger til lån og afdrag, vil gælden blive nedbragt med samlet 192 mio. kr. i budgetperioden. Nedenstående tabel viser den forventede udvikling i den langfristede gæld eksklusive gæld vedrørende ældreboliger.

Langfristet gæld ekskl. ældreboliger

Primo året	2019	2020	2021	2022
	-----i mio. kr.-----			
I ALT	1.007	968	920	866

Finansforskydninger

Finansforskydninger er ændringer i vores midlertidige mellemværende – tilgodehavender, udestående/kortfristet gæld – med private og offentlige institutioner; både det mellemværende kommunen har med andre, men også det mellemværende andre har med kommunen. Derudover indgår også forventning om indskud i Landsbyggefonden i finansforskydningerne.

Indskud i Landsbyggefonden

	2019	2020	2021	2022
	-----i mio. kr.-----			
I ALT	24,8	3,0	3,0	3,0

Kassebeholdning

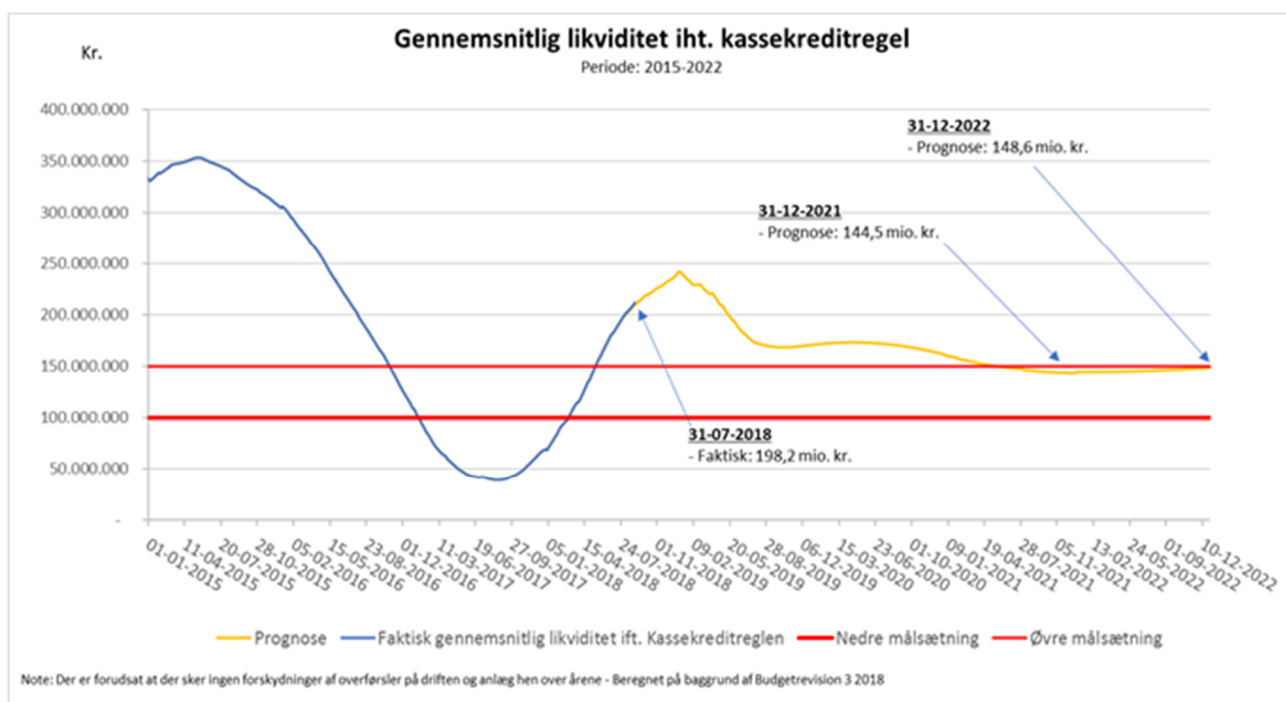
Kassebeholdningen er de penge, Holbæk Kommune har liggende i kassen. Ændring af kassebeholdningen er udtryk for de samlede udgifter og indtægters påvirkning af kassen – dog under hensyntagen til evt. periodeforskydninger, som vil fremgå af finansforskydninger.

	2019	2020	2021	2022
	-----i mio. kr.-----			
Budgetteret resultat i alt (- = styrkelse, + = kassetræk)	-15,6	34,2	0,2	-7,4

Henover året falder udgifter og indtægter på forskellige tidspunkter. Det betyder, at kommunens kassebeholdning en gang imellem er negativ. Kommuners gennemsnitlige likviditet de seneste 365 dage skal være positiv.

For at sikre at Holbæk Kommune har en sund økonomi, har Kommunalbestyrelsen besluttet at kassebeholdningen i gennemsnit, over de seneste 365 dage, skal være på 1.500-2.000 kr. pr. borger, svarende til 100-150 mio. kr., og at den gennemsnitlige kassebeholdning skal være minimum 150 mio. kr. i 2021.

Figuren nedenfor viser, at den gennemsnitlige likviditet lever op til målsætningen.

Økonomiudvalget

Økonomiudvalget omfatter blandt andet kommunalbestyrelsen, kommunens administration og bygninger, samt erhvervsservice.

Politisk organisation

Omfatter udgifter til aflønning af og mødeudgifter til kommunalbestyrelsens medlemmer, tilskud til politiske partier, udgifter til kommissioner, råd og nævn – herunder lokalfora – samt udgifter til afholdelse af valg.

Administration

Omfatter udgifter til administrationsbygninger, administrativt personale såvel i forhold til borgerrettede aktiviteter som den administrative drift af kommunen, samt fællesudgifter til for eksempel IT. Hertil kommer forskellige puljer til specifikke formål; barsel, tjenestemandspensioner og trepartsmidler.

Finansiering

Omfatter renter, tilskud, udligning og skatter, samt balanceforskydninger. Specifikationerne findes i de generelle bemærkninger (som udarbejdes efter den endelige vedtagelse af budgettet).

Ejendomme

Ejendomme varetager opgaver inden for drift (herunder rengøring, teknisk service, betaling af varme, vand, renovation mv.) og vedligeholdelse (indvendig såvel som udvendig) af kommunale bygninger og arealer, huslejeopkrævninger mv.

Erhverv og turisme

Omfatter aktiviteter i relation til erhvervsservice, væksthushus, turistfremme og landdistriktsprogrammet.

Effektiviseringer af administrationen

Som i resten af organisationen er også administrationen reduceret og effektiviseret inden for de seneste år. Sammenligner vi udgifterne pr. indbygger i Holbæk kommune med K4 kommunerne og alle andre kommuner på landsplan, så er Holbæk kommune en ad dem med de laveste udgifter til administration pr. indbygger. Økonomi- og Indenrigsministeriet har i 2018 udarbejdet en analyse af kommunernes administrationsudgifter. Også der skiller Holbæk kommune sig ud med de laveste udgifter til administration.

For at få et bedre billede af de reelle udgifter på administrationen skal budgettet reduceres for puljer, som er centralt placeret under administration. Det er fx digitaliseringspuljen, puljen til lokaludvikling, bufferpuljen samt barsels- og lønpuljer. Det er vigtigt at korrigere for disse puljer, fordi de ikke anvendes på administrationen. I løbet af budgetåret fordeles puljerne ud på andre politikområder og reducerer dermed det oprindelige budget. Puljerne udgør 40 til 60 mio. kr. hvert år. Her ligger også de centrale puljer i forbindelse med Effektiviserings- og Besparelisesstrategien.

Tabel 1 Udgifter fordelt på politikområder

Politikområde	R 2017	B 2018	B 2019	BO 2020	BO 2021	BO 2022
	----- i 2019-priser, mio. kr. -----					
Politisk organisation	11,3	14,1	12,6	12,6	12,6	12,9
Administration	411,2	460,8	447,3	454,8	449,9	442,5
Ejendomme	16,3	16,6	112,7	112,8	111,7	111,7

Budget 2019-2022

Politikområde	R 2017	B 2018	B 2019	BO 2020	BO 2021	BO 2022
Erhverv og turisme	7,6	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5
I alt	446,5	498,9	580,1	587,7	581,7	574,6
Puljer til fordeling på andre politikområder placeret på politikområdet "Administration"	-0,1	50,9	47,3	48,2	48,2	40,8
I alt Økonomiudvalget - fratrukket puljer	446,6	448,0	532,9	539,5	533,5	533,8

Note: Eventuelle differencer skyldes afrunding

Note: Der vil altid være en stigning fra regnskab til budget på administration, fordi der i løbet af året fordeles puljer ud fra generelle reserver samt barselspuljen.

Note: Den 1. januar 2018 fik Holbæk Kommune ny kommunalbestyrelse. Derfor har kommunen fået nye udvalg, og nogle af politikområderne er flyttet og ændret. Der er derfor ikke direkte sammenlignelighed imellem budget i 2019 og tidligere år. En af de væsentligste ændringer i den henseende er samling af alle ejendomsudgifter i ét politikområde "Ejendomme" i Økonomiudvalget. Tidligere har f.eks. ejendomsudgifter til administrationen ligget under politikområde "Administration", men nu er denne udgift placeret under "Ejendomme". Det giver en stigning i budgettet på ejendomme på 95 mio. kr. fra 2018 til 2019.

Tabel 1 og nedenstående figur 1 viser udviklingen i udgifterne på de fire politikområder.

Den store stigning i budgettet på Ejendomme fra 2018 til 2019 kommer som konsekvens af, at ansvaret for Ejendomme med den nye styrelsesvedtægt er blevet samlet under Økonomiudvalget. Fremover samles alle udgifter i forbindelse med drift og vedligehold af ejendomme derfor under Økonomiudvalget. Budgettet til ejendomme har tidligere være fordelt på 6 udvalg og 12 politikområder, men er nu i store træk samlet på Økonomiudvalget, som i forvejen administrerer opgaven med køb og salg. Med samlingen af køb og salg samt drift og vedligeholdelse af bygninger, får Økonomiudvalget et økonomisk overblik, som forbedrer mulighederne for at optimere driften af de kommunale ejendomme, herunder arealoptimering. Sammen med stigningen vedrørende Ejendomme er der en reduktion af Administration, idet 17,6 mio. kr. er flyttet fra Administration til Ejendomme.

Ved budgetaftalen 2018-2021 blev der afsat ekstra midler til kompetenceudvikling af organisationen, samt en pulje til udvikling af lokalområderne i forbindelse med budgetaftalen 2018. Puljen til udvikling af lokalområderne er fjernet efter 2021.

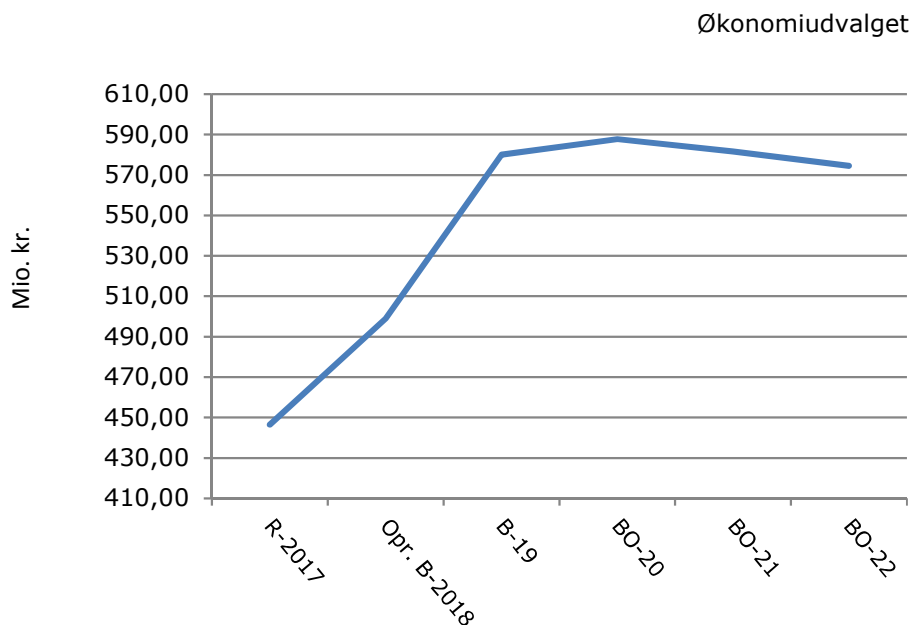
Der har de senere år været et merforbrug vedrørende arbejdsskadeerstatninger. Derfor er den interne forsikringspulje øget yderligere fra 2019.

Det forøgede budget for 2018 på politisk organisation kommer fra puljer som administreres af Fælles-Skaberne, puljerne er i 2019 flyttet til Kultur og Fritid. I 2018 er der også afsat budget til øgede udgifter til uddannelse af den nye kommunalbestyrelse. Stigningen fra 2017 til 2019 skyldes en forventning om øgede udgifter til afløsning af de tilforordnede i løbet af valgdagen, og en yderligere stigning til 2022 er afsat til uddannelse af kommunalbestyrelsen efter næste kommunalvalg.

Der er sket et fald på knap 8 mio. kr. fra budget 2017 til budget 2018 på Ejendomme. Dette kommer, fordi en del af anlægsbudgettet 2017 blev omplaceret i 2017. Dertil kommer en reduktion i budgetrammen på 1,9 mio. kr. for 2018 og overslagsårene.

I forbindelse med budgetaftalen for 2018 blev der indlagt en rammebesparelse på 0,5 mio. kr., som har reduceret budgettet til Erhverv og Turisme fra 2018 og frem.

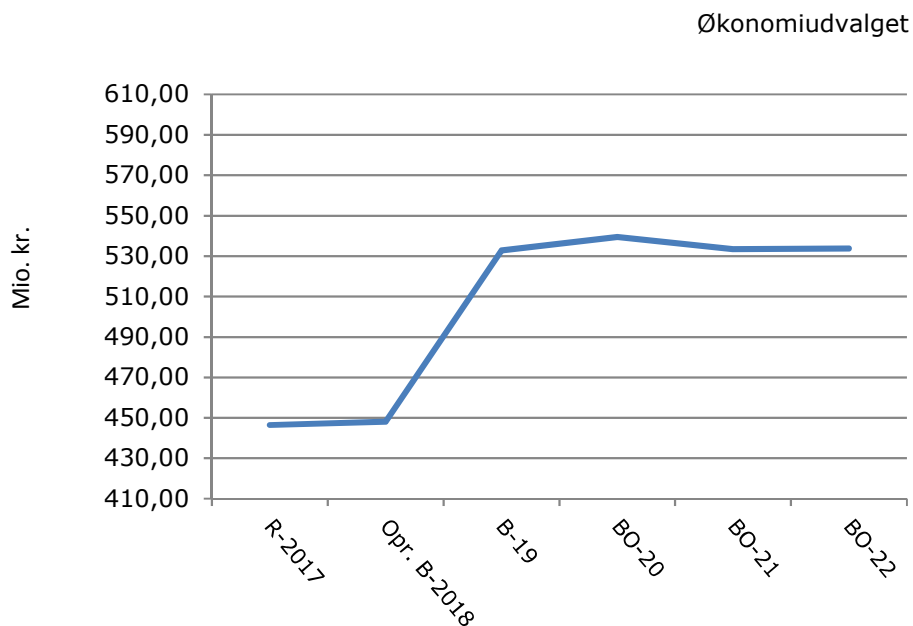
Figur 1a Driftsudgifter, netto (2019-priser, mio. kr.)

Kilde: Holbæk Kommune

På administrationen ligger en række puljer på generelle reserver samt løn og barselsmidler som fordeles i løbet af året. Der vil derfor altid være en stigning fra regnskab til det følgende års budget. Hvis man renser den ovenstående figur for disse puljer fra 2018 til 2022 ser udviklingen anderledes ud; det skal tages med i betragtningen, at alt omkring Ejendomme er flyttet til udvalget. Det giver en stigning på 95 mio kr.

Figur 1b Driftsudgifter, netto (2019-priser, mio. kr.)

Kilde: Holbæk Kommune

Dannelse af budgettet

Tabel 2a viser, hvad de politiske beslutninger der er truffet efter vedtagelse af budgetrammen for 2019, har betydet for budget 2019 og overslagsårene 2020, 2021 og 2022.

I budgetrammen, som er udgangspunktet for tabel 2a, er inkluderet en besparelse omkring decentralisering fra budgetaftalen 2018 på 10 mio. kr., samt måltallet for Effektiviserings- og Besparelsesstrategien på 3 mio. kr. Begge dele har udvalget fundet løsninger på i form af enten effektiviseringer eller besparelser. I processen med arbejdet med effektiviseringer har politikerne valgt nogle af de fremlagte effektiviseringer fra, og derfor er puljen til politisk prioritering reduceret.

Tabel 2a Dannelse af budget

	B 2019	BO 2020	BO 2021	BO 2022
	----- i 2019-priser, mio. kr. -----			
Rammeudmelding 2019	519,1	504,9	504,2	504,2
Budgetdannelse	4,7	4,3	4,3	4,6
Stigende udgifter til Udbetaling Danmark	0,7	0,7	0,7	0,7
Stigende udgifter til arbejdsskadeerstatninger	1,1	1,1	1,1	1,1
Manglende løsning af effektiviseringsmål	1,8	1,4	1,4	1,4
Ekstra budget til afholdelse af valg, grundet skiftehold	0,3	0,3	0,3	0,3
Færre indtægter fra det takstfinansierede område, på grund af takstreduktioner på det specialiserede område	0,8	0,8	0,8	0,8
Ekstra midler til uddannelse af ny kommunalbestyrelse				0,3
Budget inklusive udfordringer	523,8	509,2	508,4	508,7
Løsninger så budgetrammen overholdes	-8,9	-8,9	-8,9	-8,9
Dobbeltbudgettering af fællesskaberpuljer	-0,7	-0,7	-0,7	-0,7
Digitaliseringspulje mv. fjernes permanent	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0
Tilbageholdelse af sygedagpengerefusioner	-3,0	-3,0	-3,0	-3,0
Udfasningen af IT-værktøjet TimeLog til Timeregist	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
I alt budgetramme	514,9	500,2	499,5	499,8
Lov og Cirkulæreprogrammet				
Databeskyttelsesforordningen	1,1	0,9	0,9	0,9
Politiske fravalg af specifikke effektiviseringsforslag, som vedrører de stående udvalg	-5,5	-3,5	3,8	3,8
Direktionens anbefalinger	-4,9	-15,3	-22,6	-22,6

Del III. Specielle bemærkninger Økonomiudvalget

	B 2019	BO 2020	BO 2021	BO 2022
Pulje til politisk prioritering (grøn kommune, ældre mv.)	3,4			
Investeringer Styrkelse af Ungeindsatsen	0,5	0,5	0,5	0,5
Investeringer Styrkelse af sygedagpengeindsatsen	3,0	3,0	3,0	3,0
Investeringer Vend i døren	1,5	1,5	1,5	1,5
Provenu fra E&B strategien, omplaceret til andre udvalg	-13,3	-20,3	-27,6	-27,6
Ændringer i forbindelse med 1. behandlingen	0,0	14,6	15,3	15,3
Neutralisering af E&B jf. beslutning til ØKU's 1. behandling	0,0	14,6	15,3	15,3
Budgetaftale 2019-2022	-3,4	0,0	0,0	0,0
Fordeling af Grøn pulje	-3,4			
Ny boligstrategi	0,5			
Kommunikation vedr. ny boligstrategi	0,5			
Reduktion af Puljen til lokaludvikling til at dække boligstrategi	-0,7			
Omplacering til og fra andre udvalg	83,1	95,8	89,9	89,7
Omplacering af investeringsmidler i forbindelse med Effektiviserings- og Besparelsesstrategien	-5,0	0,0	0,0	0,0
Decentralisering - færre ledere	8,2	8,2	8,2	8,2
Oprettelse af Udsætteråd	0,0	0,0	0,0	0,0
Puljer vedr. lokalområderne er flyttet til Kultur og Fritid	-1,2	-1,2	-1,2	-1,2
Omplacering af lønmidler til der hvor aktiviteten afholdes - fra Administration til Ældreområdet	-0,8	-0,8	-0,8	-0,8
Al drift og vedligehold af bygninger omplaceres til Ejendomme fra flere politikområder (fra f.eks. politikområde Skoler)	77,3	77,1	76,9	76,9
Teknisk omplacering - midler til genforsikrede tjenestemænd	0,5	0,5	0,5	0,5
Kompensation til Socialtilsyn Øst for høj husleje	0,6	0,9		
Depotdrift midler til ejendomsdrift	0,6	0,6	0,6	0,6
Besparelse ved tilbageholdelse af sygefraværsreduktion for administrative medarbejdere hentet på andre udvalg ₂	1,6	1,6	1,6	1,6
Diverse mindre omplaceringer	1,2	0,6	0,6	0,5
Tekniske korrektioner af rammen				-7,3
Tilretning af puljer - Pulje til lokaludvikling jf. budgetaftalen for 2018				-7,3
Pris og lønfremskrivning₁	-5,0	-4,9	-4,9	-4,9

Budget 2019-2022

	B 2019	BO 2020	BO 2021	BO 2022
Udvalgets budgetforslag	580,2	587,8	581,7	574,3

Note: Eventuelle differencer skyldes afrunding

Note¹: Pris og lønfremskrivningen reducerer budgettet med 5,0 mio. kr. Det skyldes, at forventningen til pris- og lønstigningerne fra 2018 til 2019 er lavere nu, i forhold til den forventning man havde i 2017. Den væsentligste årsag er, at lønningerne steg mindre ved overenskomstforhandlingerne i forhold til det man havde forventet.

Note²: I kommunens tidligere løn og økonomisystem var det muligt at tilbageholde de refusioner som blev fordelt til afdelingerne, når medarbejdere var langtidssyge. Det ikke en mulighed i det nye system og derfor er budgetterne reduceret på de områder som har administrative medarbejdere. Besparelsen var oprindeligt på 3 mio. kr. Heraf er 1,6 mio. kr. flyttet til politikområder uden for Økonomiudvalget. Fordelingen af besparelsen tager udgangspunkt i udbetalinger af sygedagpengerefusioner de seneste år

Holbæk Kommune arbejder med en Effektiviserings- og Besparelsesstrategi, som hvert år skal danne 1 pct. af serviceudgifterne - svarende til omkring 28 mio. kr. - til et politisk råderum. Kommunalbestyrelsen kan bruge råderummet på de områder, som den vælger at prioritere i årets budget. For Økonomiudvalget var måltallet 3 mio. kr. i 2019. Kommunalbestyrelsen besluttede den 20. juni 2018 at indarbejde effektiviseringer for 1,2 mio. kr. i budget 2019.

Tabel 2b Effektiviseringstiltag

	B 2019	BO 2020	BO 2021	BO 2022
	----- i 2019-priser, mio. kr. -----			
Indarbejdede mål for effektiviseringer	3,0	3,0	3,0	3,0
Forhandling af kontrakt med Schultz lovinformation	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
Udbud af ESDH (elektronisk sags- og dokumentsystem)	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5
Ledelsesinformationsystem	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3
Indkøb af core switche	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
Effektivisering og digitalisering af arbejdsgange		-0,45	-0,45	-0,45
Resterende udfordring (løses i tabel 2a)	1,80	1,35	1,35	1,35

Politisk Organisation

Tabel 3a er opdelt på aktiviteter og viser regnskab, budget og budgetoverslag for perioden 2017 til 2022.

Tabel 3a Udgifter fordelt på aktiviteter

Aktivitet	R 2017	B 2018	B 2019	BO 2020	BO 2021	BO 2022
	----- i 2019-priser, mio. kr. -----					
Andre kulturelle opgaver	0,3	1,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Fællesudgifter og administration	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
Kommunalbestyrelsesmedlemmer	7,0	9,9	9,4	9,4	9,4	9,7
Kommissioner, råd og nævn	2,2	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1
Valg med videre	1,5	1,5	1,8	1,8	1,8	1,8
I alt	11,3	14,1	12,6	12,6	12,6	12,9

Note: Eventuelle differencer skyldes afrunding

Tabel 3a og nedenstående figur 2 viser udviklingen i udgifterne på politikområdet Politisk Organisation.

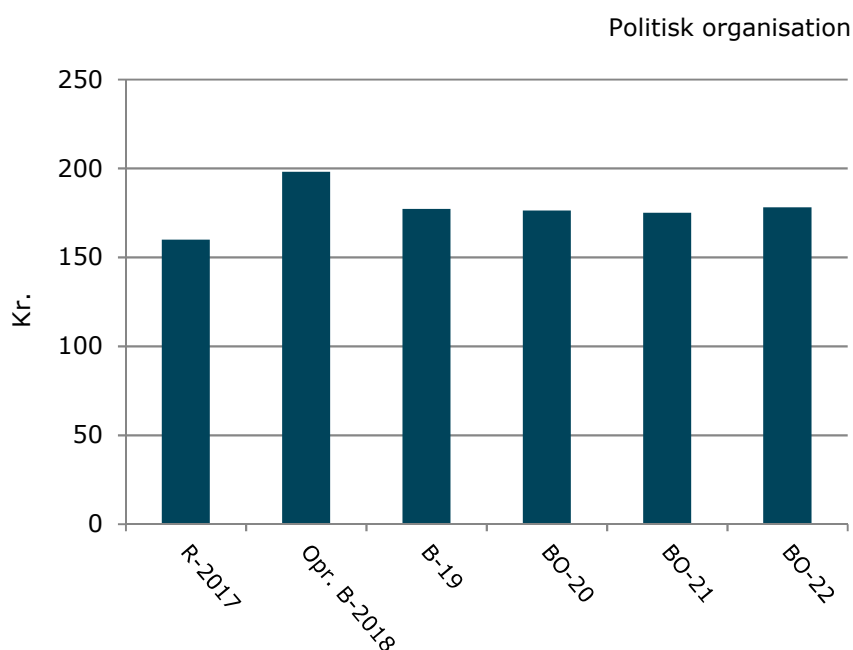
Del III. Specielle bemærkninger Økonomiudvalget

Budgettet for 2018 og 2022 er højere end de øvrige år på grund af valg til Kommunalbestyrelsen i 2017 og 2021, og fordi der historisk set har der været øgede udgifter til uddannelse i året efter et kommunalvalg.

I 2018 lå de puljer, som administreres af Fælles-Skaberne (de tidligere frivillighedspuljer og udviklingspuljen) samlet på politikområdet under: Andre kulturelle opgaver. Fra 2019 findes disse puljer på udvalget for Kultur og Fritid.

Fra 2019 er der lagt ekstra midler ind til afholdelse af valg idet Kommunalbestyrelsen har vedtaget, at der fremover skal være mulighed for afløsning af de tilfornordede på valgdagen. Stigningen i udgifter til kommunalbestyrelsesmedlemmer fra 2017 til 2018 skyldes en generel stigning i vederlagene.

Figur 2 Udgifter pr. indbygger (2019-priser, kr.)

Kilde: Holbæk kommunes befolkningsprognose 2019-2022 samt egne beregninger

Specifikke forudsætninger for budgettet

Tabel 3b viser prisen og mængden på udvalgte aktiviteter

Tabel 3b Pris x mængde

Aktivitet	Enhed	Mængde	Gns. pris (i kr.)	Mio. kr.
Andre kulturelle opgaver				0,0
Partistøtte				
Partistøtte – afgivne stemmer ved kommunalvalg (2017)	Antal stemmer	40.915	9,1	0,4
Kommunalbestyrelsesmedlemmer				9,4
Lønninger, kørsel, godtgørelse for tabt arbejdsfortjeneste				8,1

Aktivitet	Enhed	Mængde	Gns. pris (i kr.)	Mio. kr.
Uddannelse				0,1
Møder og repræsentation				0,9
Kontorartikler, IT				0,3
Annoncer og kontingenter				0,1
Kommissioner, råd og nævn				1,1
Valg				1,8
I alt				12,6

Note: Eventuelle differencer skyldes afrunding

Beskrivelse af Politisk organisation

Tabel 3c viser organiseringen på politikområdet og de primære myndighedsopgaver som enhederne udfører. Budgettet på området administreres primært af kommunens ledelsessekretariat.

Tabel 3c Organisering og tilbud

Hoved- og underområder og tilbud	
Ledelsessekretariat	
	Udbetaling af tilskud til politisk arbejde efter partistøtteleven
	Løn, diæter, uddannelse samt møde- og repræsentationsudgifter i relation til kommunalbestyrelsens medlemmer
	Mødeudgifter med videre vedrørende huslejenævn og beboerklagenævn
	Udgifter i forbindelse med afholdelse af valg
Øvrige	
	Udgifter vedrørende kommissioner, råd og nævn, herunder: lokalfora, skolebestyrelser, hegnssyn, ældreråd, klageråd og handicapråd

Administration

Tabel 4a er opdelt på aktivitet og viser regnskab, budget og budgetoverslag for perioden 2017 til 2022.

Tabel 4a Udgifter fordelt på aktiviteter

Aktivitet	R 2017	B 2018	B 2019	BO 2020	BO 2021	BO 2022
	----- i 2019-priser, mio. kr. -----					
Administrationsbygninger	21,0	22,9	5,4	5,4	5,4	5,4
Sekretariat & Forvaltninger	175,6	206,3	207,0	213,1	208,2	208,2
Fælles IT & Telefoni	39,6	21,3	14,3	14,3	14,3	14,3
Jobcentre	51,7	42,6	46,3	46,3	46,3	46,3
Naturbeskyttelse	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6
Miljøbeskyttelse	7,8	7,9	8,8	8,8	8,8	8,8
Byggesagsbehandling	5,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5
Voksen-, Ældre- og Handicapområdet	18,6	20,1	21,2	21,2	21,2	21,2
Det specialiserede børneområde	24,5	23,0	23,3	23,7	23,7	23,7
Administrationsbidrag til Udbetaling Danmark	12,2	12,0	19,6	19,6	19,6	19,6
Løn- og barselspuljer	0,0	14,3	14,3	14,3	14,3	14,3
Tjenestemandspension	41,6	40,7	39,9	39,9	39,9	39,9

Del III. Specielle bemærkninger Økonomiudvalget

Aktivitet	R 2017	B 2018	B 2019	BO 2020	BO 2021	BO 2022
Interne forsikringspuljer	11,6	8,0	9,1	9,1	9,1	9,1
Generelle reserver	-0,1	36,6	32,9	33,9	33,9	26,5
I alt	411,2	460,8	447,3	454,8	449,9	442,5
Korrektion for puljer til fordeling på andre politikområder	-0,1	50,9	47,3	48,2	48,2	40,8
I alt budget reduceret for puljer	411,3	409,9	400,1	406,6	401,7	401,7

Note: Eventuelle differencer skyldes afrunding

Ovenstående tabel 4a og nedenstående figur 3 viser udviklingen i udgifterne.

Som i resten af organisationen er også administrationen reduceret og effektiviseret inden for de seneste år. Sammenligner vi udgifterne pr. indbygger i Holbæk kommune med K4 kommunerne og alle andre kommuner på landsplan, så ligger Holbæk kommune som en af de kommuner med den laveste udgift til administration pr. indbygger. Økonomi- og Indenrigsministeriet har i 2018 udarbejdet en analyse af kommunernes administrationsudgifter. Også der skiller Holbæk kommune sig ud med de laveste udgifter til administration.

For at få et bedre billede af de reelle udgifter på administrationen, skal man se på budgettet uden de puljer som er centralt placeret på området. Det er fx digitaliseringspuljen, puljen til lokaludvikling, bufferpuljen samt barsels- og lønpuljerne. Det er vigtigt at korrigere for disse puljer, fordi de ikke anvendes på administrationen. I løbet af budgetåret fordeles puljerne ud på andre politikområder og reducerer dermed det oprindelige budget. Puljerne udgør mellem 40 og 60 mio. kr. hvert år. Her ligger også de centrale puljer i forbindelse med Effektiviserings- og Besparelserstrategien; det har givet en stigning på de generelle reserver, fordi en del af gevinsten på kerneområderne flyttes til administrationen.

I forbindelse med at Ejendomme er samlet på ét politikområde, er budget til administrationsbygninger flyttet til Ejendomme.

Der er indlagt besparelser i forbindelse med omprioritering som følge af decentralisering samt effektiviseringsstrategien. Effektiviseringsstrategien skal skabe et råderum til politisk prioritering på årligt 1 % af serviceudgifter og derfor stiger denne reduktion hen over perioden. Der kan først disponeres over provenuet når pengene er fundet ved hjælp af konkrete effektiviseringsforslag. Der er etableret en pulje som skal understøtte arbejdet med effektiviseringer. Der er også oprettet en bufferpulje til at imødekomme udfordringer på budgettet, så der ikke skal laves justeringer hen over året. Derudover er der foretaget en generel reduktion af puljer for at modvirke opdriften på Administration; desuden er der fjernet en dobbelt budgettering af de puljer, som administreres af Fælles-Skaberne. I forbindelse med effektiviseringsstrategien er der omplaceret investeringsmidler ud på andre områder. Stigningen på Sekretariat & Forvaltninger kommer primært fra omplaceringer i forbindelse med Effektiviserings- og besparelserstrategien, samt indlagte investeringsmidler i samme forbindelse.

I forbindelse med dannelsen af budget 2019 er budgettet til betaling af udgifterne til Udbetaling Danmark og udgifterne omkring IT-delen flyttet fra "Fælles IT & telefoni" til "Administrationsbidrag til Udbetaling Danmark". Derudover er der lagt reduktioner ind på området "Fælles IT & telefoni" for at løse fælles udfordringer.

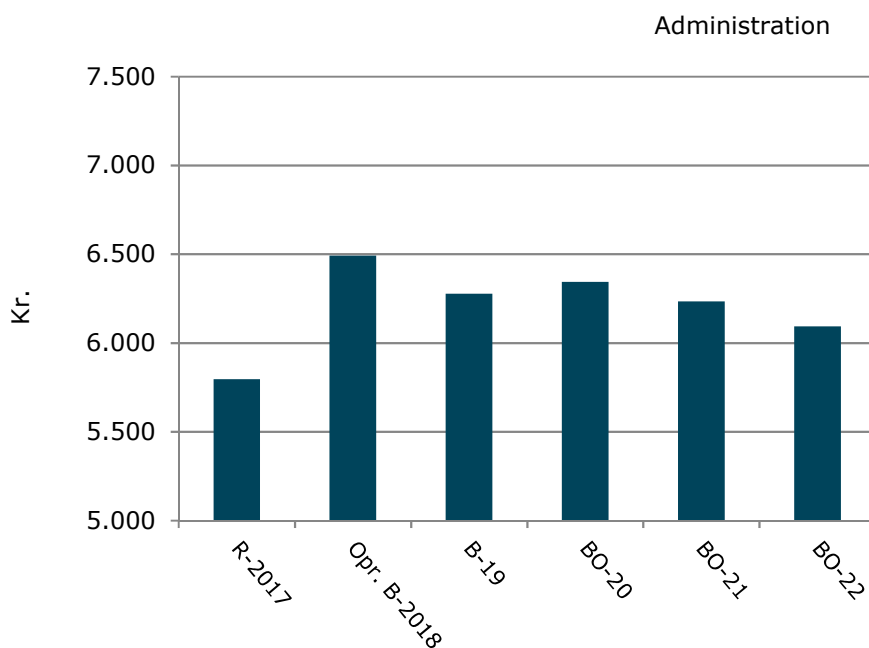
Budget 2019-2022

Der har de senere år været et merforbrug til arbejdsskadeerstatninger; derfor er den interne forsikringspulje øget yderligere fra 2019.

Fra 2018 blev der afsat ekstra midler til kompetenceudvikling af organisationen, samt en pulje der skal bruges til udvikling af lokalområderne. Puljen til udvikling af lokalområderne er fjernet i 2022 ved udløb af budgetperioden.

Under Jobcentre er budgettet reduceret i forbindelse med reduktion af ledere som en konsekvens af den reduktion, der blev lagt ind ved budgetdannelsen 2018 omkring Decentralisering.

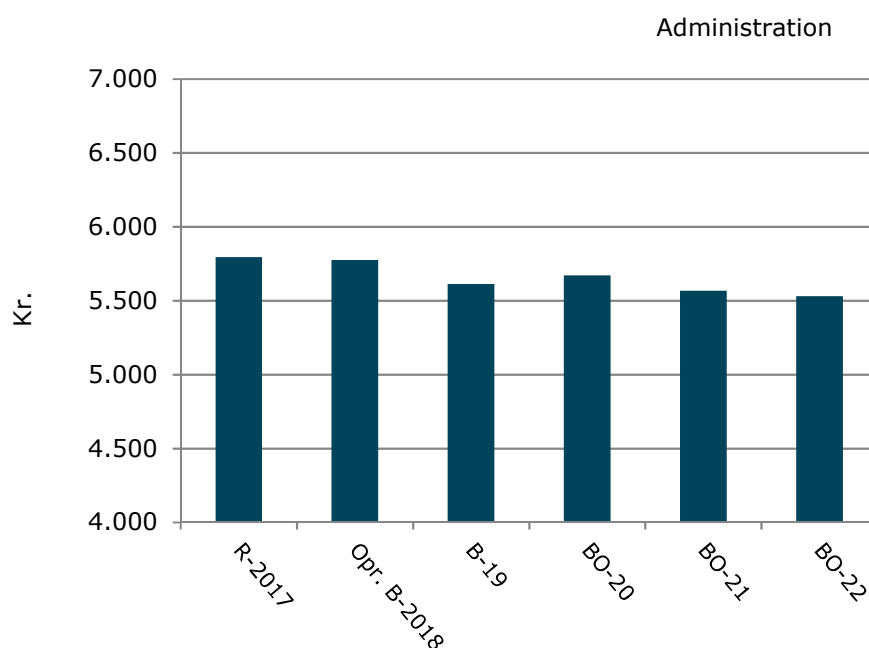
Figur 3a Udgifter pr. indbygger (2019-priser, kr.)

Kilde: Danmarks Statistik/frkm115 og folk1 samt egne beregninger

På grund af at puljerne fra generelle reserver samt løn- og barselsmidler fordeles i løbet af året, vil der altid være en stigning fra regnskab til det efterfølgende års budget. Hvis vi renser den ovenstående figur for puljerne fra 2018 til 2022 ser udviklingen anderledes ud:

Figur 3b Udgifter pr. indbygger (2019-priser, kr.)

Kilde: Danmarks Statistik/frkm115 og folk1 samt egne beregninger

Administration

I de senere år har der været flere forskellige tiltag som har reduceret Administrationen, blandt andet blev der i budgetaftalen for 2018 indlagt en reduktion omkring decentralisering, som er udmøntet ved at reducere i antallet af ledere.

Hele organisationen arbejder med en Effektiviserings- og Besparelsesstrategi, som har effekt på Administrationen. Dels fordi der kommer tiltag som resultat af strategien, men også fordi de puljer som fordeles ved effektiviseringer og besparelser, samt de midler som bruges til investeringer for at opfylde strategien, er placeret centralt på Generelle reserver.

I budget 2017 blev der indlagt reduktioner på 11,3 mio. kr. og i løbet af 2017 er udarbejdet en handleplan til at løse udfordringer hos Aktiv hele livet og Læring og Trivsel, hvilket også har reduceret Administrationen permanent.

Derudover er der en stigning i tidligere indlagte reduktioner, blandt andet reduktion i ledelse, fra "Fravær til fremmøde" samt stigning i gevinster fra digitalisering og udbud.

Der vil fortsat forekomme udmøntning af reduktioner i budgettet på Administrationen. Hertil kommer øvrige tiltag, som skal sikre en rationalisering af de administrative udgifter, således at udgiftsniveauet kan fastholdes eller sænkes.

Specifikke forudsætninger for budgettet

Tabel 4b viser pris og mængde på udvalgte aktiviteter.

Tabel 4b Pris x mængde

Aktivitet	Enhed	Mængde	Gns. pris	Mio. kr.
Administrationsbygninger				5,4
Sekretariat & Forvaltninger				207,0
Sekretariat & Forvaltninger, myndighed				55,1
Sekretariat & Forvaltninger, øvrig administration				151,9
Fælles IT & Telefoni				14,3
Administration vedr. Jobcentre				46,3
Administration vedr. Naturbeskyttelse				1,6
Administration vedr. Miljøbeskyttelse				8,8
Byggesagsbehandling				3,5
Voksen-, ældre - og handicapområdet				21,2
Det specialiserede børneområde				23,3
Administrationsbidrag til Udbetaling Danmark				19,6
Løn- og barselspuljer				14,3
Tjenestemandspension				39,9
Interne forsikringspuljer				9,1
Generelle reserver				32,9
I alt				447,3

Note: Eventuelle differencer skyldes afrunding

Beskrivelse af Administration

Politikområdet Administration omfatter en bred vifte af forskelligartede opgaver, der er fordelt på et stort antal af kommunens organisatoriske enheder. Det er karakteristisk, at aktiviteterne i ganske stort omfang går på tværs af kommunens organisatoriske opdeling. Der gives her en oversigt over de væsentligste opgaver, enheder og aktiviteter.

Tabel 4c Organisering og tilbud

Hoved- og underområder og tilbud	
Administrationsbygninger	
Administrationsbygningerne huser såvel borgerrettede funktioner såsom Borgerservice, Borgervejleder og Beskæftigelse som kommunens administrative funktioner, herunder rådhuset.	
Sekretariater og Forvaltninger	
Heri indgår såvel kommunens direktion som de administrative funktioner for kommunens organisation. Der indgår såvel myndighedsopgaver vedrørende blandt andet borgerrådgivning og børneområdet, som den egentlige administration for resten af organisationen.	
Stabe	
	Organisationservice
	Organisationservice består af administrative områder, som dækker hele kommunen, herunder understøttelse af den politiske og administrative ledelse.
	Organisationservice arbejder på tværs af aktiviteterne på Administration og medvirker til, at der sikres en fælles retning og bidrager til at organisationen lykkes med kerneopgaverne. Afdelingen medvirker til at skabe helhed og sammenhæng i ledelse og udvikling, samtidig med en sikker daglig drift på henholdsvis Løn og Regnskab, Indkøb, IT og Digitalisering.
	Økonomi
	Udarbejder kommunens overordnede budget samt koordinerer opfølgninger for hele kommunes samlede budget.
Kerneområderne	

Hoved- og underområder og tilbud	
	Alle kan bidrage (se beskrivelse under udvalgets Uddannelse og Jobs bemærkninger)
	Vækst og bæredygtighed (se beskrivelse under udvalgets bemærkninger)
	Uddannelse til alle unge (se beskrivelse under udvalget Uddannelse og Jobs bemærkninger)
	Læring og trivsel (se beskrivelse under udvalgets bemærkninger)
	Aktiv hele livet (se beskrivelse under udvalgets bemærkninger)
	Kultur og fritid (se beskrivelse under udvalgets bemærkninger)

Ejendomme

Tabel 5a er opdelt på aktiviteter og viser regnskab, budget og budgetoverslag for perioden 2017 til 2022.

Tabel 5a Udgifter fordelt på aktivitet

Aktivitet	R 2017	B 2018	B 2019	BO 2020	BO 2021	BO 2022
	----- i 2019-priser, mio. kr. -----					
Ubestemte formål	-0,1	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5
Fælles formål	1,5	7,3	6,0	6,0	6,0	6,0
Beboelse	3,5	6,6	6,7	6,7	6,7	6,7
Andre faste ejendomme	2,1	-0,2	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
Driftssikring af boligbyggeri	1,3	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
Ældreboliger	0,0	0,0	-11,6	-11,6	-11,6	-11,6
Grønne områder og naturpladser	0,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Driftsbygninger og pladser	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Stadion og idrætsanlæg	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1
Andre fritidsfaciliteter	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1
Fælles formål	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Folkeskoler	3,4	0,0	42,6	42,4	42,2	42,2
Kommunale specialskoler og interne skoler i dagbehandlingstilbud	0,1	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Specialpædagogisk bistand til voksne	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Idrætsfaciliteter for børn og unge	0,3	0,0	6,7	6,7	6,7	6,7
Folkebiblioteker	0,3	0,0	2,2	2,2	2,2	2,2
Musikarrangementer	0,1	0,0	0,7	0,7	0,7	0,7
Andre kulturelle opgaver	0,0	0,0	0,8	0,8	0,8	0,8
Fritidsaktiviteter uden for folkeoplysningsloven	0,0	0,0	0,6	0,6	0,6	0,6
Ungdomsskolevirksomhed	0,0	0,0	1,3	1,3	1,3	1,3
Genoptræning og vedligeholdelsestræning	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kommunal tandpleje	0,0	0,0	1,1	1,1	1,1	1,1
Fælles formål	0,0	0,0	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
Dagpleje (dagtilbudslovens § 21, stk. 2)	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1
Integrerede institutioner	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Daginstitutioner (dagtilbudslovens § 19, stk. 2-4)	0,9	0,0	17,7	17,7	17,7	17,7
Forebyggende foranstaltninger for børn og unge	0,0	0,0	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3

Budget 2019-2022

Aktivitet	R 2017	B 2018	B 2019	BO 2020	BO 2021	BO 2022
Døgninstitutioner for børn og unge	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
Særlige dagtilbud og særlige klubber (§ 32 stk. 3 og § 36)	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Personlig og praktisk hjælp og madservice (hjemmehjælp)	0,0	0,0	0,3	0,3	0,3	0,3
Pleje og omsorg mv. af primært ældre undtaget frit valg af leverandør	0,0	0,0	9,4	9,4	9,4	9,4
Forebyggende indsats samt aflastningstilbud målrettet mod primært ældre	0,0	0,0	6,2	6,2	6,2	6,2
Forbyggende indsats for ældre	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Hjælpe midler, forbrugsgoder, boligindretning og befordring	0,0	0,0	0,6	0,6	0,6	0,6
Botilbud for personer med særlige sociale problemer (Servicelovens §110)	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Botilbud til længerevarende ophold (Servicelovens §108)	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Botilbudslignende tilbud (omfattet af §4, stk. 1 nr. 3, i lov om almene boliger)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Botilbud til midlertidigt ophold (Servicelovens §107)	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2
Kontaktperson- og ledsageordninger (Servicelovens §§97-99)	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Beskyttet beskæftigelse (Servicelovens §103)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Aktivitets- og samværstilbud (Servicelovens §104)	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Revalidering	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Beskæftigelsesordninger	0,0	0,0	0,4	0,4	0,4	0,4
Administrationsbygninger	1,0	0,1	18,1	18,4	17,5	17,5
Sekretariat og forvaltninger	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1
Erhvervsservice og iværksætteri	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
I alt	16,3	16,6	112,7	112,8	111,7	111,7

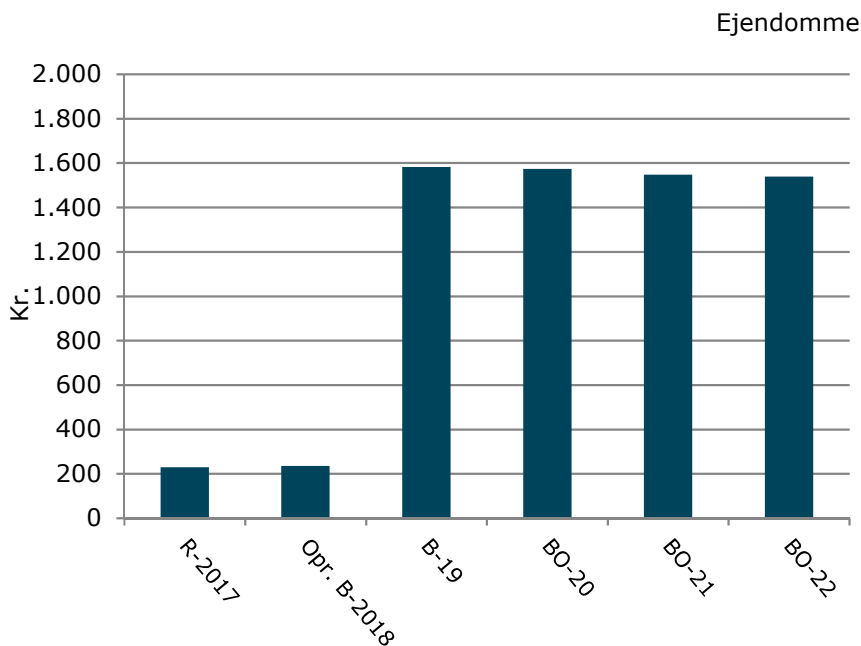
Note: Eventuelle differencer skyldes afrunding

Den meget store stigning i budgettet på området fra 2018 til 2019 skyldes en beslutning om at samle alle udgifter i forbindelse med ejendomme under Økonomiudvalget. Budgettet til ejendomme har tidligere været fordelt på 6 udvalg og 12 politikområder, men er nu i store træk samlet på Økonomiudvalget, som i forvejen administrerer opgaven med køb og salg af ejendomme. Med samlingen af køb og salg samt drift og vedligeholdelse af bygninger, får Økonomiudvalget et bredt økonomisk overblik, som forbedrer mulighederne for at optimere driften af de kommunale ejendomme, herunder arealoptimering.

Der er sket et fald på knap 8 mio. kr. fra budget 2017 til budget 2018. De 6 mio. kr. skyldes en teknisk placering af anlægsmidler i 2017. Dertil kommer en reduktion i budgetrammen på 1,9 mio. kr. for 2018 og i overslagsårene.

Nedenstående figur viser udgifterne pr. indbygger.

Figur 4 Udgifter pr. indbygger (2019-priser, kr)

Kilde: Danmarks Statistik/frkm115 og folk1 samt egne beregninger

Fokusområder

Nedenfor ses de væsentligste fokusområder inden for Ejendomme.

Vedligeholdelsestilstand på ejendomme, arealer og pladser:

Der er øget fokus på at indhente det efterslæb, der er konstateret på de kommunale ejendomme og prioritere indsatsen i forhold til brugernes behov.

Bedre bygninger, bedre velfærd:

I årene 2014-2018 skal kommunen reducere driftsbudgettet. I den kommende periode er arealoptimering fortsat relevant, dvs. at optimere måden vi anvender og driver kommunes arealer og bygninger. Der er opsat to mål:

1. Høj grad af bygnings- og lokaleudnyttelse
2. Effektiv ejendomsdrift (administration, drift og vedligehold)

Billigere boliger:

Holbæk Kommune har fokus på at øge muligheden for at flere borgere får mulighed for at bo i kommunen, og for at udnytte kapaciteten mest hensigtsmæssigt i forhold til borgernes behov.

Beskrivelse af Ejendomme

Politikområdet Ejendomme varetager opgaver inden for følgende områder:

- Drift og vedligehold af kommunale bygninger og arealer, herunder energioptimering
- Administration – herunder huslejeopkrævning – af de kommunale beboelsesejendomme og andre faste ejendomme med undtagelse af ældre- og plejeboliger

Nedenstående tabel viser organiseringen på Ejendomme og de primære drifts- og vedligeholdelsesopgaver, som enhederne udfører.

Tabel 5b Organisering og tilbud**Hoved- og underområder og tilbud****Afdelingen for Teknisk service**

Drift af kommunens ejendomme, tekniske installationer og udearealer, samt servicering af brugerne med undtagelse af det specialiserede børne- og voksenområde

Afdelingen for Ejendomme og Risiko

Administration af ejendomme og arealer herunder forpagtning og udlejning.

Arealoptimering samt køb, salg og leje af ejendomme og arealer. Håndtering af relevante forsikringer og risikovurderinger

Afdelingen for Driftsbestiller

Håndtering af kommunens interne og eksterne leverandører i forhold til styring og administration af drift- og vedligeholdelsesopgaver på kommunens ejendomme og arealer. Afdelingen placerer en stor del af sine bestillinger internt hos Vej og Park

Afdelingen for Kommunalt Anlæg

Styring af anlægs- og energirenoveringsprojekter

Erhverv og turisme

Omfatter aktiviteter i relation til erhvervsservice, væksthushus, turistfremme og landdistriktsprogrammet.

Tabel 6a er opdelt på aktiviteter og viser regnskab, budget og budgetoverslag for perioden 2017 til 2022.

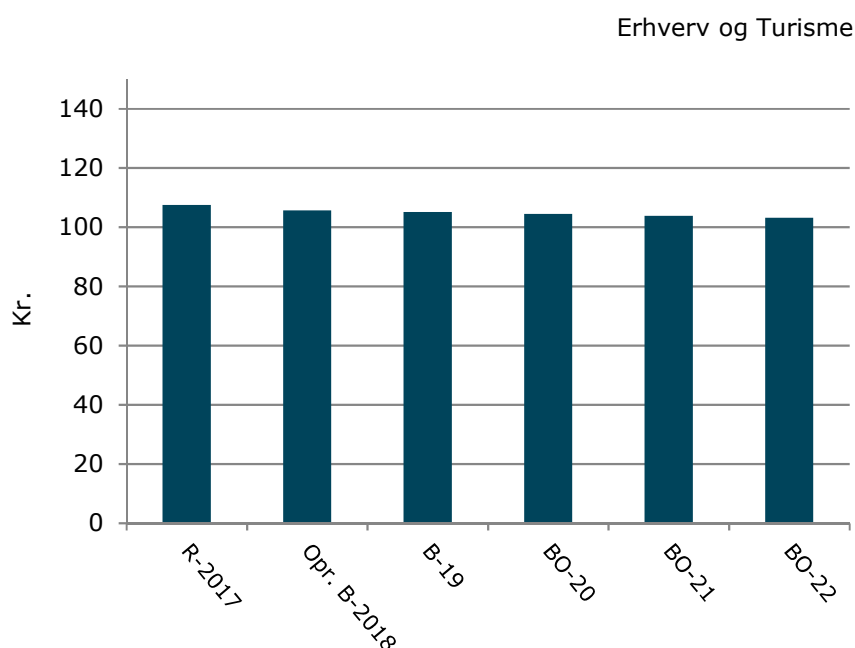
Tabel 6a Udgifter fordelt på aktiviteter

Aktivitet	R 2017	B 2018	B 2019	BO 2020	BO 2021	BO 2022
	----- i 2019-priser, mio. kr. -----					
Diverse udgifter og indtægter	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Turisme	1,5	1,3	1,2	1,3	1,3	1,3
Erhvervsservice og iværksætteri	5,9	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0
Udvikling af yder- og landdistriktsområder	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
I alt	7,6	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5

Note: Eventuelle differencer skyldes afrunding

Ovenstående tabel og nedenstående figur viser udviklingen i udgifterne på politikområdet.

Figur 5 Udgifter pr. indbygger (2019-priser, kr.)

Kilde: Danmarks statistik/frkm115 og folk1 samt egne beregninger

”Mere udvikling til mere velfærd”

Prioriteringen af erhvervsområdet baseres på, at der er behov for at få skabt fortsat udvikling i Holbæk Kommune. En del af udviklingen i Holbæk Kommune beror på at understøtte og samarbejde med virksomhederne, så de kan udfolde potentialet for at vokse – og blandt andet derved skabe flere arbejdspladser. En kommune i udvikling med et bredt og solidt erhvervsliv bidrager også til at styrke og understøtte bosætningen, for er der job at få, vil flere vælge kommunen til. På samme måde bidrager turismeindsatsen til at understøtte en levende og interessant kommune for besøgende, borgere og virksomheder.

Specifikke forudsætninger for budgettet

Nedenstående tabel viser prisen og mængden på områdets aktiviteter.

Tabel 6b Pris x mængde

Aktivitet	Enhed	Mængde	Gns. pris	Mio. kr.
Indtægter og udgifter til trafikbøger				0,0
Turisme				1,2
Erhvervsservice og iværksætteri				6,0
Tilskud til Holbæk Erhvervsforum				4,7
Medfinansiering af Væksthus Sjælland (DUT)				1,4
Udvikling af yder- og landdistriktsområder				0,2
I alt				7,5

Note: Eventuelle differencer skyldes afrunding

Beskrivelse af Erhverv og turisme

Politikområdet dækker to hovedområder: "Erhvervs- og turismeudvikling" og "Udvikling af landdistrikter".

"Erhvervs- og turismeudviklingen" dækker primært det kommunale tilskud til Holbæk Erhvervsforum, som varetager den lokale erhvervsservice og indsatsen på at udvikle detailhandlen i kommunen (Byforum). Endvidere får Holbæk Erhvervsforum tilskud til at drive "Turismeforum" med henblik på at udvikle turismeområdet og turismeerhvervet. Via bloktilskudsmidlerne gives der tilskud til Væksthus Sjælland med henblik på den specialiserede erhvervsservice.

"Udvikling af landdistrikter" indeholder et mindre tilskud, som Holbæk Kommune yder til "LAG Midt-Nord-Vestsjælland", som er en forening, der fremmer den lokale udvikling i kommunerne Odsherred, Kalundborg, Sorø, Lejre og Holbæk. "LAG Midt-Nord-Vestsjælland" administrerer EU's program til udvikling af landdistrikterne som Lokal Aktionsgruppe, LAG.

Tabel 6c viser organiseringen på politikområdet og de primære ydelser.

Tabel 6c Organisering og tilbud

Hoved- og underområder og tilbud
Vækst og bæredygtighed – Ansvar for fremtiden Koordinerer og følger op på de politiske og administrative aftaler, der indgås med bl.a. Holbæk Erhvervsforum og Væksthus Sjælland.
Ydelsesenhed til Borger og ydelsesservice Køb og salg af trafikbøger til taxavognmænd.

Udvalget for Børn og Skole

Udvalget for Børn og Skole varetager den samlede indsats på dagtilbuds- og skoleområdet med det sigte, at det enkelte barn trives, udvikler sig og tilegner sig kundskaber og færdigheder, som kan forberede dem til videre uddannelse og give dem lyst til at lære mere. Udvalgets opgaver omfatter følgende områder:

Skoler

Folkeskolens 0.-9. klasse, friskoler og efterskoler, SFO, fritidshjem og klubtilbud samt Specialskoler

Dagtilbud til børn i førskolealderen

Dagpleje, daginstitutioner, Sprog vurdering og Ressourcepædagoger

Børneindsatsen

Sundhedsmæssig rådgivning i relation til 0-16-årige og Kommunal tandpleje i relation til 0-16-årige

Tabel 1 Udgifter fordelt på politikområde

Politikområde	R 2017	B 2018	B 2019	BO 2020	BO 2021	BO 2022
	----- i 2019-priser, mio. kr. -----					
Skole 0.-9. klasse	643,5	616,0	584,5	581,8	574,6	571,3
Almene dagtilbud	282,6	302,4	282,0	286,5	293,1	296,3
Sundhed for Børn og Unge	30,6	30,5	30,8	30,8	30,8	30,8
I alt	956,7	948,9	897,3	899,2	898,5	898,5

Note: Eventuelle differencer skyldes afrunding

Note: Den 1. januar 2018 fik Holbæk Kommune ny kommunalbestyrelse. Derfor har kommunen fået nye udvalg, og nogle af politikområderne er flyttet og ændret. Der er derfor ikke direkte sammenlignelighed imellem budget 2019 og tidligere år. En af de væsentligste ændringer i den henseende er samling af alle ejendomsudgifter i ét politikområde "Ejendomme" i Økonomiudvalget. Tidligere har f.eks. ejendomsudgifter til skolebygninger ligget under politikområde "Skoler", men nu er denne udgift placeret under "Ejendomme".

Ovenstående tabel og nedenstående figur 1 viser udviklingen i udgifterne på Udvalget for Børn og Skole, fordelt på politikområder.

På politikområdet Skoler ses et fald fra budget 2018 til 2019 på 31,5 mio. kr. Den økonomiske udvikling skyldes primært, at ejendomsudgifterne har skiftet udvalg. Faldet skyldes også et fald i antallet af 6-16-årige børn, stigende udgifter til privatskoler, Effektiviserings- og Besparelserstrategien samt helårseffekt af budgetaftalen for 2018. Med budgetaftalen omprioriteres brugen af pædagoger på skoleområdet, således at de i højere grad medvirker til en tidlig og forebyggende indsats. Pædagogerne er ikke længere bundet til mellemtrinnet. Halvdelen af den ressource, der i 2017 var afsat til pædagoger på mellemtrinnet, forbliver i folkeskolen til styrkelse af inklusionen, og den anden halvdel anvendes til finansiering af flere pædagoger i daginstitutionerne. Selvom der samlet set er et fald på skoleområdet fra budget 2018 til 2019, som primært skyldes flytning af ejendomsudgifter, er skoleområdet blevet styrket med lidt over 20 mio. kr. i 2019 og frem, som skal bruges til at give lærerne mere forberedelsestid og mere direkte feedback til eleverne, færre elever i klasserne og flere midler til den almene drift af folkeskolen.

På politikområdet Almene dagtilbud ses et fald fra budget 2018 til 2019 på 20,4 mio. kr. Det skyldes primært, at ejendomsudgifterne er blevet flyttet til Økonomiudvalget og som følge af Effektiviserings- og

Besparelsesstrategien. Derudover var der forudsat en større demografistigning ved udarbejdelse af budget 2018 og overslagsår, end det forventes i demografimodellen for 2019.

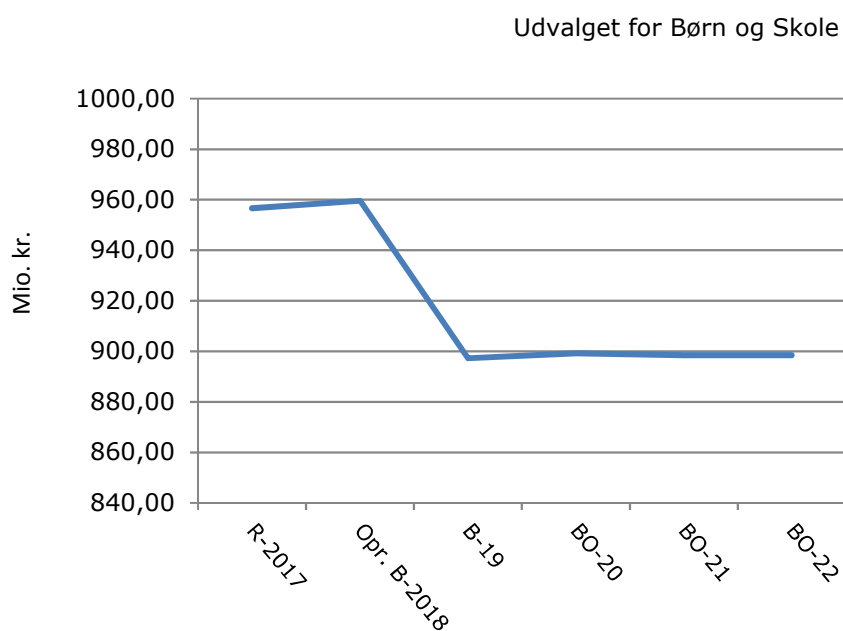
På politikområdet Sundhed for Børn og Unge, ses en stigning på 0,3 mio. kr. Det skyldes to ting – flytning af udgifter til Ejendomme samt driftsmidler til klinikken i Jyderup, som før har været dækket ind af personale fra andre klinikker, men det er ikke muligt at fortsætte på samme måde i budget 2019 og frem.

I forbindelse med decentraliseringen som følge af budgetaftalen for 2018, blev Sundhed for Børn og Unge placeret i Børneindsatsen, gældende fra 1.5.2018.

Sundhed for Børn og Unge består af Sundhedsplejen, Tandplejen og En God Start (En God Start er placeret i Socialudvalget). Sundhedsplejen er tæt på børns og familiers hverdag, da størstedelen af Sundhedsplejens arbejde foregår i familien. Tandplejen er som et alment tilbud ligeledes i dialog og kontakt med børn og familier, og arbejder også opsøgende i forhold til børn og familier i udsatte positioner. En God Start er et forebyggende tilbud til kvinder/familier, der under graviditet, fødsel og i tiden efter har behov for en særlig indsats.

Nedenstående figur 1 viser udviklingen i udgifterne på Udvalget for Børn og Skole.

Figur 1 Driftsudgifter, netto (2019-priser, mio. kr.)

Kilde: Holbæk Kommune

Dannelse af budgettet

Tabel 2a viser, hvad de politiske beslutninger der er truffet efter vedtagelse af budgetrammen for 2019, har betydet for budget 2019 og overslagsårene 2020, 2021 og 2022.

Tabel 2a Dannelse af budget

Del III. Specielle bemærkninger Udvalget for Børn og Skole

	B 2019	BO 2020	BO 2021	BO 2022
	----- i 2019-priser, mio. kr. -----			
Rammeudmelding 2019	942,5	944,6	943,8	943,8
Almindelige budgetændringer				
Budgetdannelse				
Demografi Skoler	0,7	-1,8	-4,4	-9,9
Demografi SFO	1,2	1,2	0,8	0,6
Demografi FØR SFO	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0
Privatskoler og Efterskoler	9,4	11,6	13,8	16,1
Demografi dagpleje	-0,8	-0,7	-0,7	-0,7
Demografi daginstitutioner	-10,4	-11,2	-10,9	-7,9
Demografi private institutioner	4,6	4,6	4,6	4,6
Demografi FØR SFO Private skoler	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3
Fripladstilskud private institutioner	0,9	0,9	0,9	0,9
Tilskud til forældre der vælger privat pasning	0,4	0,4	0,4	0,4
Søskenderabat dagpleje	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
Søskenderabat daginstitutioner	-0,2	-0,3	-0,4	-0,2
Friplads dagpleje	-0,0	-0,0	-0,0	-0,0
Friplads daginstitutioner	-1,0	-1,2	-1,3	-0,9
Aula - Kommunikationsplatform til folkeskoler, SFO'er og dagtilbud	0,7	1,1	1,0	1,0
Digitale læremidler	0,4	0,9	0,9	0,9
Læringsplatform - Min uddannelse	0,6	0,6	0,6	0,6
Tandpleje (driftsmidler til Jyderup)	1,6	1,6	1,6	1,6
Manglende løsning af effektiviseringsforslag	4,5	4,5	4,5	4,5
Teknisk korrektion	-0,3			
Budget inklusive udfordringer	953,4	955,3	953,7	954,0
Løsninger på forventet merforbrug, herunder besparelse i stedet for effektiviseringer	-1,5	-1,8	-1,8	-1,8
Lukke puljen til forsøg med differentierede åbningstider	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0
Lavere takst på de takstfinansierede områder (A) ¹	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3
Opsigelse af aftale med Naturskolen	-0,2	-0,5	-0,5	-0,5
I alt budgetramme	951,9	953,5	951,9	952,2
Rådighedsbeløb	-0,2	0,1	1,0	0,7
Lov - og cirkulære program	0,5	0,5	0,5	0,5
Fleksible dagtilbud	0,5	0,5	0,5	0,5

Budget 2019-2022

	B 2019	BO 2020	BO 2021	BO 2022
Budgetaftale 2019-2022	15,0	15,0	15,0	15,0
Mere tid til lærernes forberedelse og direkte feedback til eleverne	6,5	6,5	6,5	6,5
Færre elever i klasserne	1,0	1,0	1,0	1,0
Flere midler til den almene drift af folkeskolen	7,5	7,5	7,5	7,5
Omplacering til/fra andre udvalg	-61,9	-61,9	-61,9	-61,9
Decentralisering – færre ledere	-1,2	-1,2	-1,2	-1,2
Teknisk omplacering fra Socialudvalget	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4
Teknisk omplacering fra Kultur og Fritidsudvalget	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4
Besparelse ved tilbageholdelse af sygefraværsreduktion for administrative medarbejdere fra økonomiudvalget ²	-0,7	-0,7	-0,7	-0,7
Ejendomme flyttet til Økonomiudvalget	-59,2	-59,2	-59,2	-59,2
Pris - og løn fremskrivning³	-8,1	-8,1	-8,1	-8,1
Udvalgets budgetforslag	897,3	899,2	898,5	898,5

Note: Eventuelle differencer skyldes afrunding

Note 1: Forslaget er på i alt 0,4 mio. kr. Forslaget er delt op i to beløb. 0,3 mio. kr. i tabel 2a og 0,1 mio. kr. i tabel 2b.

Note 2: I kommunens tidligere løn og økonomisystem var det muligt at tilbageholde de refusioner som blev fordelt til afdelingerne, når medarbejdere var langtidssyge. Det ikke en mulighed i det nye system og derfor er budgetterne reduceret på de områder som har administrative medarbejdere. Besparelsen var oprindeligt på 3 mio. kr. 1,6 er flyttet til politikområder uden for Økonomiudvalget. Fordelingen af besparelsen tager udgangspunkt i udbetalinger af sygedagpenge refusioner de seneste år.

Note 3: Pris- og lønfremskrivningen reducerer budgettet med 8,1 mio. kr. Det skyldes, at forventningen til pris- og lønstigningerne fra 2018 til 2019 er lavere nu, i forhold til den forventning man havde i 2017. Den væsentligste årsag er, at lønningerne steg mindre ved overenskomstforhandlingerne i forhold til det man havde forventet.

Hobæk Kommune arbejder med en Effektiviserings- og Besparelsesstrategi, som hvert år skal danne 1 pct. af serviceudgifterne - svarende til omkring 28 mio. kr. - til et politisk råderum. Kommunalbestyrelsen kan bruge råderummet på de områder, som den vælger at prioritere i årets budget. På udvalget for Børn og Skole var måltallet 6,5 mio. kr. i 2019. Kommunalbestyrelsen besluttede den 25. juni 2018 at indarbejde effektiviseringer for 2,0 mio. kr. i 2019.

Tabel 2b Effektiviseringstiltag

	B 2019	BO 2020	BO 2021	BO 2022
	----- i 2019-priser, mio. kr. -----			
Indarbejde mål for effektiviseringer	6,5	6,5	6,5	6,5
Lavere takst på de takstfinansierede områder (B)	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
Ændring af aldersgrupper for opkrævning af forældrebetaling i dagtilbud	-1,3	-1,3	-1,3	-1,3
Ny beregningsmetode for tilskud til 0-2-årige børn i private institutioner	-0,6	-0,6	-0,6	-0,6
Vedtagne effektiviseringer fra Kommunalbestyrelsens møde i juni	-2,0			
Resterende udfordring (løses i tabel 2a)	4,5	4,5	4,5	4,5

Note: Eventuelle differencer skyldes afrunding

Skoler 0-9. klasse

På skoleområdet er budgettet i 2019 og overslagsårene fortsat faldende. Det skyldes primært et forventet fald i antal børn i alderen 6-16-år jf. Holbæk Kommunes demografimodel. Faldet i elever forventes at ramme både folkeskolerne og de private skoler. Grunden til den økonomiske stigning på private skoler fra 2018 til 2019 skyldes en takstændring, som først kom efter det oprindelige budget var vedtaget.

I budgetaftalen for 2019 er der tilført 15 mio. kr. til skoleområdet – herudover er der annulleret besparelser for lidt over 5 mio. kr., så den samlede tilførsel er lidt over 20 mio. kr. De 15 mio. kr. er afsat til tre forskellige tiltag:

- *Mere tid til lærernes forberedelse og direkte feedback til eleverne.* Lærerne skal fremover have sænket deres ugentlige undervisningslektioner med en lektion, for derved at styrke tid til feedback samt almindelig forberedelse til gavn for eleverne. Det vil styrke kontakten mellem elever og lærere og sikre, at alle elever har en klasselærer. Det vil samtidig også sikre, at der kan sættes bedre og tidligere ind med støtte til de bogligt svageste elever, herunder ordblinde. Der afsættes 6,5 mio. kr. til denne indsats.
- *Færre elever i folkeskolernes klasser.* Der skal være mere tid til den enkelte elev i folkeskolen. Aftaleparterne er derfor enige om, at vi skal undgå meget store klasser i vores folkeskole. Der fastsættes derfor et klasseloft, så der maksimalt må være 27 elever i en klasse. Klasseloftet træder i kraft fra skoleåret 2019/20 således, at der ikke oprettes nye 0. klasser med mere end 27 elever. Dette indskrives i kommunens styrelsesvedtægt for folkeskolen. På baggrund af erfaringerne med det nye klasseloft drøftes det forud for budget 2020, om klasseloftet skal sænkes yderligere. Der afsættes årligt 1 mio. kr. således at skolerne kan kompenseres for flere klasser.
- *Flere midler til den almindelige drift af folkeskolen.* Folkeskolerne har de seneste år været gennem flere store besparelser- og effektiviseringsrunder. Det har medført, at økonomien på kommunens folkeskoler er meget udfordret, hvilket naturligvis har konsekvenser for såvel elever som medarbejdere. Aftaleparterne er derfor enige om, at den andel af løftet på 21 mio. kr., som ikke er afsat til initiativerne om øget feedback til eleverne og færre store klasser, afsættes til skolernes almindelige drift.

Budget 2019-2022

Nedenstående tabel 3a viser udgifterne på politikområdet fordelt på aktiviteter. Fra regnskab 2017 til budget 2018 ses et fald på 27,5 mio. kr., og et yderligere fald på 31,5 mio. kr. fra budget 2018 til budget 2019. Faldet skyldes dels flytningen af udgifter til ejendomme samtidig med et løft af skoleområdet på 15 mio. kr. årligt. Heraf vedrører størstedelen helårseffekten af tidligere nævnte omprioritering af brugen af pædagoger på skoleområdet. Samtidig ses en stigning i bidrag til statslige og private skoler på grund af stigning i taksten.

Midlerne til specialundervisning er fordelt på flere aktiviteter, og på nogle aktiviteter indgår de sammen med de øvrige midler på skoleområdet. De områder, hvor der udelukkende indgår midler til specialundervisning, er:

- Specialundervisning i regionale tilbud, kommunale specialskoler og særlige dagtilbud og klubber.

De områder, hvor specialundervisningsmidler indgår som en andel, er:

- Folkeskoler, skolefritidsordninger, befordring af elever i grundskolen og ungdomsskolevirksomhed.

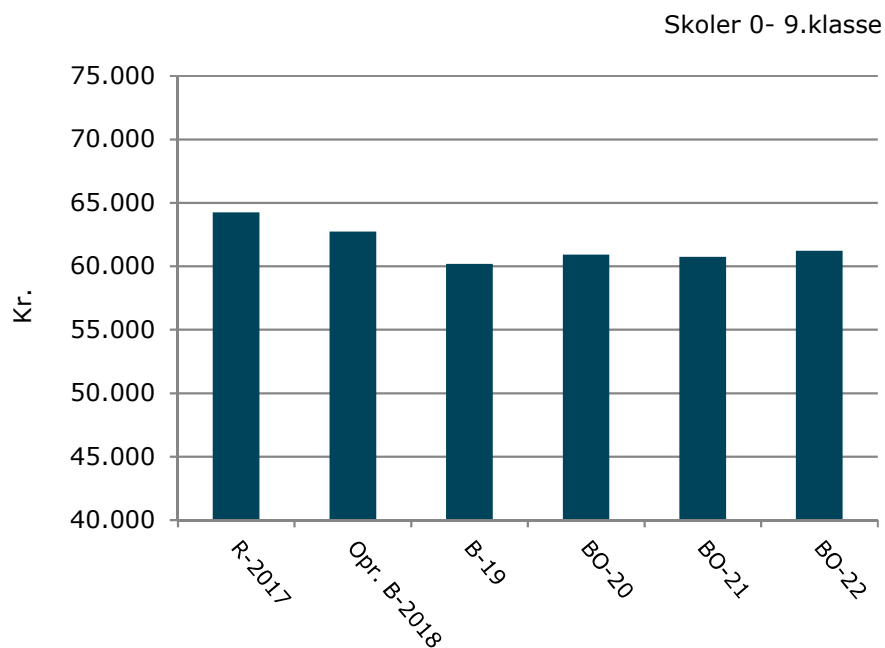
Tabel 3a Udgifter fordelt på aktivitet

Aktivitet	R 2017	B 2018	B 2019	BO 2020	BO 2021	BO 2022
	----- i 2019-priser, mio. kr. -----					
Folkeskoler	396,5	377,6	336,7	331,9	324,7	319,9
Skolefritidsordninger	31,1	29,4	28,8	28,3	28,0	27,8
Befordring af elever i grundskolen	20,7	21,3	21,3	21,3	21,3	21,3
Specialundervisning i regionale tilbud	1,9	2,0	1,3	1,3	1,3	1,3
Kommunale specialskoler	74,3	64,7	65,0	65,9	65,9	65,9
Efter- og videreuddannelse i folkeskolen	-	- 0,5	0,8	1,5	1,5	1,5
Bidrag til statslige og private skoler	97,4	98,0	104,2	105,2	105,6	107,2
Efterskoler og ungdomskostskoler	9,2	9,2	10,9	10,9	10,9	10,9
Ungdomsskolevirksomhed	2,3	3,8	3,8	3,8	3,8	3,8
Særlige dagtilbud og særlige klubber	10,0	10,7	11,6	11,7	11,7	11,7
I alt	643,5	616,0	584,5	581,8	574,6	571,3

Note: Eventuelle differencer skyldes afrunding.

Nedenstående figur viser udgifterne på skoleområdet pr. 6-16-årig.

Figur 2 Udgifter pr. 6-16 årig (2019-priser, kr.)

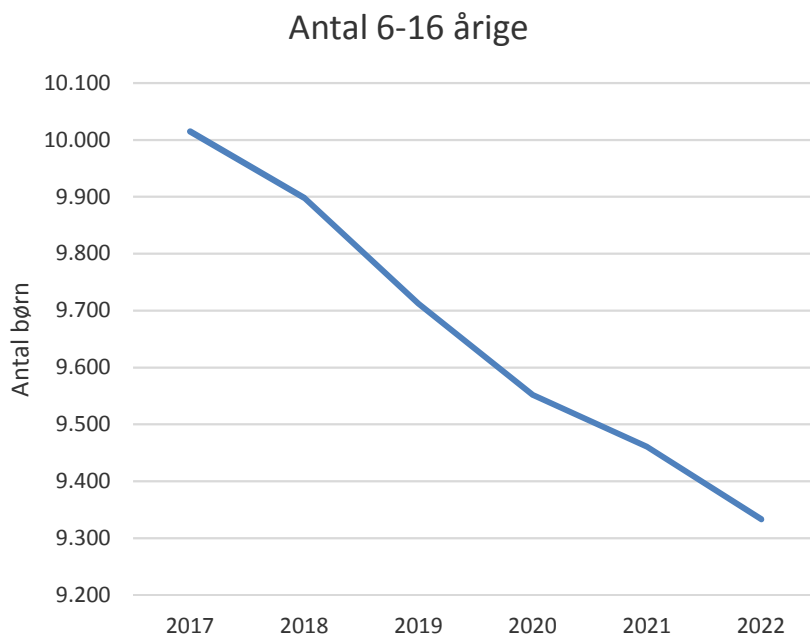
Kilde: Holbæk Kommunes befolkningsprognose 2019-2022 samt egne beregninger

Befolkningsprognose

Fra år 2018 til 2022 forventer Holbæk Kommune et fald på 565 børn i alderen 6-16 år, svarende til et samlet fald på cirka 6 %. Den økonomiske konsekvens af det forventede fald i børnetallet er indarbejdet i budgettet. Det stiller forsat krav om fokus på at nedbringe udgifterne, samt at udvikle og effektivisere eksisterende tilbud på skolerne.

I Holbæk Kommune har der de seneste par år været en tendens til, at elevtallet har været faldende på folkeskolerne og tilsvarende stigende på privatskolerne. I budgettet er det derfor forudsat, at faldet fra 2018 til 2022 på 407 børn alene vil være på folkeskoleområdet svarende til 7%. Derudover er det i budgettet forudsat, at der samtidig vil være en stigning i antallet af elever fra folkeskolen, der vælger private skoler.

Figur 3 Udviklingen i antal 6-16 årige

Kilde: Holbæk Kommunes befolkningsprognose 2019-2022

Specifikke forudsætninger for budgettet

Tabel 3b viser prisen og mængden på udvalgte aktiviteter.

Tabel 3b Pris x mængde

Aktivitet	Enhed	Mængde	Gns. Pris (i 1.000 kr.)	Mio. kr.
Folkeskoler				336,7
Almen undervisning inkl. særlig tilrettelagt undervisning UNDER 9 klokketimer pr. uge	Elever	6.057	47,5	287,9
Særlig tilrettelagt undervisning OVER 9 klokketimer pr. uge				48,8
Skolefritidsordninger				28,8
Skolefritidsordninger	Elever	2.828	18,4	52,0
Forældrebetaling				- 45,9
Søskendetilskud				9,7
Friplads				13,0
Befordring af elever i grundskolen				21,3
Befordring af elever i almindelige folkeskoler				8,7
Befordring af elever i regionale specialundervisningstilbud				0,6
Befordring af elever i kommunale specialskoler				11,9
Specialundervisning i regionale tilbud				1,3
Specialundervisning i regionale tilbud jf. folkeskolelovens § 2				-
Objektiv finansiering				0,4

Del III. Specielle bemærkninger Udvalget for Børn og Skole

Aktivitet	Enhed	Mængde	Gns. Pris (i 1.000 kr.)	Mio. kr.
Køb af pladser				1,0
Kommunale specialskoler (§20.2 og §20.5)				65,0
Kommunale specialskoler og interne skoler i dagbehandlingstilbud				- 0,3
Undervisning i egne specialskoler				37,3
Undervisning ved køb af pladser i andre kommuner				4,6
Undervisning i interne skoler på opholdssteder				18,1
Fritidstilbud til elever med behov for særlig støtte				5,3
Efter- og videreuddannelse i folkeskolen				0,8
Bidrag til statslige og private skoler	Elever	2.623	37,0	97,1
Bidrag til statslige og private skoler (SFO)	Elever	773	9,2	7,1
Efterskoler og ungdomskostskoler	Elever	306	35,8	10,9
Ungdomsskolevirksomhed				3,8
Særlige dagtilbud og særlige klubber				11,6
Særlige klubtilbud under folkeskolens §36				11,6
I alt				584,5

Eventuelle differencer skyldes afrunding.

Beskrivelse af Skoler 0-9. klasse

Politikområdet Skoler 0-9. klasse omfatter:

- Kommunens skolevæsen (0.-9. klasse) der indeholder aktiviteter i relation til Folkeskoleloven og Serviceloven.
- Skolefritidsordning, som tilbydes til elever i indskoling (0.-3. klasse) og elever på mellemtrinnet (4.-6. klasse).
- Privatskoler, efterskoler og ungdomskostskoler.

Nedenstående tabel viser organiseringen på politikområdet og de primære tilbud, samt giver en kort beskrivelse af hvilken målgruppe tilbuddet gælder.

Tabel 3c Organisering og tilbud

Hoved- og underområder og tilbud	
Katrinedalskolen	
Afdelinger:	
	Svinninge (0.-9. klasse, 452 elever)
	Gislinge (0.-6. klasse, 156 elever)
	Tuse (0.-9. klasse, 646 elever)
	Udby (0.-6. klasse, 108 elever)
Skovvejens Skole	
Afdelinger:	
	Jernløse (0.-9. klasse, 528 elever)
	Undløse (0.-6. klasse, 139 elever)
	Knabstrup (0.-6. klasse, 74 elever)
	Jyderup (0.-9. klasse, 476 elever)

Hoved- og underområder og tilbud	
	Kildebjerg (0.-9. klasse, 352 elever)
Skole- og behandlingshjemmet Undløse	
	Behandlingstilbud for børn i alderen 7-16 år med psykosociale og/eller indlæringsmæssige vanskeligheder med behov for et struktureret og sammenhængende behandlingstilbud
Kildedamsskolen	
Afdelinger:	
	Tølløse (0.-9. klasse, 481 elever)
	Stestrup (0.-6. klasse, 122 elever)
	St. Merløse (0.-6. klasse, 119 elever)
	Ugerløse (0.-6. klasse, 128 elever)
	Vipperød (0.-9. klasse, 392 elever)
	Ågerup (0.-6. klasse, 118 elever)
Holbæk By Skole	
Afdelinger:	
	Bjergmarken (0.-9. klasse, 1.107 elever)
	Absalon (0.-9. klasse, 617 elever)
	Orø (0.-6. klasse, 42 elever)

Politikområde Almene dagtilbud

Tabel 4a viser udgifterne på politikområdet fordelt på aktiviteter. Fra 2018 til 2019 er budgettet faldet med 20,4 mio. kr. primært som følge af flytning af ejendomsudgifterne til Økonomiudvalget. Der ses en stigning i antallet af børn i alderen 0-5 år, hvilket medfører en stigning i udgifter til privatinstitutioner og private dagplejere, mens der forventes et fald på kommunale daginstitutioner i budget 2019. Børnetallet i de kommunale daginstitutioner forventes dog at stige igen i 2020.

Fra 1. januar 2019 har den selvejende institution Dragebakken opsagt driftsoverenskomsten med Holbæk Kommune. Det betyder en nedsat udgift på cirka 10 mio. kr. på aktiviteten kaldet "Daginstitutioner". Dragebakken skifter status til privatinstitution, og dermed øges kommunens udgifter på aktiviteten "Tilskud til privatinstitutioner, privat dagpleje".

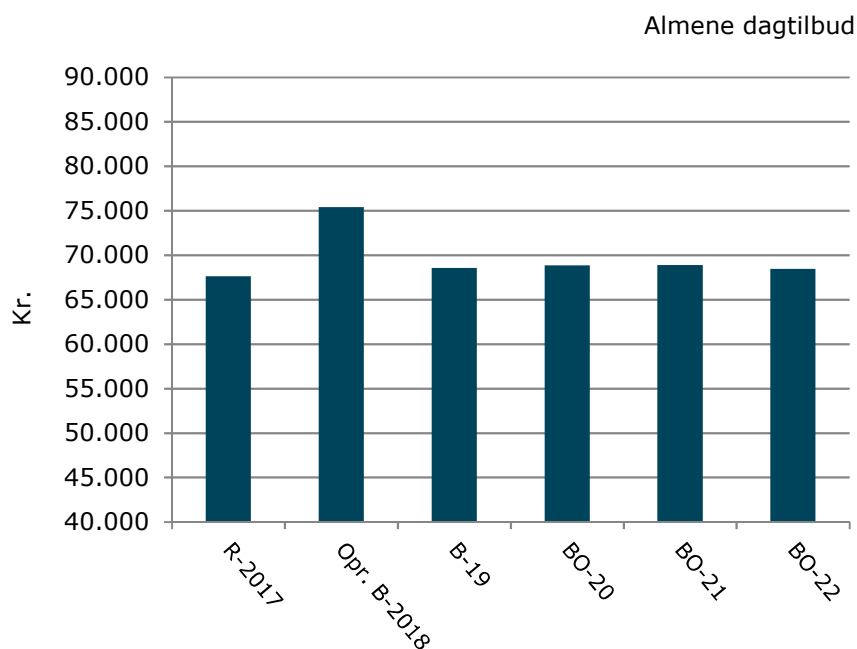
Tabel 4a Udgifter fordelt på aktivitet

Aktivitet	R 2017	B 2018	B 2019	BO 2020	BO 2021	BO 2022
	----- i 2019-priser, mio. kr. -----					
Fælles formål	30,6	28,3	32,2	32,2	32,4	32,5
Dagpleje	32,3	30,1	29,2	29,2	29,2	29,2
Tværgående institutioner	0,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Daginstitutioner	172,9	193,5	155,0	159,5	165,8	168,9
Tilskud til privatinstitutioner, privat dagpleje	46,2	50,6	65,7	65,7	65,7	65,7
I alt	282,6	302,4	282,0	286,5	293,1	296,3

Note: Eventuelle differencer skyldes afrunding

Nedenstående figur viser udgifterne pr. 0-5-årige.

Figur 4 Udgifter pr. 0-5 årige (2019-priser, kr.)

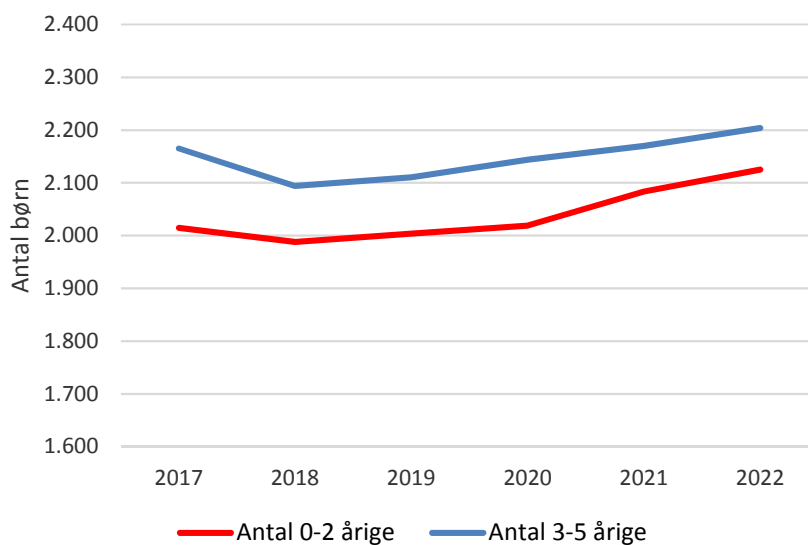

Kilde: Holbæk Kommunes befolkningsprognose 2019-2022 samt egne beregninger

Befolkningsprognose

Der er en konstant stigning i antallet af 0-2-årige fra 2018 og frem mod 2021. Stigningen udgør 1-3 pct. fra år til år. Hos de 3-5-årige var der et fald fra 2016 til 2017, som forventes at fortsætte i 2018. Fra 2018 og frem er der en stigning på cirka 1-2 pct. pr. år.

Figur 5 Udviklingen i antal 0-2 årige og 3-5 årige

Kilde: Holbæk Kommunes befolkningsprognose 2019-2022

Specifikke forudsætninger for budgettet

Nedenstående tabel viser prisen og mængden på udvalgte aktiviteter.

Tabel 4b Pris x mængde

Aktivitet	Enhed	Mængde	Gns. pris (i 1.000 kr.)	Mio. kr.
Fælles formål				32,2
Pædagogisk assistent (PA) elever				5,1
Børneindsatsen - sprogvurdering og ressourcepædagoger				6,0
De fire dagtilbudsområder - Ressourcepædagoger				4,4
De fire dagtilbudsområder - Drift af mildt specialiserede pladser				3,0
De fire dagtilbudsområder - Midler til etablering af lokale indsatser				1,2
Søskendetilskud				5,9
Privat pasning				8,5
Betaling offentlige myndigheder				- 2,2
Tilsyn				0,4
Dagpleje				29,2
Dagpleje, drift (inkl. bygninger)	Enhed	580	61,8	35,9
Friplads				2,2
Forældrebetaling				- 9,5
IT-dagpleje				0,5
Daginstitutioner				155,0
Daginstitutioner, drift (inkl. bygninger)	Enhed	2.940	68,5	201,4
Friplads				16,9
Forældrebetaling				- 68,0
IT-dagtilbud				4,6
Private Institutioner				65,7
Tilskud til privatinstitutioner	Enhed	990	66,4	65,7
I alt				282,0

Eventuelle differencer skyldes afrunding

Note: 0-2 årige børn tæller dobbelt, dvs. 1 barn = 2 enheder

Beskrivelse af Almene dagtilbud

Politikområdet Almene dagtilbud omfatter drift af kommunens dagtilbud til 0-5-årige børn, tilskud til private pasningsordninger og private daginstitutioner samt de fælles udgifter, der knytter sig hertil.

Området drives i overensstemmelse med bestemmelserne i dagtilbudsloven. Driften skal fremme følgende formål:

- Fremme børns trivsel, udvikling og læring
- Give familien fleksibilitet og valgmuligheder gennem forskellige typer tilbud og tilskudsmuligheder
- Forebygge negativ social arv og eksklusion
- Skabe sammenhæng og kontinuitet mellem tilbuddene, samt gøre overgange mellem tilbud spændende og alderssvarende for barnet

Der gives tilskud til børn i 13 private daginstitutioner og børn i private institutioner i andre kommuner. I aldersgruppen 0-2 år går ca. 210 børn i en privat institution, og i aldersgruppen 3-5 år ca. 575 børn. Der er ca. 110 børn i ca. 34 private pasningsordninger.

Del III. Specielle bemærkninger Udvalget for Børn og Skole

Nedenstående tabel viser organiseringen på politikområdet og de primære tilbud, samt giver en kort beskrivelse af, hvilken målgruppe tilbuddet gælder.

Tabel 4c Organisering og tilbud

Hoved- og underområder og tilbud	
Dagtilbud Holbæk By	
Dagpleje:	32 dagplejere med i alt 107 børn (0-2 år)
Daginstitutioner:	12 børnehuse fordelt i Holbæk by (0-2 år: 319 børn og 3-5 år: 605 børn)
Dagtilbud Kildedam	
Dagpleje:	7 dagplejere med i alt 26 børn (0-2 år)
Daginstitutioner:	7 børnehuse fordelt på Vipperød, Ågerup, Tølløse, Ugerløse, St. Merløse og Stestrup (0-2 år: 144 børn og 3-5 år: 319 børn)
Dagtilbud Skovvejen	
Dagpleje:	20 dagplejere med i alt 77 børn (0-2 år)
Daginstitutioner:	7 børnehuse fordelt på Jyderup, Mørkøv, Jernløse, Undløse og Knabstrup (0-2 år: 137 børn og 3-5 år: 313 børn)
Dagtilbud Katrinedal	
Dagpleje	20 dagplejere med i alt 80 børn (0-2 år)
Daginstitutioner:	6 børnehuse fordelt på Svinninge, Gislinge, Tuse, Tuse Næs og Hagedsted (0-2 år: 98 børn og 3-5 år: 270 børn)
Orø – del af Holbæk By Skole (Folkeskoleloven §24a)	
Daginstitution (0-2 år:	11 børn og 3-5 år: 15 børn)
	1 børnehus på Orø

Forudsætninger for budgettet i 2019

Nedenstående tabel viser budgetforudsætningerne for dagplejen og daginstitutioner.

Tabel 4d Forudsætninger for budgettet i 2019

Budgetforudsætninger		
Dagpleje		
Ugentlig åbningstid i timer		48
Antal lukkedage		19
Antal kommunalt ansatte dagplejere		79
Antal private dagplejere		34
Gennemsnitsløn pr. dagplejer		358.363 kr.
Beløb pr. dagplejer til børnerelaterede udgifter		2.077 kr.
Tilsyn pr. dagplejer (såvel kommunalt som privat ansat)		9.213 kr.
Ledelse pr. område		400.000 kr.
Sociale kriterier til fordeling på hele området		763.000 kr.
Daginstitutioner		
Antal matrikler i 2018		33
Ugentlig åbningstid i timer		52
Antal lukkedage		19
Beløb pr. område		1.344.000 kr.
Beløb pr. hus		300.000 kr.
Beløb pr. enhed		45.244 kr.

Budgetforudsætninger		
	Beløb pr. barn til børnerelaterede udgifter	1.583 kr.
	Bæredygtighedstillæg pr. enhed op til 80 enheder	9.442 kr.
	Sociale kriterier til fordeling på hele området	4.100.000 kr.

Politikområde Sundhed for børn og unge

Nedenstående tabel 5a viser udgifterne fordelt på aktiviteter. Fra budget 2018 til budget 2019 stiger budgettet med 0,3 mio. kr. Det består blandt andet af driftsmidler til klinikken i Jyderup, løft af Sundhedsplejen som følge af de 20 mio. kr. til dagtilbudsområdet, som blev besluttet i forbindelse med budgetaftalen for 2018, samt besparelse på ledelse i Sundhedsplejen og Tandplejen. I de seneste år er der i tandplejen oparbejdet en venteliste med børn, som skal i tandreguleringsbehandling. Startende i 2018 og de kommende år arbejdes der med at ventelisten skal ned. I alt er cirka 125 børn sat i behandling i private tilbud. Der er flyttet 0,4 mio. kr. til et andet udvalg, en teknisk omplacering.

Tandplejen og Sundhedsplejen har ansvaret for sammenhæng og prioritering af indsatsen for og med barnet og dets familie for de allermindste børn, indtil de starter i dagtilbud. Sundhedsplejen er tæt på børns og familiers hverdag, da størstedelen af sundhedsplejens arbejde foregår i familien. Tandplejen er som et alment tilbud ligeledes i dialog og kontakt med børn og familier, og arbejder også opsøgende i forhold til børn og familier i udsatte positioner.

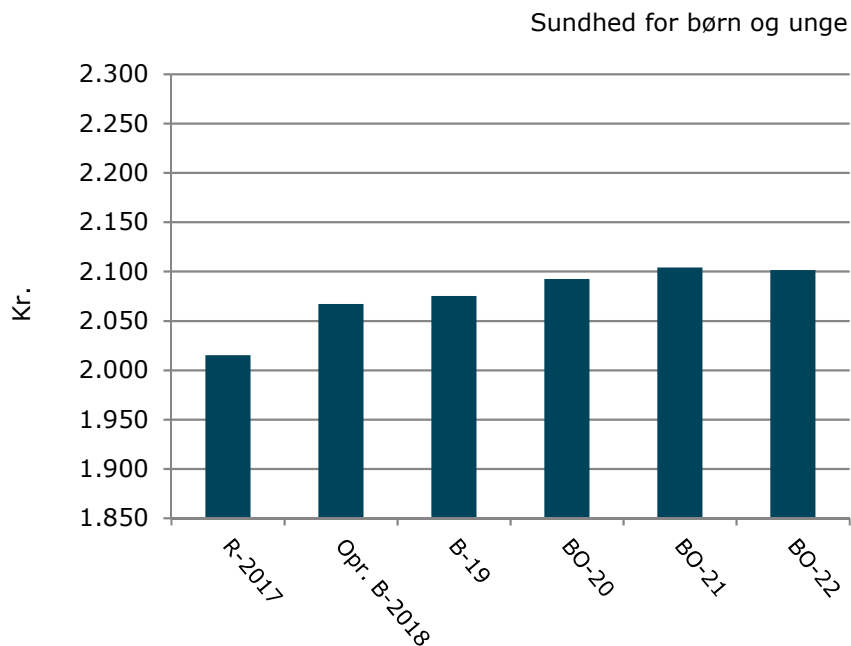
Tabel 5a Udgifter fordelt på aktivitet

Aktivitet	R 2017	B 2018	B 2019	BO 2020	BO 2021	BO 2022
	----- i 2019-priser, mio. kr. -----					
Kommunale tandpleje	21,7	21,2	21,5	21,5	21,5	21,5
Kommunal sundhedstjeneste	8,9	9,3	9,3	9,3	9,3	9,3
I alt	30,6	30,5	30,8	30,8	30,8	30,8

Eventuelle differencer skyldes afrunding

Nedenstående figur 6 viser udgifterne pr. 0-17-årige.

Figur 6 Udgifter pr. 0-17 årig (2018-priser, kr.)

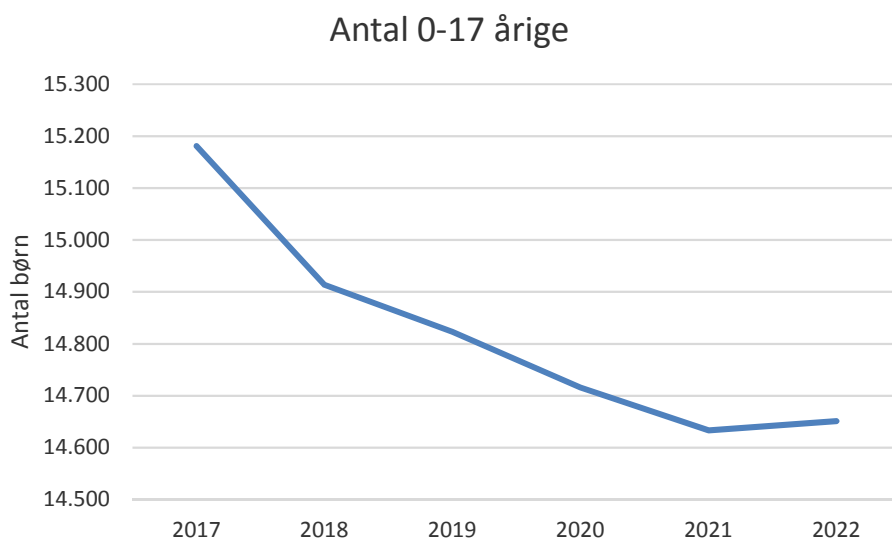

Kilde: Holbæk Kommunes befolkningsprognose 2019-2022 samt egne beregninger

Befolkningsprognose

I figur 7 ses udviklingen i antallet af de 0-17-årige. Der forventes et fald fra 2018 til 2021, hvorefter der kommer en svag stigning på under 1 %.

Figur 7 Udviklingen i antal 0-17 årige

Kilde: Holbæk Kommunes befolkningsprognose 2019-2022

Specifikke forudsætninger for budgettet

Tabel 5b viser prisen og mængden på udvalgte aktiviteter.

Tabel 5b Pris x mængde

Aktivitet	Enhed	Mængde	Gns. pris (i kr.)	Mio. kr.
Kommunal tandpleje				21,5
Tandpleje 0-18 år (egne klinikker)	Personer	14.904	1.035	15,4
Tandpleje 0-18 år (øvrige)	Personer	213	439	0,1
Specialtandpleje	Personer	127	2.152	0,3
Omsorgstandpleje (egne klinikker)	Personer	90	4.257	0,4
Tandregulering 0-18 år (egne klinikker)	Personer	1.363	3.822	5,2
Tandregulering 0-18 år (øvrige)	Personer	100	1.037	0,1
Sundhedsplejen				9,3
I alt				30,8

Note: Eventuelle differencer skyldes afrunding

Beskrivelse af Sundhed for børn og unge

Nedenstående tabel viser organiseringen på politikområdet og de primære tilbud, samt giver en kort beskrivelse af hvilken målgruppe tilbuddet omfatter.

Tabel 5c Organisering og tilbud

Hoved - og underområder og tilbud	
Særlige tilbud til børn, unge og familier	
Børneindsatsen	
	<i>Tandpleje for 0-18-årige</i>
	Indeholder også småbørnstandpleje.
	<i>Omsorgstandpleje</i>
	Omsorgstandpleje tilbydes borgere over 18 år, som på grund af kronisk nedsat førlighed eller vidtgående fysisk eller psykisk handicap kun vanskeligt kan benytte det almindelige tandplejetilbud for voksne.
	<i>Specialtandpleje</i>
	Specialtandplejen tilbyder forebyggende og behandlende tandpleje for børn og voksne, som på grund af nedsat funktionalitet har vanskeligt ved at benytte de almindelige tandplejetilbud i børne- og ungdomstandpleje, voksentandpleje eller den kommunale omsorgstandpleje.
	<i>Sundhedspleje</i>
	Sundhedsplejen er et tilbud til forældre, som har børn mellem 0 og 16 år. Sundhedsplejens mål er at fremme alle børns sundhed og trivsel. De tilbyder råd og vejledning om børns, unges og familiens sundhed og trivsel.

Udvalget for Ældre og Sundhed

Udvalget for Ældre og Sundhed varetager den samlede indsats på ældre- og sundhedsområdet med det sigte, at borgerne understøttes i at kunne føre et så aktivt liv som muligt gennem hele livet. Udvalget for Ældre og Sundhed rummer således forskellige indsatser såsom plejeboliger, ældreboliger og hjemmepleje, samt hjælpemidler, genoptræning og sundhedsindsatser til alle borgere i Holbæk Kommune.

Sundhedsområdet

Sundhed omfatter forebyggelse, sundhedstilbud, genoptræning og anden træning, samt kommunal medfinansiering af sygehusene.

Ældreområdet

Ældreområdet omfatter indsatser til borgere i eget hjem, plejeboliger, dag- og aktivcentre, friplejeboliger, hjemmesygeplejen, plejecentre, plejehotel, hjælpemidler og ældre handicappede over 67 år.

Tabel 1 Udgifter fordelt på politikområde

Politikområde	R 2017	B 2018	B 2019	BO 2020	BO 2021	BO 2022
	----- i 2019-priser, mio. kr. -----					
Sundhed	313,0	343,3	343,7	342,7	342,7	342,7
Ældre	486,6	503,9	502,1	518,8	521,0	528,0
I alt	799,6	847,3	845,8	861,5	863,7	870,7

Note: Eventuelle differencer skyldes afrunding

Note: Den 1. januar 2018 fik Holbæk Kommune ny kommunalbestyrelse. Derfor har kommunen fået nye udvalg, og nogle af politikområderne er flyttet og ændret. Der er derfor ikke direkte sammenlignelighed imellem budget 2019 og tidligere år. En af de væsentligste ændringer i den henseende er samling af alle ejendomsudgifter i ét politikområde "Ejendomme" i Økonomiudvalget. Tidligere har f.eks. ejendomsudgifter til plejecentre ligget under politikområde "Ældre", men nu er denne udgift placeret under "Ejendomme".

Ovenstående tabel og nedenstående figur 1 viser udviklingen i udgifterne på udvalget for Ældre og Sundhed, fordelt på de to politikområder.

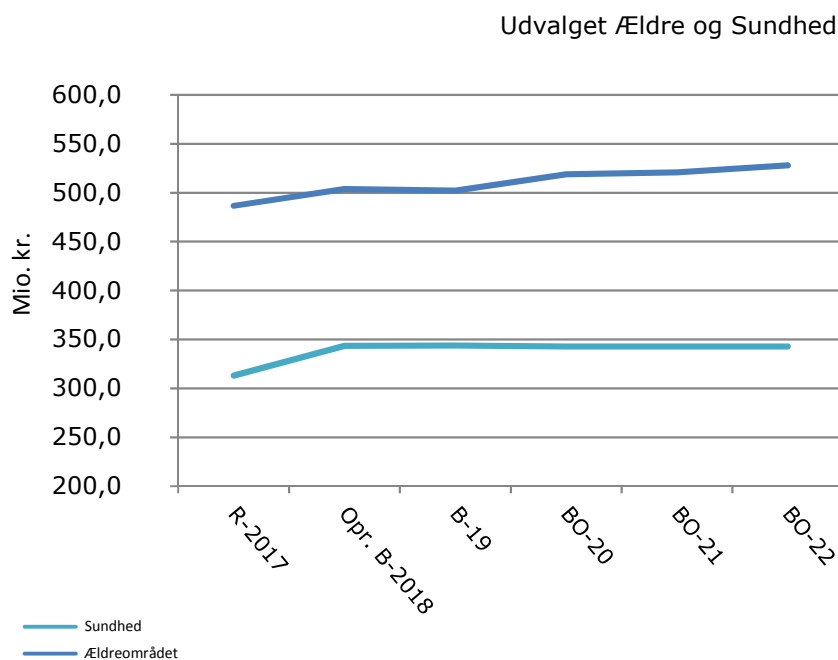
Udviklingen fra regnskab 2017 til budgetforslaget for 2019 kan opsummeres til følgende:

- På grund af den nye styrelsesvedtægt i 2018, er regnskab 2017 og budget 2018 ikke direkte sammenlignelig. Dog kan det nævnes at budget 2018 er højere end regnskab 2017, hvilket skyldes den kraftige opbremsning i 2017; derudover er der fra 2017 til 2018 foretaget en større korrektion af den kommunale medfinansiering på Sundhedsområdet. Korrektionen skyldes en forventning om øgede udgifter til den kommunale medfinansiering fra 2018 og frem - korrektionen blev kompenseret via et øget bloktilskud.
- Regnskab 2017 viste et mindre forbrug på udvalget på 13 mio. kr., fordelt således:
  - På Sundhedsområdet var de primære årsager et lavere aktivitetsniveau på den kommunale medfinansiering end forudsat (samme tendens på landsplan), samt mindre forbrug fra de øvrige driftsaktiviteter på området på grund af direktionens indførelse af "Indkøb og ansættelse omtanke".

- På Ældreområdet var de primære årsager til mindre forbruget en kraftig opbremsning af forbruget på grund af direktionens indførelse af "Indkøb og ansættelse med omtanke", samt et større frafald på SOSU-elever end forventet.
- Hele Voksenspecialområdet var i 2017 en del af det daværende Udvalg Aktiv Hele Livet – Sundhed og Omsorg. Området havde et merforbrug som i høj grad skyldes, at tilgangen var større end afgangens samtidig med, at borgere med nedsatte fysiske og psykiske funktionsevner lever længere. Fra 2018 og frem, er det kun handicappede borgere over 67 år som hører under Udvalget for Ældre og Sundhed.
- Forskellen på budgetforslag 2019 og budget 2018 er primært en korrektion af den aktivitetsbestemte medfinansiering på sundhedsområdet, da der forventes færre udgifter i 2019 end der var forudsat i budget 2018. På ældreområdet er budget 2018 og 2019 på samme niveau, hvilket dækker over flere korrektioner: Budget 2019 er primært blevet reduceret på grund af Effektiviserings – og Besparellesstrategien (E&B), samt at ejendomsdriften er omplaceret til Økonomiudvalget. Modsat er budgettet øget på grund af lovændringer, øget pres fra demografi, samt éngangsmidler til at investere i nye tiltag for at opnå det forudsatte provenu af E&B strategien i 2019 - 2022. Der investeres i: 1) Implementering af fælles journalsystem - Fællessprog III, 2) Rehabiliteringsforløb i hjemmeplejen.
- Fra budget 2019 og frem til 2022 øges budgettet årligt på grund af indlagte demografimidler. En anden årsag til at budgettet øges i overslagsårene 2020 og 2021 er, at flere puljemidler overgår til bloktilskud. F.eks. tildeles Værdighedsmilliarden fra 2020 og frem som en del af bloktilskuddet og er derfor lagt ind i budgettet. Stigningen fremgår tydeligt af figur 1 nedenfor.

Figur 1 Driftsudgifter, netto (2019-priser, mio. kr.)

Kilde: Holbæk Kommune

Dannelse af budgettet

Tabel 2a opsummerer de administrative ændringsforslag, samt politiske beslutninger for budget 2019 og overslagsårene 2020, 2021 og 2022.

Tabel 2a Dannelse af budget

	B 2019	BO 2020	BO 2021	BO 2022
	----- i 2019-priser, mio. kr. -----			
Rammeudmelding 2019	860,6	867,6	874,7	874,7
Almindelige budgetændringer				
Budgetdannelse (PxM)				
<u>Tilpasning i forhold til forventet forbrug 2018</u>				
Befordring pensionister og Begravelseshjælp	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4
Tysingehave	0,4	0,4	0,4	0,4
Dagligvareudbringning	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
Hjemmeplejen - Service-/Sundheds-lovsydelser	-2,0	-2,0	-2,0	-2,0
Hjælpebidler	-2,4	-2,4	-2,4	-2,4
Reduktioner kun løst i 2018 - ikke videreført til 2019+	0,4	0,4	0,4	0,4
Køkkener	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4
Rengøring	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5
<u>Tilretning af budget 2019</u>				
Vederlagsfri fysioterapi	0,9	0,9	0,9	0,9
Færre færdigbehandlingsdage i 2019 end i 2018	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3
Omprioritering af midler - kassetræk mv.	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4
Handicap og psykiatri +67 år (forventet øget tilgang af borgere i 2019)	1,1	1,1	1,1	1,1
Indarbejdet udvikling i demografi fra tidligere år udmøntes:	-7,3	-7,3	-7,3	-7,3
Demografi - Plejevederlag	0,1	0,1	0,1	0,1
Demografi - Rehabilitering (mit liv min hverdag)	0,1	0,1	0,1	0,1
Demografi - Hjemmepleje Sundhedslovsydelser	0,6	0,6	0,6	0,6
Demografi - Genoptræningscenteret	0,4	0,4	0,4	0,4
Demografi - Hjælpebidler	1,1	1,1	1,1	1,1
Demografi - Aktivitetscentre (befordring)	0,1	0,1	0,1	0,1
Demografi - Hjemmepleje Servicelovsydelser (inkl. private Sundhedslovsydelser)	4,4	4,4	4,4	4,4
Tilpasning til Sundhedsdatastyrelsens prognose for den kommunale medfinansiering i 2019	-9,9	-9,9	-9,9	-9,9
§94 - Tilpasning i forhold til antal årspersoner	1,2	1,2	1,2	1,2
§95 - Tilpasning i forhold til pris	0,2	0,2	0,2	0,2
Manglende løsninger på effektmål (løses i tabel 2b)	3,0	2,1	-2,9	-2,9

Budget 2019-2022

	B 2019	BO 2020	BO 2021	BO 2022
Budget inklusive udfordringer	851,0	857,0	859,2	859,2
Løsninger på forventet merforbrug, herunder besparelse i stedet for effektiviseringer	-0,9	-0,9	-0,9	-0,9
AHLI 4.1 - Brugerbetaling ⁴	-0,9	-0,9	-0,9	-0,9
I alt budgetramme	850,1	856,1	858,3	858,3
Lov - og cirkulære program	7,0	20,4	20,4	20,4
Værdighedsmilliard	0,0	13,4	13,4	13,4
Klippekort på plejecentrene	4,8	4,8	4,8	4,8
Frit-valg på genoptræning	0,9	0,9	0,9	0,9
En værdig død (finanslov 2018)	0,8	0,8	0,8	0,8
Aflastning af pårørende (finanslov 2018)	0,8	0,8	0,8	0,8
Kommunal medfinansiering af IT-infrastruktur på sundhed	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
Budgetaftalen 2019-2022	0,3	-0,7	-0,7	6,3
Forudbestilling af mad på cafeer	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
Rehabilitering i hjemmepleje og hjemmesygepleje	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0
Bedre rammer på plejecentrene for de pårørende	0,5	0,0	0,0	0,0
Uddannelse af frivillige på demensområdet	0,5	0,0	0,0	0,0
Reduktion i besparelser på ældreområdet (Aktiv hele Livet 4.1)	0,5	0,5	0,5	0,5
Rengøring hver 14. dag				
Plejecentre	0,5	0,5	0,5	0,5
Hjemmepleje	2,0	2,0	2,0	2,0
Finansiering - Myndighed Hjemmepleje	-2,5	-2,5	-2,5	-2,5
Demografi	0,0	0,0	0,0	7,0
Omplacering til/fra andre udvalg	-2,9	-5,4	-5,4	-5,4
Flytning af medarbejdere fra Administration til Ældreområdet hvor aktiviteten udføres	0,8	0,8	0,8	0,8
Investering i E&B strategi - Effektivisering af sygeplejen	1,8	0,0	0,0	0,0
Investering i E&B strategi - Rehabilitering i hjemmeplejen	0,8	0,0	0,0	0,0
Decentralisering - færre ledere	-0,8	-0,8	-0,8	-0,8
Besparelse ved tilbageholdelse af sygefraværsrefusion for administrative medarbejdere fra Økonomiudvalget ⁵	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5
Ejendomsdrift af hjælpemiddelsdepot	-0,6	-0,6	-0,6	-0,6
Udmøntning af kræfthandleplan til myndighed	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
Ejendomme flyttet til Økonomiudvalget	-4,3	-4,3	-4,3	-4,3

Del III. Specielle bemærkninger Udvalget for Ældre og Sundhed

	B 2019	BO 2020	BO 2021	BO 2022
Pris - og løn fremskrivning₂	-8,7	-8,9	-8,9	-8,9
Udvalgets budgetforslag	845,8	861,5	863,7	870,7

Noter:

1: Eventuelle differencer skyldes afrunding.

2: Pris og lønfremskrivningen reducerer budgettet med 8,7 mio. kr. Det skyldes, at forventningen til pris- og lønstigningerne fra 2018 til 2019 er lavere nu, i forhold til den forventning man havde i 2017. Den væsentligste årsag er, at lønningerne steg mindre ved overenskomstforhandlingerne i forhold til det man havde forventet.

3: forkortelser: SEL: Servicelovsydelser – SUL: Sundhedslovsydelser.

4: Med besparelsesforslaget AHLI 4.1 er indført en besparelse på 0,4 mio. kr. ved at øge brugerbetalingen på madservice. En nærmere undersøgelse har dog vist, at besparelsen beløber sig til 0,7 mio. kr. ved en forøgelse af taksterne til det lovgivningsmæssige maksimale. En tilbagerulning af besparelsen vil således også beløbe sig til 0,7 mio. kr.

5: I kommunens tidligere løn og økonomisystem var det muligt at tilbageholde de refusioner som blev fordelt til afdelingerne, når medarbejdere var langtidssyge. Det ikke en mulighed i det nye system og derfor er budgetterne reduceret på de områder som har administrative medarbejdere. Besparelsen var oprindeligt på 3 mio. kr.; 1,6 mio. kr. er flyttet til politikområder uden for Økonomiudvalget. Fordelingen af besparelsen tager udgangspunkt i udbetalingen af sygedagpengerefusioner de seneste år.

Holbæk Kommune arbejder med en Effektiviserings- og Besparelsesstrategi (E&B), som hvert år skal omdanne 1 pct. af serviceudgifterne - svarende til omkring 28 mio. kr. - til et politisk råderum. Kommunalbestyrelsen kan bruge råderummet på de områder, den vælger at prioritere i årets budget. På udvalget for Ældre og Sundhed var måltallet 8 mio.kr. i 2019. Kommunalbestyrelsen besluttede den 20. juni 2018 at indarbejde effektiviseringer for 5,0 mio. kr. i 2019. På Udvalget for Ældre og Sundhed har E&B strategien en stigende profil fra 8 mio. kr. i 2019 til 13 mio. kr. i 2022.

Tabel 2b Effektiviseringstiltag

	B 2019	BO 2020	BO 2021	BO 2022
	----- i 2019-priser, mio. kr. -----			
Indarbejdede mål for effektiviseringer	8,0	8,0	8,0	8,0
AHLI 1 - Fælles boligstrategi			-5,0	-5,0
AHLI 2 - Effektivisering af sygeplejen		-0,5	-0,5	-0,5
AHLI 3 - Rehabilitering i hjemmeplejen og hjemmesygeplejen	-3,4	-3,4	-3,4	-3,4
AHLI 6 - Effektivisering på genoptræning		-0,5	-0,5	-0,5
AHLI 7 - Kastanjely	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5
AHLI 9 - Indkøbsoptimering	-1,2	-1,2	-1,2	-1,2
Vedtagne effektiviseringer fra Kommunalbestyrelsens møde i juni	-5,0	-5,9	-10,9	-10,9
Resterende udfordring (løses i tabel 2a)	3,0	2,1	-2,9	-2,9

Note: 1 Eventuelle differencer skyldes afrunding.

Sundhed

Opgaver og organisering

Området er reguleret af Sundhedsloven og varetager Holbæk Kommunes ansvar for at:

- Tilbyde konkrete forebyggelses- og sundhedstilbud: forebyggende hjemmebesøg, træning, rehabiliteringstilbud til kronisk syge og hverdagsrehabilitering
- Medfinansiering af sygehusene

Budget 2019-2022

- Betaling for borgere på Hospice, færdigbehandlede patienter og vederlagsfri fysioterapi
- Understøtte hele kommunen i arbejdet med at forbedre borgernes sundhed og trivsel

Sundhedsaftalen mellem Holbæk Kommune og Region Sjælland regulerer den løbende udvikling af snitfladerne mellem behandling på sygehus og sundheds- og plejeindsatsen i kommunerne.

Der er i lovgivningen opsat en række økonomiske incitamenter til, at kommunerne skal arbejde med forebyggelse:

- Kommunen betaler den fulde udgift til hospiceophold og vederlagsfri fysioterapi til stærkt handicappede og kronisk syge
- Kommunen er med til at finansiere regionernes udgifter til sygehusbehandling i sygehusvæsenet og til lægelig behandling. Udgiften er fra 2018 blevet differentieret i henhold til borgernes alder for at øge kommunernes incitament yderligere.
- Derudover stiger taksten for færdigbehandlingdage efter de første to dage for at sikre hurtig og fleksibel udskrivning af færdigbehandlede borgere.

Budget

Tabel 3a viser udviklingen i udgifterne fordelt på aktiviteter på Sundhedsområdet. Tabellen viser, at budget 2018 og frem er øget i forhold til regnskab 2017. Det skyldes primært aftalen mellem Danske Regioner på den kommunale medfinansiering. Fra 2019 til 2020 reduceres budgettet, hvilket skyldes den stigende profil i E&B-strategien på genoptræning og vedligeholdelsestræning.

I budget 2019 er der både ned- og opadgående korrektioner for aktiviteterne på sundhedsområdet.

Der ses en nedgang i budgettet til genoptræning og vedligeholdelsestræning fra 2018 til 2019. Ændringen skyldes at ejendomsdriften flyttes til Økonomiudvalget, samt at der flyttes medarbejdere fra Sundhed til Ældreområdet. Til den direkte genoptræning vil der være flere midler til rådighed i 2019 end i 2018, da området får tildelt midler fra lovændringer (DUT-midler) og demografimidler.

På den kommunale medfinansiering af sundhedsudgifter under vederlagsfri fysioterapi og færdigbehandlede patienter forventedes der netto en mindre stigning i udgifterne, som skyldes en stigende demografisk udvikling på området. Den kommunale medfinansiering af sygehusene budgetlægges i lighed med tidligere år i forhold til Sundhedsdatastyrelsens prognose på området og medtager regionsaftalen for 2019. Sundhedsdatastyrelsens prognose for 2019 forventer faldende udgifter på 10 mio. kr. og er derved udvalgets største enkeltstående korrektion. Der er dog igen i 2019, stor usikkerhed om udgiftsniveauet.

Under sundhedsfremme og forebyggelse korrigeres budgettet, hvilket skyldes en rettelse af tidligere års konteringspraksis – fra 2019 til 2022 sker der reelt en reduktion under Sundhedsfremme og forebyggelse, som skyldes udmøntningen af decentralisering af ledelse jf. den politiske aftale herom (Økonomiudvalget den 14. marts 2018). Budgettet er ligeledes reduceret under andre sundhedsudgifter og skyldes en forventning om færre udgifter til begravelseshjælp og befordring i 2019.

Tabel 3a Udgifter fordelt på aktivitet

Aktivitet	R 2017	B 2018	B 2019	BO 2020	BO 2021	BO 2022
	----- i 2019 -priser, mio. kr. -----					
Specialpædagogisk bistand til voksne	0,2					

Del III. Specielle bemærkninger Udvalget for Ældre og Sundhed

Aktivitet	R 2017	B 2018	B 2019	BO 2020	BO 2021	BO 2022
Aktivitetsbestemt medfinansiering af sundhedsvæsenet	261,8	289,4	291,4	291,4	291,4	291,4
Genoptræning og vedligeholdelsestræning	17,8	19,7	18,3	17,6	17,6	17,6
Fysioterapi	13,6	13,1	14,0	14,0	14,0	14,0
Sundhedsfremme og forebyggelse	11,5	10,6	10,3	9,9	9,9	9,9
Andre sundhedsudgifter	6,5	7,4	6,7	6,7	6,7	6,7
Personlig og praktisk hjælp og madservice (hjemmehjælp)	0,0	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
Pleje og omsorg mv. af primært ældre undtaget frit valg	0,0	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9
Forebyggende indsats samt aflastningstilbud målrettet ældre	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
I alt	313,0	343,3	343,7	342,7	342,7	342,7

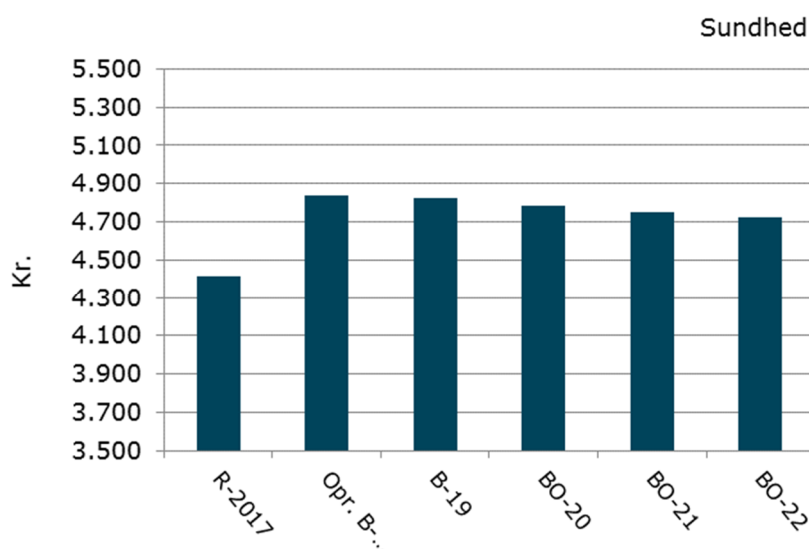
Note: Eventuelle differencer skyldes afrunding

Nedenstående figur 2 viser den faktiske udgift i 2017, samt den forventede udgift pr. indbygger i Holbæk Kommune fra 2018 til 2022 på Sundhedsområdet.

Aftalen mellem Danske Regioner og Regeringen er årsagen til de øgede udgifter fra regnskab 2017 til budget 2018. Det forventes dog på nuværende tidspunkt, at forbruget på den kommunale medfinansiering i 2018 er væsentligt lavere end budgettet.

Fra 2019 og frem falder udgiften pr. borger igen, hvilket primært skyldes en forventning om færre udgifter til den kommunale medfinansiering i 2019, samt med at den demografiske udvikling til den kommunale medfinansiering først indgår i overslagsårene, når KL's prognose forelægger i de enkelte år.

Figur 2 Udgifter pr. indbygger (2019-priser, kr.)

Kilde: Holbæk kommunes befolkningsprognose 2019-2022 samt egne beregninger

Udvikling på området

Generelt

Der arbejdes på Sundhedsområdet med en sammenhængende indsats på tværs af Holbæk kommunes udvalgsområder. Målet er at skabe bedre sammenhæng for borgere, som modtager mange ydelser eller indsatser på tværs af kommunen og lovgivninger. Efter beslutningen om decentralisering af ledelse, vil sundhedsindsatsen fremadrettet ske på hvert kerneområde, men koordineringen vil finde sted fra sundhedsområdet.

Aktivitetsbestemt medfinansiering

Budgetlægningen på området tager i lighed med tidligere år udgangspunkt i Sundhedsdatastyrelsens prognose for den kommunale medfinansiering. Der er igen for 2019 stor usikkerhed omkring de forventede udgifter på området. Ultimo 2018 har KL udarbejdet 2 alternative prognosemodeller til Sundhedsdatastyrelsens prognose for 2019 for at understrege usikkerheden på området. KL's 2 alternative modeller viser et spænd i de forventede udgifter for 2019 på hhv. +8 mio. kr. og -22 mio. kr. set i forhold til Sundhedsdatastyrelsens prognose på området.

Der er stor fokus på bedre udnyttelse af data på sundhedsområdet og sammenhæng på tværs af sektorer. Endvidere er der fokus på digitale løsninger, der skal sikre bedre sammenhæng og effektivitet, og som kan understøtte brugen af sundhedsdata. I dag er datakvaliteten og manglende dataadgang en udfordring på området, hvilket vanskeliggør en god understøttelse og økonomistyring.

I 2018 blev budgettet på aktivitetsbestemt medfinansiering løftet betydeligt på grund af regionernes og statens aftale. I alt blev kommunerne tilført 1,4 mia. kr., hvilket betød et løft på 26 mio. kr. for Holbæk Kommune. 2018 har dog været et år præget af implementeringen af Sundhedsplatformen i Region Sjælland, hvilket har medført et betydeligt produktivitetstab på sygehusene, der igen har betydet en tilsvarende mindre udgift for kommunerne til aktivitetsbestemt medfinansiering.

I de kommende år vil andelen af ældre over 80 år stige i Holbæk Kommune. Dette kan også få en betydning for udgifterne til aktivitetsbestemt medfinansiering. Dette vil derfor være et fokusområde i 2019.

I 2019 vil et fokusområde også være håndteringen af færdigbehandlede patienter på sygehusene. Der skal udarbejdes et ledelsesoverblik på området, som skal give bedre handlemuligheder når borgerne er klar til at blive udskrevet fra sygehuset, således at antallet af dage på sygehuset reduceres for de færdigbehandlede patienter.

Frit valg på genoptræning

Regeringen har besluttet at udvide det frie valg således, at patienter får ret til at vælge genoptræning hos en privat leverandør, hvis kommunen ikke kan tilbyde genoptræning inden for syv dage efter udskrivning fra sygehus med en genoptræningsplan. Kommunerne kompenseres for de økonomiske konsekvenser forbundet med tiltaget og det forventes, at det kan holdes inden for rammen set i sammenhæng med de øvrige tiltag på genoptræningsområdet.

Handlingsplan for demens – Satspulje

Del III. Specielle bemærkninger Udvalget for Ældre og Sundhed

Den Nationale Demenshandleplan 2017-2025 opstiller tre nationale mål for demensindsatsen frem mod 2025. Målene understøttes af 23 konkrete initiativer fordelt på fem fokusområder: 1. Tidlig opsporing og kvalitet i udredning og behandling, 2. Bedre kvalitet i pleje, omsorg og rehabilitering, 3. Støtte til mennesker med demens og pårørende, 4. Demensvenlige boliger og samfund og 5. Øget videns- og kompetenceniveau. Midlerne udmøntes til kommunerne ved ansøgning.

Holbæk Kommune har ansøgt og fået puljemidler i forhold til praksisnært kompetenceløft og demensvenlige boliger til indretning af Stenhusbakkens fællesarealer og uderum. Yderligere er der ansøgt om midler i forhold til støtte til borgere med demens og deres pårørende - nærmere bestemt aktivitetstilbud for yngre demente. En stor del af bevillingen udbetales i 2018, men på grund af en sen udbetaling og opstart i 2018, vil projektet primært afholdes i 2019.

Det nære og sammenhængende sundhedsvæsen

Regeringen vil i 2018 præsentere en national kvalitetsplan for det nære og sammenhængende sundhedsvæsen. Til det er der på landsplan afsat 845 mio. kr. Det vides endnu ikke hvorledes midlerne fordeles mellem kommunerne og regionerne.

Specifikke forudsætninger for budgettet

Tabel 3b viser prisen og mængden på udvalgte aktiviteter.

Aktivitet	Mængde	Pris	2019
Aktivitetsbestemt medfinansiering af sundhedsvæsenet			291,4
<i>Almen praksis</i>			21,9
Almen praksis: 0-2 årige	21.062	32	0,7
Almen praksis: 3-64 årige	518.836	25	12,9
Almen praksis: 65-79 årige	235.221	27	6,3
Almen praksis: 80+ årige	76.801	25	1,9
<i>Psykiatri</i>			11,2
Psykiatri: 0-2 årige			
Psykiatri: 3-64 årige	13.367	772	10,3
Psykiatri: 65-79 årige	690	1.000	0,7
Psykiatri: 80+ årige	278	841	0,2
<i>Somatik</i>			258,3
Somatik: 0-2 årige	4.510	1.771	8,0
Somatik: 3-64 årige	107.358	1.229	132,0
Somatik: 65-79 årige	54.641	1.593	87,1
Somatik: 80+ årige	13.547	2.309	31,3
Genoptræning og vedligeholdelsestræning			18,3
Pulje midler			-1,8
Kommunal genoptræning og vedligeholdelsestræning			15,0
Genoptræning på specialiseret niveau (sundhedslovens § 140)			1,5
Personbefordring			2,6
Ledelse og administration			1,1
Fysioterapi			14,0
<i>Vederlagsfri fysioterapi</i>			11,8
0-2 årige	29	241	0,0
3-64 årige	21.634	264	5,7
65-79 årige	16.663	245	4,1
80+ årige	8.638	232	2,0
<i>Vederlagsfri fysioterapi (ride-fysioterapi)</i>			1,7
0-2 årige	89	118	0,0

Budget 2019-2022

Aktivitet	Mængde	Pris	2019
3-64 årige	12.974	121	1,6
65-79 årige	907	124	0,1
<i>Teddy Øfældt (tilskud til anden behandling)</i>			0,5
3-64 årige	429	1.169	0,5
65-79 årige	36	950	0,0
Andre sundhedsudgifter			6,7
<i>Hospice</i>			2,2
3-64 årige	272	2.032	0,6
65-79 årige	496	2.032	1,0
80+ årige	315	2.032	0,6
<i>Somatiske færdigbehandlingsdage</i>			1,1
<i>1-2 dage</i>			0,2
3-64 årige	6	4.063	0,0
65-79 årige	18	4.063	0,1
80+ årige	27	4.063	0,1
<i>3 dage og derover</i>			1,8
3-64 årige	52	5.635	0,3
65-79 årige	121	5.072	0,6
80+ årige	207	4.407	0,9
<i>Tilbagebetaling fra staten</i>	380	-2.312	-0,9
<i>Befordringsgodtgørelse</i>			2,1
<i>Begravelseshjælp</i>			1,3
Sundhedsfremme og forebyggelse			10,3
Sundhedskonsulenter			4,1
Sundhedsfremme og forebyggelse – Aktiv hele Livet			4,0
Sundhedsfremme og forebyggelse – Læring og Trivsel			2,1
Personlig og praktisk hjælp og madservice (hjemmehjælp)			0,6
Pleje og omsorg mv. af primært ældre undtaget frit valg			0,9
Forebyggende indsats samt aflastningstilbud målrettet ældre			1,5
I alt			343,7

Note: Eventuelle differencer skyldes afrunding

Tabel 3c viser organiseringen på politikområdet og de primære tilbud.

Tabel 3c Organisering

Hoved- og underområder og tilbud
Pleje/dagcentre og tværgående sygepleje
Administration af medfinansiering af regionale sundhedsudgifter
Folkesundhed – vederlagsfri fysioterapi Denne form for fysioterapi tilbydes børn eller voksne, der enten har et svært fysisk handicap eller en funktionsnedsættelse som følge af progressiv sygdom. Tilbuddet foregår ved privatpraktiserende fysioterapeuter.
Strategisk udvikling af sundhedsområdet for primære unge og ældre
Genoptræningscentret Genoptræning og vedligeholdelsestræning til alle borgere i Holbæk kommune

Hoved- og underområder og tilbud	
Hjemmepleje, sygepleje og Rehabilitering	
	Sundhedsvejledere
	Forebyggende hjemmebesøg
	Hverdagsrehabilitering
	Frivillighed
Læring og trivsel	
	Strategisk udvikling af sundhedsområdet for primært børn
Kultur og fritid og borgerservice	
	Befordring pensionister
	Begravelseshjælp

Ældre

Opgaver og organisering

Ældreområdet har rammebudget på de kommunale plejecentre. Hjemmeplejen er organiseret i en bestiller-udfører-modtager model (BUM). Visitationen varetager myndighedsopgaven.

Visitationen:

Visitationen varetager myndighedsopgaven og visiterer borgere til hjemmepleje i Frit valg-ordningen samt til boliger på plejecentrene, midlertidige boliger, midlertidige pladser, samt andre tilbud, så som genoptræning og dagcentre. Desuden har Visitationen budgetansvaret for privat-delegerede sundhedslovsydelser. Visitationen har et tæt samarbejde med sygehusene i forbindelse med udskrivning af borgere.

Visitationen visiterer hjemmepleje til egen leverandør og private leverandører. Fra 2018 er der udover den kommunale hjemmepleje 2 private frit-valgs-leverandører. De private leverandører hører under udbudsmodellen.

Hjemmeplejen:

- 11 hjemmeplejeteams med tilknyttede sygeplejersker, der drives af "Holbæk Hjemmepleje". Hjemmesygeplejerskerne fungerer desuden som myndighed og visiterer sundhedslovsydelser til borgerne.
- Hjælpen om natten leveres i hele Holbæk Kommune af den kommunale leverandør "Holbæk Hjemmepleje"
- Hjemmeplejen Orø kører som et selvstændigt distrikt og har egen økonomisk ramme.
- Rehabilitering og forebyggelse er samlet i et team, som varetager indsatserne i hele Holbæk Kommune.

Plejecentrene:

- 2 plejecentre med i alt 145 boliger, der drives af Holbæk Kommune.
- 1 plejecenter, som siden 1. maj 2013 er drevet af Forenede Care med 50 plejeboliger, hvoraf 2 er midlertidige pladser. Kontrakten med Forenede Care er blevet fornyet i 2018 og er nu gældende frem til 2021.
- 1 plejecenter, som fra 1. marts 2017 drives af Danske Diakonhjem med 65 plejeboliger.
- Stenhusbakken (tidligere Plejehotellet) har 27 plejehotel/akut/midlertidige boliger, hvoraf de 4 boliger finansieres fra Værdighedsmilliarden (1,8 mio. kr.); herudover er der 23 almindelige plejeboliger - i alt 50 boliger.
- 1 friplejehjem (Fjordstjernen), der er åbnet i starten af 2016 med 87 pladser, hvoraf de 41 forventes at være disponeret til Holbæk borgere.

Budget 2019-2022

Andre kommunale tilbud på ældreområdet:

- Botilbud, aktivitetstilbud og socialpædagogisk bistand til borgere over 67 år med særlige behov
- Plejevederlag og hjælp i forbindelse med pasning af døende i eget hjem
- Hjælpemidler
- 1 produktionskøkken, der leverer mad til plejecentre og kommunale botilbud
- 10 caféer
- Madservice til borgere, der ikke selv er i stand til at lave mad
- Teknisk service til blandt andet servicering af nødkald, nøgler mv.
- Dagcentertilbud og aktiviteter med frivillige
- Frivillighedsmidler efter Serviceloven
- Ældreområdet samarbejder med kommunens Ældreråd, plejecentrenes Bruger- og pårørenderåd og Brugerråd, som består af frivillig arbejdskraft.

Budget

Nedenstående tabel viser udviklingen i udgifterne fordelt på aktiviteter på ældreområdet. Tabellen viser, at budget 2019 næsten er på niveau med oprindeligt budget 2018. Det skyldes primært, at området er blevet reduceret med ejendomsudgifterne, som er blevet omplaceret til Økonomiudvalget samt effektiviseringerne forbundet med E&B-strategien. Herudover er området blevet tilført midler fra: Demografi, lovændringer (DUT) og investeringsmidler til implementering af E&B-strategien, samt at Klippekortordningen er overgået til bloktilskuddet. Budget 2020 øges i forhold til budget 2019, hvilket skyldes at Værdighedsmilliarden overgår til bloktilskuddet samt en stigning i demografimidler.

I budgettet på ældreområdet er der indlagt demografimidler til og med 2022, hvilket er en af årsagerne til at budgettet øges i overslagsårene frem mod 2022. Det ses i tabellen nedenfor, at der sker flere korrektioner imellem aktivitetsniveauerne, hvilket skyldes både en tilpasning til organisationen/udvalg, men også i forhold til budget mellem Service- og Sundhedslovsydelser på området.

Tabel 4a Udgifter fordelt på aktivitet

Aktivitet	R 2017	B 2018	B 2019	BO 2020	BO 2021	BO 2022
	----- i 2019 -priser, mio. kr. -----					
Ældreboliger	-6,6	-11,6	0,0	0,0	0,0	0,0
Personlig og praktisk hjælp og madservice (hjemmehjælp)	157,6	161,7	148,4	154,8	161,8	168,8
Pleje og omsorg mv. af primært ældre undtaget frit valg	171,1	186,4	166,5	179,2	174,3	174,3
Hjemmesygepleje	75,1	77,4	88,7	86,6	86,6	86,6
Forebyggende indsats samt aflastningstilbud målrettet ældre	8,2	18,3	12,9	12,9	12,9	12,9
Hjælpemidler, forbrugsgoder, boligindretning og befording	9,8	10,6	10,9	10,9	10,9	10,9
Plejevederlag og hjælp til sygeartikler og lignende	2,7	3,1	3,2	3,2	3,2	3,2
Personlig og praktisk hjælp og madservice (hjemmehjælp)	20,3	20,8	20,4	20,4	20,4	20,4
Personlig støtte og pasning af personer med handicap mv.	12,3	0,2	5,5	5,5	5,5	5,5

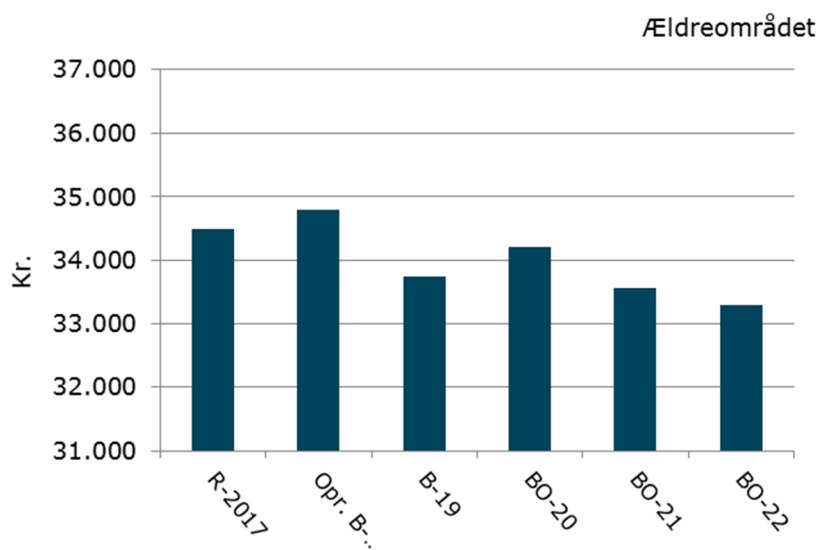
Del III. Specielle bemærkninger Udvalget for Ældre og Sundhed

Aktivitet	R 2017	B 2018	B 2019	BO 2020	BO 2021	BO 2022
Hjælpe midler, forbrugsgoder, boligindretning og befordring	34,0	37,0	34,3	34,2	34,2	34,2
Botilbud til længerevarende ophold (servicelovens § 108)	0,0	0,0	1,8	1,8	1,8	1,8
Botilbudslignende tilbud (omfattet af §4, stk. 1 nr. 3)	2,3	0,0	7,6	7,6	7,6	7,6
Kontaktperson- og ledsageordninger (servicelovens §§ 97-99)	0,0	0,0	0,5	0,5	0,5	0,5
Beskyttet beskæftigelse (servicelovens § 103)	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1
Aktivitets- og samværstilbud (servicelovens § 104)	0,0	0,0	1,4	1,4	1,4	1,4
I alt	486,6	503,9	502,1	518,8	521,0	528,0

Note: Eventuelle differencer skyldes afrunding.

Nedenstående figur viser udgifterne pr. borger over 65 år på ældreområdet fra 2017 til 2022. Fra regnskab 2017 til oprindeligt budget 2018 ses en stigning i udgiftsniveauet. Det ses, at de budgetterede udgifter pr. 65+ borger i 2020 stiger igen, hvilket skyldes at Værdighedsmilliarden overgår som et bloktilskud. Der vil derfor reelt ikke være mere budget til rådighed pr. 65+ årige borger. På ældreområdet falder de budgetterede udgifter pr. 65+ årige borgere frem mod 2022, hvilket primært skyldes den stigende profil der er på E&B-strategien i overslagsårene.

Figur 3 Udgifter pr. 65-årig og derover (2019-priser, kr.)

Kilde: Holbæk kommunes befolkningsprognose 2019-2022 samt egne beregninger

Udvikling på ældreområdet

Korrektioner

Elever

Der har i 2017 været mindre forbrug på SOSU-elever og det samme forventes i 2018. Årsagen til mindre forbruget skyldes omlægning af uddannelseslængden på grund af en ny uddannelsesform. Derudover er der sket et frafald af elever, og det er svært at rekruttere interesserede ansøgere. De færre elever kan nu også mærkes på plejecentrene og i hjemmeplejen, hvor deres ressourcer mangler. Mangel på kvalificeret arbejdskraft på sundheds- og ældreområdet er en landsdækkende udfordring, og derfor er regeringen begyndt en kortlægning for at afdække årsagen og finde løsninger på rekrutteringsudfordringerne.

Holbæk Kommune vil i 2019 arbejde med en rekrutterings- og fastholdelsesstrategi, for at kunne rekruttere personale og fastholde det nuværende serviceniveau.

Hjælpemidler

Holbæk Kommune overtog driften af Hjælpemiddeldepotet den 1. september 2018 fra Falck. Hjælpemiddeldepotet står for logistikken omkring de hjælpemidler, som Holbæk Kommune stiller til rådighed for borgerne (udlevering, instruktion, afhentning og rengøring af for eksempel senge mv.). En samlet myndighed og depotdrift vil fremrettet give en hurtigere og en mere fleksibel drift, som vil sikre borgerne en bedre service. Det vil blive undersøgt nærmere, hvorvidt der vil være en synergi ved hjemtagelsen af hjælpemiddeldepotet til myndighed, og om budgettet på den baggrund har behov for at blive tilpasset fremadrettet.

Handicap og psykiatri over 67 år

Handicappede ældre lever længere i dag end tidligere, og der forventes derfor stigende udgifter til ældre handicappede. Der forventes stigende udgiftspres på: Aktivitets- og samværstilbud, botilbudslignende tilbud og støtte i eget hjem. Det forventes dog, at det er muligt at reducere noget af forbruget ved at visitere færre borgere til aktivitets-delen på de længerevarende botilbud.

Positive afledte effekter fra "Indkøb og ansættelse med omtanke" i 2018 og frem

Direktionens indførelse af "Indkøb og ansættelse med omtanke" i 2017 har haft positive sideeffekter, da driften flere steder har udnyttet deres ressourcer bedre. Det har derfor været muligt at korrigere budgetterne for henholdsvis produktionskøkkenet, den centrale rengøringsfunktion, hjælpemidler og hjemmeplejen – Myndighed (servicelov- og sundhedslovsydelser), uden at borgerne forventes at kunne mærke en forskel.

Friplejeboliger

Det forudsættes, at niveauet på borgernes plejetyngde på Fjordstjernen svarer til det kendte niveau medio 2018. Der har dog været et fald i antallet af Holbæk borgere på Fjordstjernen og det forventes i stedet, at disse borgere vil være at finde i hjemmeplejen, da kapaciteten af plejeboliger er uændret for Holbæk Kommune. De frigjorte midler fra Fjordstjernen er derfor disponeret til flere hjemmepleje- og hjemmesygeplejetimer.

Lovgivning

Klippekortordning (Plejecentre)

Klippekortordningen for plejehjemsbeboere blev indført i 2018. Ordningen sikrer, at alle plejehjemsbeboere kan få det, der svarer til ca. en halv times ekstra hjælp og støtte om ugen. Midlerne

Del III. Specielle bemærkninger Udvalget for Ældre og Sundhed

---

anvendes af de fleste borgere til at skabe fokus på flere oplevelser, og har været medvirkende til at skabe langt flere oplevelser og aktiviteter for borgerne i såvel fællesskabet som alene. Ordningen finansieres fra 2019 som en del af bloktilskuddet, og aktiviteter fortsætter som udgangspunkt i 2019 og frem uændret både på de private og kommunale plejecentre og friplejeboliger.

Værdighedsmilliarden

Værdighedsmilliarden blev på finansloven for 2016 bevilget til kommunerne, svarende til ca. 13,4 mio. kr. for Holbæk Kommune. Midlerne udmøntes ud fra Holbæk Kommunes Værdighedspolitik.

Fra 2020 overgår midlerne som del af bloktilskuddet og aktiviteterne er forudsat anvendt som hidtil – dog er det ikke længere nødvendigt at afrapportere til ministeriet.

Finanslov 2018

Med finansloven for 2018 blev der afsat midler til at understøtte en værdig ældrepleje i kommunerne. Der blev således afsat midler til bedre bemanning i ældreplejen, en værdig død og bedre aflastning af pårørende. Midlerne til "En værdig død" er udmøntet til hjemmesygeplejen samt til sondeernæring på plejecentrene. "Bedre aflastning af pårørende" anvendes til at sikre en bedre indsats for pårørende; det sker ved at ansætte en pårørendevejleder og en demensspecialist på deltid. Midlerne til en bedre bemanning gives via bloktilskuddet fra 2022, hvorfor der frem til da forventes en del administration forbundet med midlerne.

Budgetaftalen 2019-2022

Uddannelse af frivillige på demensområdet

Stadig flere ældre bliver demente. Budgetaftaleparterne har derfor valgt at styrke indsatsen på dette område. Der afsættes 0,5 mio. kr. i 2019 til uddannelse af frivillige, som kan være med til at hjælpe demente i Holbæk Kommune.

Bedre rammer på plejecentrene for de pårørende

For de ældre beboere på plejecentrene er besøg fra familie og venner et stort lyspunkt i dagligdagen. Budgetaftaleparterne har derfor besluttet at gøre rammerne for besøg endnu bedre end de er i dag. Der afsættes 0,5 mio. kr. i 2019 som en pulje til investeringer i f.eks. legepladser og hyggelige områder på plejecentrene, så endnu flere pårørende kan være med til at gøre livet på plejecentrene bedre for beboerne.

Flere ældre kræver flere ressourcer

Antallet af ældre borgere stiger i Holbæk Kommune. Frem til 2030 vil andelen af befolkningen, som er 80 år eller ældre, stige med 75 pct. Det forventes fra 2020 og frem, at det demografiske pres på ældreområdet vil stige hurtigere end tidligere år. I Budgetaftalen for 2019 blev det politisk vedtaget at tildele ældreområdet demografimidler, og budgettet vil derfor løbende blive korrigeret i forhold til det forventede demografiske pres.

Rengøring hver 14. dag

For at sikre en god og værdig ældrepleje er budgetaftaleparterne enige om, at borgerne fremover skal kunne få gjort rent hver 14. dag fremfor hver 3. uge. Derudover vil borgerne få bedre muligheder for at få bevilget hovedrengøring inden den bevilgede almindelige rengøring igangsættes. Det forventes, at

Budget 2019-2022

udgifterne hertil udgør 2,5 mio. kr. årligt og forslaget finansieres inden for ældreområdet egen ramme fra 2019 og frem.

Rammebetingelser for 2019

Fællessprog III

Fællessprog III (FSIII) er en faglig metode, der samler processerne for sagsbehandling, visitation mv. I praksis er der tale om at de digitale arbejdsgange effektiviseres, og at der kommer en mere struktureret tværsektoriel kommunikation. På den lange bane vil der således være en effektivisering ved brugen af FSIII. I Holbæk Kommune implementeres den tekniske del af FSIII med udgangen af 2018 og den organisatoriske implementering sker i 2019.

Plejhjemsoversigten

Satspuljepartierne vil etablere en plejhjemportal med oplysninger om plejhjem, plejeboliger og friplejeboliger fortrinsvis for ældre. Plejhjemportalen skal hjælpe kommende plejhjemsboere og pårørende med at træffe valg, når de skal på plejhjem. Kommunerne har pligt til at indberette til portalen. Det vurderes, at indsamling af oplysninger samt opdatering af portalen kan afholdes inden for rammen, da pligten om indberetning til Tilbudsportalen i stedet bortfalder.

Afbureaukratisering

Der er igangsat flere initiativer som på den ene eller anden måde har til hensigt at afbureaukratisere og forenkle ældreområdet. En arbejdsgruppe har været nedsat til at se på forenkling af regler og dokumentationskrav. Arbejdsgruppens anbefalinger skal drøftes på et politisk møde mellem formanden for KL's Social- og Sundhedsudvalg og Ældreministeren. Herudover har Regeringen i forbindelse med udspillet om en sammenhængsreform igangsat et kulegravningsarbejde på ældreområdet. På baggrund af analysen opstilles forslag til afbureaukratisering og forenkling af lovgivning, lokale regler og arbejdstilrettelæggelse og eventuelt forslag til ændrede styringsredskaber. Kulegravningen er løbende blevet koordineret med det arbejde, som er igangsat omkring afbureaukratisering på ældreområdet.

Konkurser i ældreplejen

I Finansloven er der indgået en aftale, der skal forebygge konkurser i ældreplejen. Blandt initiativerne kan nævnes, at kommunerne forpligtes til at stille krav om bankgaranti eller anden sikkerhedsstillelse, at kommuner skal stille krav om egnethedskriterier fra de private leverandører, at der er krav om kommunale beredskabsplaner, og at afregningsprisen skal genberegnes mindst en gang årligt. Fra 1. maj 2018 til 30. april 2022 overgår de private leverandører i Holbæk Kommune til udbudsmodellen og timepriserne for de private leverandører vil fremadrettet blive reguleret i forhold til den indgåede kontrakt. Der er i dag udover den kommunale hjemmepleje, 2 private leverandører.

Specifikke forudsætninger for budgettet

Tabel 4b viser prisen og mængden på udvalgte aktiviteter.

Tabel 4b Pris x mængde

Aktivitet	Mængde	Pris	2019
Puljer (Risikostyringspulje, aflastning af pårørende mv)			2,7
Koncernservice (Social og Sundhedselever, IT mv)			24,5
Ledelse, teknisk service, Administration, udvikling mv.			14,4
Økonomi og administration			6,5
Teknisk service			3,0

Del III. Specielle bemærkninger Udvalget for Ældre og Sundhed

Aktivitet	Mængde	Pris	2019	
Depotdrift - Hjælpe midler			2,8	
Sundhed og forebyggelse, samt decentral ledelse			2,2	
Dags- og aktive centre			11,9	
Kommunale dagcentre			4,9	
Privat dagcenter			1,9	
Befordring til dags- og Aktive centre			4,9	
Kommunale aktive centre			0,2	
Rengøring			7,7	
Cafeer			0,0	
Køkkener			-2,0	
Madservice			0,0	
Dagligvareudbringning			2,0	
Hjemmesygepleje			65,6	
Investeringspulje & Puljen "En værdig død"			2,3	
Myndighed - Sundhedslov (BUM)	Timer	84.594	430	36,3
Hjemmesygeplejersker - Drift			23,3	
Hjemmesygepleje - ledelse			2,3	
Biler	29	46.897	1,4	
Plejecentre og Friplejeboliger			153,4	
<i>Kommunale plejeboliger og plejehotel</i>			75,2	
Elmelunden	70	368.340	25,8	
Samsøvej	75	368.736	27,7	
Stenhusvej			21,8	
	Almindelige ældreboliger	23	368.736	8,5
	Midlertidige/Plejehotel pladser	23	424.985	9,8
Specialister mv			3,5	
<i>Friplejeboliger og private plejeboliger</i>			74,6	
Fjordstjernen			27,5	
	Service Lov	43	563.982	24,3
	Sundhedslov	87	37.249	3,2
Kastanjely	50	401.875	20,1	
Tysingehave	65	415.961	27,0	
Mellemkommunale betalinger			2,8	
Hjemmepleje			-2,5	
Plejeboliger			5,3	
Kommunal hjemmepleje			16,9	
Hjemmepleje - NAT			7,7	
Hjemmeplejen - Orø			4,7	
Rehabilitering			4,5	
Biler			0,0	
	Indtægter		-3,8	
	Udgifter	79	48.367	3,8
Hjemmeplejen - Drift			0,0	
	Udgifter		125,7	
	Indtægter		-125,7	
Hjemmepleje – Frit-valg			140,5	
Investeringspulje			0,8	
Kommunal (Service Lovsydelse)	252.575	430	108,5	
	Afregning kommunal 0/67		92,4	

Budget 2019-2022

Aktivitet	Mængde	Pris	2019
Afregning kommunal U/67			16,1
Privat (servicelov- og sundhedslovsydelser)	62.378	452	28,2
Afregning privat 0/67			20,7
Afregning privat U/67			2,6
Afregning privat delegeret SUL			4,8
Borger udpeger selv en person til at udføre ydelser efter serviceloven §83 (Servicelovens § 94)			1,7
Tilskud til hjælp, som den pågældende selv antager efter serviceloven §83 og § 84- (Servicelovens § 95)			1,3
Pasning af nærtstående med handicap eller alvorlig sygdom			0,2
Plejevederlag til nærtstående (servicelovens §119)			2,7
Hjælp til sygeartikler til pasning af døende (servicelovens §122)			0,4
Andre hjælpemidler (servicelovens §112)			0,1
Handicap og psykiatri – Ældre			15,9
<i>Personlig støtte og pasning af personer med handicap mv.</i>			4,0
§ 85	20	196.058	4,0
<i>Beskyttet beskæftigelse</i>			0,1
§ 103	1	78.074	0,1
<i>Kontaktperson- og ledsageordninger</i>			0,5
<i>Botilbud til længerevarende ophold</i>			1,8
§ 108	2	1.109.910	1,8
<i>Aktivitets- og samværstilbud</i>			1,4
§ 104	11	123.879	1,4
<i>Botilbudslignende tilbud</i>			7,6
§ 85	11	703.576	7,6
<i>Pleje og omsorg mv. af primært ældre undtaget frit valg af leverandør (servicelovens §83)</i>			0,6
Hjælpemidler myndighed i alt			42,3
Hjælpemidler - Ældre			10,8
Arm- og benproteser (Servicelovens §112)			1,3
Ortopædiske hjælpemidler, inkl. fodtøj (Servicelovens §112)			2,9
Inkonsistens- og stomihjælpemidler (Servicelovens §112)			4,3
Andre hjælpemidler (Servicelovens §112)			2,3
Forbrugsgoder (Servicelovens §113)			0,0
Hjælpemidler, forbrugsgoder, boligindretning og befording			0,0
Hjælpemidler – Voksne			31,5
Arm- og benproteser (SL ¹ §112)			1,9
Ortopædiske hjælpemidler, inkl. fodtøj (Servicelovens §112)			4,2
Inkonsistens- og stomihjælpemidler (Servicelovens §112)			6,1
Andre hjælpemidler (Servicelovens §112)			10,8
Optiske synshjælpemidler (Servicelovens §112)			0,0
Forbrugsgoder (Servicelovens §113)			0,2
Hjælpemidler, forbrugsgoder, boligindretning og befording			2,6
Hjælp til boligindretning (Servicelovens §116)			1,2
Støtte til køb af ny bil mv. (Servicelovens §114)			4,4
Tværgående arbejdsopgaver og service i plejeboligbebyggelser			0,0
I alt			502,1

Note: Eventuelle differencer skyldes afrunding.

Tabel 4c viser organiseringen på politikområdet og de primære tilbud.

Tabel 4c Organisering og tilbud

Hoved- og underområder og tilbud	
Myndighed	
	Visitation
	Visitationen varetager bevilling af ydelser til personlig og praktisk hjælp
	Visitation
	Visitationen varetager bevilling af hjælpemidler
	Visitation
	Visitationen varetager bevilling af støtte til ældre handicappede over 67 år.
Udførende enheder	
	Hjemmepleje og plejecentre
	Holbæk Kommune råder over et antal ældre- og plejeboliger - til ældre, unge og ældre pensionister
	Ældreboliger
	Byparken, Elnebjergcentret, Nytorv, Rosenvænget, Elmelunden, Lersøparken, Mårsø områdecenter, Tuse lokalcenter, Åhaven og Åvang
	Beskyttede boliger
	Chr. Hansens Vej, Hesseløvej, Østergaardsvej og Åvang
	Plejecentret Samsøvej
	Plejecentret Elmelunden
	Sygeplejersker og specialister
	Sygeplejersker og specialister løser sygeplejefaglige opgaver i hele Holbæk Kommune. Sygeplejerskerne er selvvisiterende og delegerer sundhedslovsydelser videre til hjemmeplejen.
	Hjemmeplejen Kommunal leverandør
	Hjemmeplejen Privat leverandør
	Private plejecentre
	Tysingehave drives af Danske Diakonhjem
	Kastanjely drives af Forenede Care
	Friplejeboliger
	Fjordstjernen
	Caféer
	Aktivitetshuset Tølløse, Byparken Svinninge, Elisabethcentret, Mårsø områdecenter, Rosenvænget Mørkøv, Stenhusbakken Holbæk, Tuse Lokalcenter, Åvang Regstrup, Lersøparken Vipperød og Elmelunden Jyderup
	Dagcentre – Træning og forebyggelse
	Træning og forebyggelse i dagcentertilbud: Samsøvej, Elmelunden, Byparken Svinninge og Tysingehave
	Aktive centre – Træning og forebyggelse
	Aktiviteter ved frivillige foregår på de 13 Aktive centre: Stenhusbakken, Rosenvænget, Tølløse Aktivitetshus, Byparken, Elnebjergcentret, Elmelunden, Lersøcenteret, Møllevang, Mårsø områdecenter, Åvang, Elisabethcentret, Østergården og Tuse Lokalcenter
	Teknisk service
	Depotdrift, produktionskøkken

Udvalget for Beskæftigelse og Uddannelse

Udvalget "Beskæftigelse og Uddannelse" har ansvar for to politikområder og varetager opgaver inden for:

Dagundervisning

10. klasse, 10 Plus, ungdomsklasse, modtageklasse for unge, ungdomsskole og fritidsaktiviteter, samt SSP-konsulenter, der er koordinerende bindeled mellem skole, sociale myndigheder og politi. Derudover er der flere tilbud såsom Indsatsen i Agervang, Integrationsindsats samt En Indgang, som er et straks-tilbud til unge, som henvender sig for at få hjælp.

Beskæftigelse og uddannelse

Området omfatter udgifter til forsørgelse af borgere, som forventes at kunne bidrage på arbejdsmarkedet, herunder flygtninge, udgifter til aktivering samt førtidspension. Endvidere afholdes udgifter til ungdomsuddannelse for personer under 30 år på Erhvervsskolernes Grunduddannelse (EGU) og produktionsskoler, samt indsatsen i Ungdommens Uddannelsesvejledning (UU).

Tabel 1 Udgifter fordelt på politikområde

Politikområde	R 2017	B 2018	B 2019	BO 2020	BO 2021	BO 2022
	----- i 2019-priser, mio. kr. -----					
Dagundervisning	26,4	26,7	27,6	28,4	28,4	28,4
Beskæftigelse og Uddannelse	953,0	963,0	925,1	912,9	916,3	922,8
I alt	979,3	989,7	952,7	941,3	944,6	951,2

Note: Eventuelle differencer skyldes afrunding

Note: Den 1. januar 2018 fik Holbæk Kommune ny Kommunalbestyrelse. Derfor har kommunen fået nye udvalg, og nogle af politikområderne er flyttet og ændret. Der er derfor ikke direkte sammenlignelighed imellem budget 2019 og tidligere år. En af de væsentligste ændringer i den henseende er samling af alle ejendomsudgifter i ét politikområde "Ejendomme" i Økonomiudvalget. Tidligere har f.eks. ejendomsudgifter til 10. klasse mv. ligget under politikområde "Dagundervisning", men nu er denne udgift placeret under "Ejendomme".

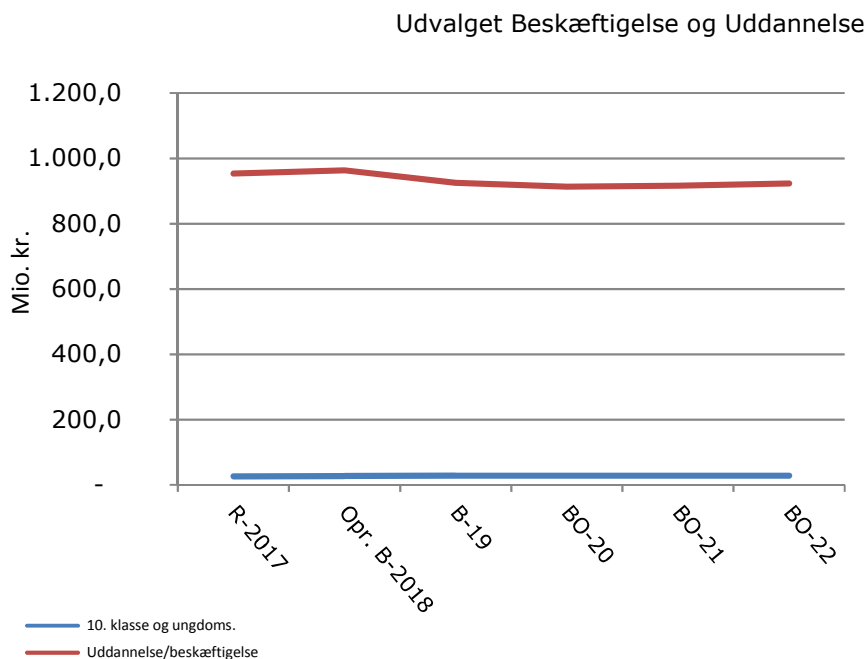
Ovenstående tabel samt nedenstående figur 1 viser udviklingen i udgifterne på udvalget Beskæftigelse og Uddannelse, fordelt på de to politikområder: Dagundervisning samt Beskæftigelse og Uddannelse.

Udviklingen fra regnskab 2017 til budget 2019 kan opsummeres til følgende:

- Regnskab 2017 viser højere udgifter end budgettet for 2019. Dette skyldes primært konjunkturreguleringer for 2019 i antallet af borgere på en forsørgelsesydelse.
- Budget 2019 er lavere end budget 2018, hvilket primært skyldes en budgetkorrektur af grundtilskuddet til flygtninge samt konjunkturregulering fra 2018 til 2019.
- På politikområdet Dagundervisning er der ikke sket væsentlige ændringer udover flytning af ejendomsudgifterne til nyt politikområde, som beskrevet i note 2 til tabel 1.

Figur 1 viser driftsudgifterne pr. bevillingsområde på udvalget for "Beskæftigelse og Uddannelse".

Figur 1 Driftsudgifter, netto (2019-priser, mio. kr.)

Kilde: Holbæk Kommune

Dannelse af budgettet

Tabel 2a viser, hvad de politiske beslutninger der er truffet efter vedtagelse af budgetrammen for 2019, har betydet for budget 2019 og overslagsårene 2020, 2021 og 2022.

Tabel 2a Dannelse af budget

	B 2019	BO 2020	BO 2021	BO 2022
	----- i 2019-priser, mio. kr. -----			
Rammeudmelding 2019	970,4	953,8	953,8	953,8
<u>Pris x mængde</u>				
10. klasse - justering af elevantallet	-0,6	0,0	0,0	0,0
Rådighedsbeløb indenfor rammen	0,6	0,0	0,0	0,0
Regulering af udgifter til forsørgelse af unge	1,0	1,1	-0,1	-0,1
Konjunkturregulering af udgifter til forsørgelse af voksne	3,1	8,5	11,2	18,8
Udvalgets overopfyldelse af effektiviseringsstrategi	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5
Budget inklusive udfordringer	974,0	962,9	964,4	972,0
Løsninger så budgetrammen overholdes	-1,3	-1,7	-2,7	-3,7
Besparelse på produktionsskole	-0,8			
Udbud af Danskuddannelse Alle kan Bidrage 1.1		-0,2	-0,2	-0,2
Konjunkturregulering af beskæftigelsesindsatsen Alle kan Bidrage 2.1		-1,0	-2,0	-3,0

Budget 2019-2022

	B 2019	BO 2020	BO 2021	BO 2022
Besparelse på 10. klasse og Ung-Holbæk	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5
I alt budgetramme	972,7	961,2	961,7	968,3
Korrektion til effektiviseringer	1,0	1,0	1,0	1,0
Frikøbt besparelse 10. klasse og Ung-Holbæk	0,5	0,5	0,5	0,5
Udvalgets overopfyldelse af effektiviseringsstrategi	0,5	0,5	0,5	0,5
Lov og cirkulæreprogram	4,4	12,2	21,1	21,1
Ny lov vedr. Forberedende Grund Uddannelse (FGU)	-0,7	6,7	12,9	12,9
Omlægning af refusion på indsatsmidler	10,8	10,8	10,8	10,8
Reduceret indsats, som følge af refusionsomlægningen	-10,8	-10,8	-10,8	-10,8
Lov vedr. erhvervspakken	-2,6	-2,6	-2,6	-2,6
Lov vedr. ændring af folkepensionsalderen			-0,4	-0,4
Lov vedr. indtægtsbestemt udbetaling af børne- og unge ydelse			-0,8	-0,8
Lov vedr. forhøjelse af efterlønsalderen			3,9	3,9
Budgetgaranti – erhvervspakke	7,7	8,1	8,1	8,1
Direktionens anbefalinger²	-20,3	-28,8	-34,8	-34,8
Styrkelse af ungeindsatsen	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0
Styrkelse af sygedagpengeindsatsen	-3,4	-7,9	-13,9	-13,9
Vend i døren	-3,4	-7,4	-7,4	-7,4
Søgerobotter og udvidelse af kontrolgruppen	-5,5	-5,5	-5,5	-5,5
Videreførelse af HUSC	3,0	3,0	3,0	3,0
Genberegning af forsørgelsesydelse	-10,0	-10,0	-10,0	-10,0
Omlægning til og fra andre udvalg	-3,0	-3,0	-3,0	-3,0
Husleje for Ungdommens Uddannelsesvejledning; husleje flyttes til Økonomiudvalget	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
Decentralisering – færre ledere	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4
Ejendomme flyttet til Økonomiudvalget	-2,4	-2,4	-2,4	-2,4
Besparelse ved tilbageholdelse af sygefraværsreduktion for administrative medarbejdere fra økonomiudvalget ³	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
Budgetaftale 2019-2022	-0,8			
Tilretning af HUSC i 2019	-0,8			
Pris og lønfremskrivning¹	-1,3	-1,3	-1,4	-1,4
Udvalgets budgetforslag	952,7	941,3	944,6	951,2

Del III. Specielle bemærkninger Udvalget for Beskæftigelse og Uddannelse

Note: Eventuelle differencer skyldes afrunding

Note 1: Pris- og lønfremskrivningen reducerer budgettet med 1,6 mio. kr. Det skyldes, at forventningen til pris- og lønstigningerne fra 2018 til 2019 er lavere nu, i forhold til den forventning man havde i 2017. Den væsentligste årsag er, at lønningerne steg mindre ved overenskomstforhandlingerne i forhold til det man havde forventet.

Note 2: Der er afsat 5 mio. kr. til investeringer på Økonomiudvalget for at imødekomme budgetreduktionerne.

Note 3: I kommunens tidligere løn og økonomisystem var det muligt at tilbageholde de refusioner som blev fordelt til afdelingerne, når medarbejdere var langtidssyge. Det ikke en mulighed i det nye system og derfor er budgetterne reduceret på de områder som har administrative medarbejdere. Besparelsen var oprindeligt på 3 mio. kr.; 1,6 mio. kr. er flyttet til politikområder uden for Økonomiudvalget. Fordelingen af besparelsen tager udgangspunkt i udbetalinger af sygedagpenge refusioner de seneste år

Hobæk Kommune arbejder med en Effektiviserings- og Besparelsesstrategi, som hvert år skal danne 1 pct. af serviceudgifterne - svarende til omkring 28 mio. kr. - til et politisk råderum. Kommunalbestyrelsen kan bruge råderummet på de områder, som den vælger at prioritere i årets budget. På udvalget for Beskæftigelse og Uddannelse var måltallet 1,5 mio. kr. i 2019. Kommunalbestyrelsen besluttede den 20. juni 2018 at indarbejde effektiviseringer for 2,0 mio.kr. i budget 2019.

Tabel 2b Effektiviseringstiltag

	B 2019	BO 2020	BO 2021	BO 2022
	----- i 2019-priser, mio. kr. -----			
Indarbejdede mål for effektiviseringer	1,5	1,5	1,5	1,5
Reduktion af lægeerklæringer	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4
Konjunkturregulering af indsatsmidler	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0
Udbud af danskuddannelse	-0,6	-0,6	-0,6	-0,6
I alt	-2,0	-2,0	-2,0	-2,0
Rådighedsbeløb (løses i tabel 2a)	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5

Note: Eventuelle differencer skyldes afrunding

Dagundervisning

Dagundervisning omfatter folkeskolens 10. klasse samt specialundervisningstilbud.

Tilgangen af elever til 10. klassecentret i Holbæk Kommune for skoleåret 2018–2019 er stort set på niveau med året før.

Specialundervisningen tilpasses til efterspørgslen fra folkeskolen. Derudover er der ungdomsskole og fritidsaktiviteter, som tilbydes alle kommunens unge borgere.

Endvidere håndteres også sociale indsatser såsom SSP, som er et koordinerende bindeled mellem skole, sociale myndigheder og Politi, samt indsats til udsatte områder såsom boligområdet Agervang og til integration.

Området indeholder også straks-tilbud kaldet *En Indgang*, som er for unge mennesker, der henvender sig for at få hjælp hurtigt.

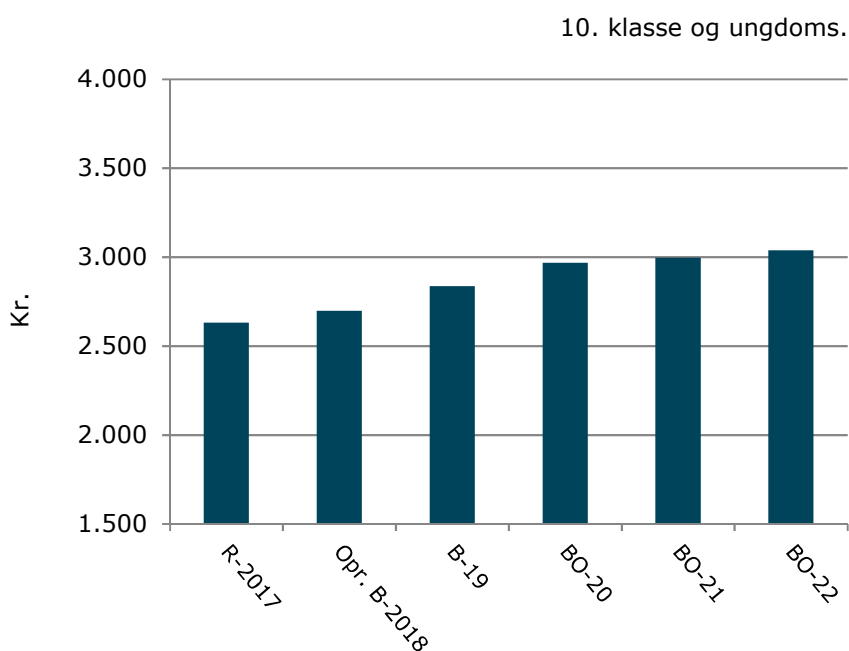
Tabel 3a Udgifter fordelt på aktiviteter

Aktivitet	R 2017	B 2018	B 2019	BO 2020	BO 2021	BO 2022
	----- i 2019-priser, mio. kr. -----					
Folkeskoler	8,5	10,6	9,3	9,8	9,8	9,8
Ungdomsskolevirksomhed	10,1	9,3	11,0	11,3	11,3	11,3
Forebyggende foranstaltninger for unge	6,9	6,1	6,6	6,6	6,6	6,6
Rådgivning og rådgivningsinstitutioner	0,9	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
Botilbudslignende tilbud	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Frivilligt socialt arbejde og øvrige sociale formål	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
I alt	26,4	26,7	27,6	28,4	28,4	28,4

Note: Eventuelle differencer skyldes afrunding

Nedenstående figur 2 viser det forventede udgiftsniveau.

Figur 2 Udgifter pr. 6-16 årige

Kilde: Holbæk kommunes befolkningsprognose 2019-2022 samt egne beregninger

Udvikling på området

Tilgangen af elever til 10. klassecentret i Holbæk Kommune for skoleåret 2018-2019 er stort set på niveau med året før. Det forventes, at tilgangen til 10. klasse stiger fra skoleåret 2019/2020, grundet de nye højere karakterkrav til ungdomsuddannelserne,

HUSC – Holbæk Uddannelses- og Studieceter - skal fra 2019 fortsætte arbejdet med at skaffe uddannelsesmuligheder til Holbæk og skal intensivere samarbejdet mellem uddannelsesinstitutioner, virksomheder og studerende.

Ud over arbejdet med den generelle forebyggende indsats på området Fritid og forebyggelse, vil der i de kommende år blive arbejdet med "Handlingsplan mod ekstremisme og radikaliserings", som

Del III. Specielle bemærkninger Udvalget for Beskæftigelse og Uddannelse

kommunalbestyrelsen vedtog i marts 2018. I handlingsplanen beskrives den brede forebyggende indsats, som skal modvirke tendenser til radikaliserings. Denne forebyggende indsats finder blandt andet sted i forbindelse med de unges skoleliv, i klubber og i ungdomsskolen. SSP har den koordinerende funktion i forhold til de mange fagligheder, der skal arbejde sammen om forebyggelse.

Specifikke forudsætninger for budgettet

Tabel 3b viser prisen og mængden på udvalgte aktiviteter.

Tabel 3b Pris x mængde

Aktivitet	Enhed	Mængde	gns. pris	mio. kr.
HUSC				2,2
En indgang				2,2
Transitten				0,0
Udgifter				2,8
Indtægter				-2,8
Ungdomsboligerne i Regstrup				0,0
Udgifter	Personer	16	52	0,8
Indtægter				-0,8
10. klasse	Personer	160	58	9,3
Ungdomsklasse				0,0
Udgifter	Personer	33	112	3,7
Indtægter				-3,7
Modtageklasse				0,0
Udgifter	Personer	13	46	0,6
Indtægter				-0,6
10+				0,1
Udgifter	Personer	24	147	3,6
Indtægter				-3,5
Projekt Agervang				1,3
Integrationsprojekt				0,4
SSP				3,3
Frivillige klubber/projekter				0,1
Viften				0,2
Cirkus Kæphøj				0,8
Klub- og fritidstilbud				7,7
Fritidstilbud				3,8
Klubtilbud				3,9
Kantinen				0,0
sum				27,6

Note: Eventuelle differencer skyldes afrunding

Beskrivelse af Dagundervisning

Politikområdet Dagundervisning omfatter:

- Kommunens 10. klassecenter (10. klasse, modtageklasse for unge, 10+ og ungdomsklasse), der primært indeholder aktiviteter i relation til folkeskoleloven

Budget 2019-2022

- Ungdomsskolevirksomhed, der tilbyder klub- og fritidsaktiviteter for unge fra 7. klasse til og med 18-årige, samt heltidsundervisning
- Skole, Social og Politi - SSP
- Sociale indsatser såsom Agervang og integration
- HUSC - Holbæk Uddannelses- og Studieceter

Tabel 3c nedenfor viser organiseringen på politikområdet og de primære tilbud, samt giver en kort beskrivelse af hvilken målgruppe tilbuddet gælder.

Tabel 3c Organisering og tilbud

Hoved- og underområder og tilbud	
Kerneopgaven Uddannelse til alle Unge	
Dagundervisning	
	10. klasse
	Modtageklasse – indslusningsklasse for unge flygtninge og indvandrere
	10+, Ungdomsklasse – skoletilbud med specialklasser
Fritid og forebyggelse	
	Skole, Social og politi – SSP
	Indsats Agervang, Integrationsindsats
	Ungdomsskolevirksomhed
	Cirkus Kæphøj
	Holbæk Uddannelses- og Studieceter HUSC – til og med medio 2019

Beskæftigelse og uddannelse

I budgettet er der indlagt en ambition om, at Holbæk Kommune inden for alle forsørgelsesområder skal ligge blandt den bedste tredjedel af sammenlignelige kommuner (klyngekommuner). Vi ligger dårligt placeret på ressourceforløb, førtidspension, kontant- og uddannelseshjælp samt sygedagpenge, så på disse områder skal der arbejdes meget ambitiøst i forhold til at indhente de sammenlignelige kommuner i klyngen.

Det forventes, at Holbæk Kommune kan indfri ambitionerne gennem en differentieret uddannelses- og beskæftigelsesindsats, selvom det samlede budget 2019 er reduceret i forhold til regnskab 2017.

Den største udgift på området Beskæftigelse og Uddannelse er førtidspension. På trods af en forventning om et faldende antal borgere på ydelsen, vil de samlede udgifter stige i perioden 2019-2022. Det skyldes en større kommunal udgift til de borgere, som er tilkendt førtidspension efter 1. juli 2014, samt udskydelse af folkepensionsalderen.

Kommunen har ligeledes store udgifter til borgere på kontant- og uddannelseshjælp samt sygedagpenge. Her forventes udgifterne at falde i perioden 2019-2022, hvilket kan henføres til kommunens politiske målsætning samt konjunkturudviklingen og de igangsatte investeringer.

Tabel 4a viser udgifterne fordelt på aktivitet

Aktivitet	R 2017	B 2018	B 2019	BO 2020	BO 2021	BO 2022
	----- i 2019-priser, mio. kr. -----					
Ungdommens Uddannelsesvejledning	8,2	8,2	7,9	7,9	7,9	7,9
Produktionsskoler	6,0	6,6	6,1	15,7	21,8	21,8

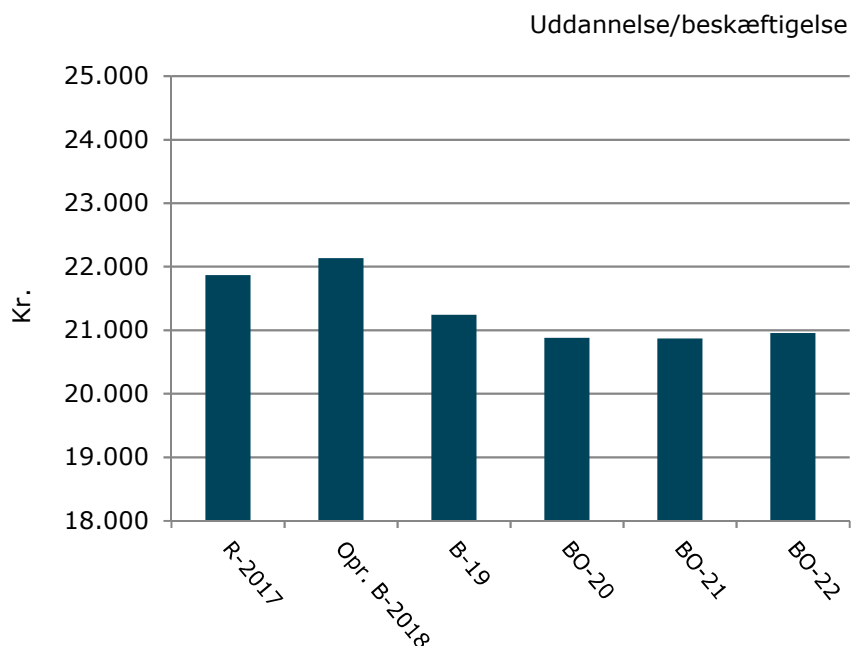
Del III. Specielle bemærkninger Udvalget for Beskæftigelse og Uddannelse

Aktivitet	R 2017	B 2018	B 2019	BO 2020	BO 2021	BO 2022
Erhvervsgrunduddannelsernes skoleophold	1,6	2,1	1,5	0,0	0,0	0,0
Tilskud til statsligt finansierede selvejende uddannelser	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Integrationsprogram og introduktionsforløb mv.	-13,4	19,7	6,8	6,8	6,8	6,8
Kontanthjælp til udlændinge - integrationsprogram	24,5	23,0	18,1	18,2	18,3	18,4
Førtidspension tilkendt 1. juli 2014 eller senere	47,4	59,5	91,3	106,8	120,3	126,6
Personlige tillæg m.v.	7,2	8,1	8,1	8,0	8,0	8,0
Førtidspension tilkendt før 1. juli 2014	253,9	229,9	222,0	205,5	195,7	195,7
Sygedagpenge	99,3	98,3	83,2	81,4	79,0	79,3
Sociale formål	2,8	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4
Kontant- og uddannelseshjælp	171,0	168,1	138,4	128,1	122,3	120,2
Integrationsydelse med 100 pct. Refusion	0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
Dagpenge til forsikrede ledige	118,6	100,7	103,2	103,7	107,2	107,6
Revalidering	8,6	7,7	4,9	3,7	3,7	3,7
Løntilskud til personer i fleksjob	70,1	80,8	79,0	81,2	83,3	85,6
Ressourceforløb og jobafklaringsforløb	68,3	64,7	67,6	62,8	59,9	60,1
Ledighedsydelse	37,7	32,7	31,4	28,5	28,6	28,7
Driftsudgifter til beskæftigelsesindsats	27,5	31,3	34,4	33,4	32,2	31,2
Beskæftigelsesindsats for forsikrede ledige	3,7	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0
Løn til forsikrede ledige	0,6	2,4	4,8	4,8	4,8	4,8
Seniorjob til personer over 55 år	7,0	4,7	4,7	4,7	4,7	4,7
Beskæftigelsesordninger	2,1	5,1	2,4	2,4	2,4	2,4
Sekretariat og forvaltninger	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
I ALT	952,8	963,0	925,1	912,9	916,3	922,8

Note: Eventuelle differencer skyldes afrunding

Nedenstående figur viser udgifterne i kr. pr. indbygger for de 16 – 64-årige.

Figur 3 Udgifter pr. 18-64 årig (2019-priser, kr.)

Kilde: Holbæk kommunes befolkningsprognose 2019-2022 samt egne beregninger

Udviklingen på området

Generelt udvikler antallet af borgere på en forsørgelsesydelse i Holbæk Kommune sig mindre gunstigt end i resten af landet. Holbæk Kommune besluttede i 2017 at arbejde henimod en placering i den bedste 3. del af sammenlignelige kommuner for alle forsørgelsesydelser. Denne målsætning arbejder begge kerneopgaver videre med i budget 2019.

Ny Forberedende Grunduddannelse - FGU

Der er indgået en politisk aftale om en større reform af de forberedende tilbud til unge. Dette indebærer nye krav til den kommunal ungeindsats og en ny Forberedende Grunduddannelse, som træder i kraft pr. august 2019. Undervisningen i den nye Forberedende Grunduddannelse skal være praksisfaglig og ruste unge under 25 år, så de fagligt, personligt og socialt kan gennemføre en ungdomsuddannelse eller få varig tilknytning til arbejdsmarkedet. Samtidig afløses den hidtidige 95 pct. målsætning af en ny 100-pct. uddannelsespolitisk målsætning, hvor alle 25-årige skal have gennemført en uddannelse, være i uddannelse eller være i beskæftigelse.

A-dagpenge

Der forventes et fortsat fald i antallet af forsikrede ledige. Herudover forventes et fald i antallet af langtidsledige gennem en forstærket indsats for denne målgruppe.

Kontant- og uddannelseshjælp

Der er et stort fokus på at nedbringe antallet af personer på kontanthjælp. Der er igangsat flere kampagner med dette formål. Der vil fremover være en øget virksomhedsrettet indsats, samt et endnu større fokus i forhold til borgerne i udsatte boligområder; ligeledes er der igangsat projekter "Vend i døren" og "Øget kontrolindsats".

Del III. Specielle bemærkninger Udvalget for Beskæftigelse og Uddannelse

---

Der forventes et fald på Uddannelseshjælp. I de kommende år skal der arbejdes dels på at få reduceret varigheden på ydelsen ved at gøre de unge hurtigere klar til at starte uddannelse eller job, og dels på en fortsat indsats for at minimere frafaldet til uddannelse gennem samarbejde med ungdomsuddannelserne i regi af den fælles Elevtjeneste.

Ressourceforløb og jobafklaringsforløb

Der forventes en lille nedgang i antallet af borgere over 30 år på ressourceforløb i perioden 2019-2022. Samtidig forventes et fald i antallet af borgere i et jobafklaringsforløb, primært som følge af igangsættelse af projekt "Styrkelse af sygedagpengeindsatsen".

Antallet af borgere under 30 år uden uddannelse og på ressourceforløbsydelse forventes reduceret med 7 helårspersoner fra 2018 og 2019, og dermed nedjustere indsatsen gennem ressourceforløb.

Revalidering

Budgettet forudsætter en fortsat begrænset tilgang til ordningen. De lediges behov for opkvalificering efter arbejdsmarkedets behov skal i så fald ske gennem andre ordninger.

Sygedagpenge

Det forventes, at antallet af sygedagpengemodtagere vil være faldende i perioden 2019-2022, primært som følge af igangsættelse af projekt "Styrkelse af sygedagpengeindsatsen" samt "Øget kontrolindsats".

Førtidspension

Der forventes et mindre fald i antallet af førtidspensionister. Faldet kan primært henføres til en naturlig afgang fra ordningen pga. alder, som dog vil være lavere end tidligere år på grund af udskydelsen af folkepensionsalderen. Det er således også en forudsætning, at der vil være en mindre tilgang til ordningen end tidligere.

Integrationsydelse

Der forventes et fald i antallet af modtagere af integrationsydelse som følge af, at færre flygtninge visiteres til kommunerne og et skærpet beskæftigelsesmæssigt fokus i integrationsindsatsen.

Ledighedsydelse og fleksjob

Budgettet forudsætter mindre tilgang af borgere til ledighedsydelse end tidligere. Faldet i ledighedsydelsesmodtagere modsvarer af en øget tilgang til fleksjobordningen.

Beskæftigelsesindsatsen

Der forventes færre udgifter til aktivering i form af mentorbistand og vejlednings- og opkvalificeringsforløb som følge af en forventning om færre modtagere af offentlig forsørgelse samt udviklingen i konjunkturerne. Der arbejdes på at gøre beskæftigelsesindsatsen mere virksomhedsrettet.

Der er fra statens side vedtaget en erhvervspakke, ligesom en regelforenkling også er under politisk behandling. Begge dele vil have markant indflydelse på beskæftigelsesindsatsen, idet konsekvensen af disse tiltag vil betyde væsentlige reduktioner i det statslige bidrag til beskæftigelsesindsatsen.

Specifikke forudsætninger for budgettet

Tabel 4b viser prisen og mængden på udvalgte aktiviteter.

Tabel 4b Pris x mængde

Aktivitet	Mængde (helårs pers.)	Gns. pris (i 1.000 kr.)	Mio. kr.	
Kommunale tilskud til statsligt finansierede selvejende institutioner			0,1	
Ungdommens Uddannelsesvejledning			7,2	
Sundhedsprojekt			0,7	
FGU				
Produktionsskole			6,1	
Erhvervsskolernes grunduddannelse			1,5	
Introduktionsprogram			6,8	
Integrationsydelse	250	72,5	18,1	
Repatriering			0,0	
Personlige tillæg			8,1	
Førtidspension	2791	112,3	313,4	
Sygedagpenge	751	110,8	83,2	
Sociale formål			2,4	
Kontanthjælp og uddannelseshjælp			138,4	
	Kontanthjælp	926	118,7	109,9
	Uddannelseshjælp	417	68,3	28,5
Integrationsydelse, kontanthjælp - 100 pct. refusion			-0,1	
A-dagpenge	749	137,7	103,2	
Særlig uddannelsesordning				
Revalidering	30	161,8	4,9	
Fleksjob	891	88,7	79,0	
Ressourceforløb og jobafklaringsforløb			67,6	
	Under 30 år	85	123,4	10,5
	Ressourceforløb over 30 år	219	139,1	30,5
	Jobafklaring	215	123,8	26,6
Ledighedsydelse	205	153,1	31,4	
Driftsudgifter til den kommunale beskæftigelsesindsats			34,4	
	Under 30 år	417	23,1	9,6
	Over 30 år	2661	9,3	24,8
	Lov og cirkulære vedrørende Erhvervspakken			-2,6
	Budgetgaranti			7,7
Beskæftigelsesindsats forsikrede ledige			7,0	
Løntilskud forsikrede ledige ansat i løntilskud i kommunen			4,8	
Seniorjob			4,7	
Beskæftigelsesordninger			2,4	
I ALT			925,1	

Del III. Specielle bemærkninger Udvalget for Beskæftigelse og Uddannelse

Note: Eventuelle differencer skyldes afrunding

I ovenstående tabel indgår Direktionens anbefalinger. Anbefalingerne vil på enkelte ydelser påvirke såvel antallet af personer på ydelsen som gennemsnitsprisen.

Tabel 6c Organisering og tilbud

Hoved- og underområder og tilbud	
Kerneopgaven: Alle kan bidrage	
	Job og virksomhedsservice
	I job og uddannelse Afdelingen varetager indsatsen for jobklare ledige på kontanthjælp eller A-dagpenge.
	Fra sygdom til job Afdelingen varetager indsatsen for sygemeldte på sygedagpenge og i jobafklaring.
	Integration Afdelingen varetager indsatsen for modtagere af integrationsydelse og indvandrere, herunder modtagelse af flygtninge
	Virksomhedsservice Afdelingen varetager virksomhedskontakten, herunder jobformidling og rekruttering. Afdelingen varetager også indsatsen for ledige med begrænsninger i arbejdsevnen. (Ledighedsydelse og fleksjob)
Job- og socialrehabilitering	
	Fra plan til job Afdelingen varetager indsatsen for aktivitetsparate ledige på kontanthjælp eller i ressourceforløb
Stab og ydelsesservice	
	Ydelsesservice Enheden udbetaler kontanthjælp, uddannelseshjælp, sygedagpenge, revalideringsydelse, ledighedsydelse, enkeltydelser og befordringsgodtgørelse.
	Stab Varetager sekretariatsbetjeningen på kerneområdet, herunder økonomiopfølgning, juridisk bistand, leverandørstyring, udvalgsbetjening, resultatopfølgning og kvalitetsudvikling
Kerneopgaven: Uddannelse til alle unge	
	Ungeindsatsen Afdelingen varetager myndighedsopgaver for borgere under 30 år på uddannelseshjælp, EGU (Erhvervsgrunduddannelse) og produktionsskoler, ressourceforløb samt egne aktiverings- og mentortilbud.
	UU - Ungdommens Uddannelsesvejledning UU-Holbæk er forankret i Ungeindsatsen og varetager de lovbundne vejledningsopgaver i såvel grundskole som for unge under 25 år.

Socialudvalget

Børnespecialområdet

Området omfatter børn og unge under 18 år med særlige behov, og omfatter rådgivning, forebyggende foranstaltninger, anbringelser og andre indsatser i medfør af Serviceloven, herunder også den kommunale tandpleje samt sundhedsmæssig rådgivning for aldersgruppen 0-16 år. Endvidere omfatter området pædagogisk, psykologisk rådgivning, socialpædagogisk bistand og plejefamilier.

Voksenspecialområdet

Voksenspecialområdet omfatter opgaver som vedrører borgere med nedsat fysisk og psykisk funktionsevne og/eller med alvorlige sociale problemer. Størstedelen af borgerne har fået tildelt en førtidspension som følge af deres handicap, andre forventes at kunne tilegne sig en kompetencegivende uddannelse eller bidrage på arbejdsmarkedet på særlige vilkår. Området omfatter således botilbud, samværs- og aktivitetstilbud, væresteder, støtte i eget hjem, opsøgende og forebyggende tilbud, personlige hjælpeordninger samt Særligt Tilrettelagt Uddannelse (STU).

Tabel 1 Budget fordelt på politikområde

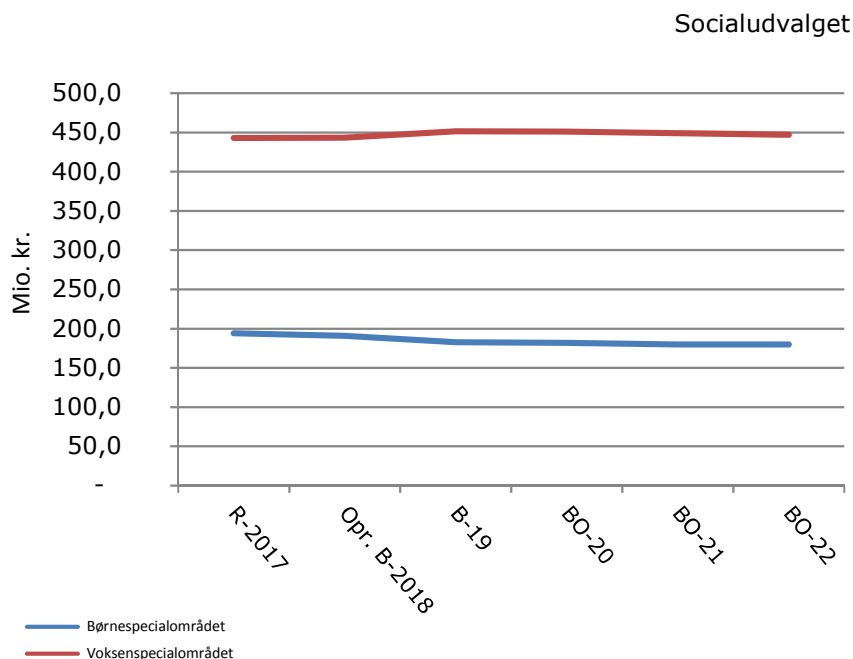
Politikområde	R 2017	B 2018	B 2019	BO 2020	BO 2021	BO 2022
	----- i 2019 -priser, mio. kr. -----					
Børnespecial	194,0	190,8	182,5	182,0	179,9	179,9
Voksenspecial	443,0	443,5	451,4	451,0	449,0	447,0
I alt	637,0	634,3	634,0	633,1	628,9	626,9

Note: Eventuelle differencer skyldes afrunding

Note: Den 1. januar 2018 fik Holbæk Kommune ny Kommunalbestyrelse. Derfor har kommunen fået nye udvalg, og nogle af politikområderne er flyttet og ændret. Der er derfor ikke direkte sammenlignelighed imellem budget 2019 og tidligere år.

Ovenstående tabel viser, at budgettet for 2019 er lidt lavere end regnskab 2017 og på niveau med budget 2018. Dette dækker over en nedgang i budgettet på børnespecialområdet, hvor der er reduceret i budgettet på opholdssteder og forebyggende foranstaltninger for unge, mens budgettet på voksenspecialområdet er øget i 2019.

Figur 1 Driftsbudget, netto (2019-priser, mio. kr.)

Kilde: Holbæk Kommune

Dannelse af budgettet

Tabel 2a viser, hvad de politiske beslutninger, der er truffet efter vedtagelsen af budgetrammen for 2019, har betydet for budget 2019 og overslagsårene 2020, 2021 og 2022.

Tabel 2a Dannelse af budget

	B 2019	BO 2020	BO 2021	BO 2022
	----- i 2019-priser, mio. kr. -----			
Rammeudmelding 2019	630,3	631,3	631,3	631,3
Budgetdannelse				
Manglende/til rådighed E&B	-0,6	-0,9	-3,1	-3,1
Myndighedsbudget flyttes til driften, hvor aktiviteten fremadrettet afholdes	7,2	7,2	7,2	7,2
Myndighedsbudget flyttes til driften, hvor aktiviteten fremadrettet afholdes	-7,2	-7,2	-7,2	-7,2
Forventede øgede udgifter til efterregulering fra Kofoedsminde	0,3	0,3	0,3	0,3
Budget inklusive udfordringer	630,0	630,7	628,5	628,5
Løsninger på forventet merforbrug, herunder besparelse i stedet for effektiviseringer	-2,9	-2,9	-2,9	-2,9
Mindre forbrug på boligstøtte	-2,9	-2,9	-2,9	-2,9
I alt budgetramme	627,1	627,8	625,6	625,6
Lov - og cirkulære program	0,8	0,8	0,8	0,8

Budget 2019-2022

	B 2019	BO 2020	BO 2021	BO 2022
Udvidet varslingsordning som led i revisionen af servicelovens voksenbestemmelser (§96)	0,8	0,8	0,8	0,8
Direktionens anbefalinger	10,5	10,1	8,1	6,1
Forventet øget tyngde og tilgang af borgere i 2019+	6,8	6,8	6,8	6,8
Puljemidler 2018 - ønskes videreført til 2019+	2,4	2,4	2,4	2,4
Handleplan til reduktion af opdrift (Besparelsesforslag 1)	-0,8	-1,2	-3,2	-5,2
Særligt tilrettelagt uddannelse (STU), tilpasning ift. allerede tildelte pladser	2,1	2,1	2,1	2,1
Omplacering til/fra andre udvalg	0,7	-0,5	-0,5	-0,5
Investeringsbehov E&B strategi	1,2			
Teknisk omplacering fra Udvalget for Børn og Skole	0,4	0,4	0,4	0,4
Oprettelse af udsatte råd (Finansiering)	0,0	0,0	0,0	0,0
Børnespecialområdet	-4,0	-4,0	-4,0	-4,0
Voksenspecialområdet	4,0	4,0	4,0	4,0
Frivillighedspulje	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4
Decentralisering færre ledere	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3
Besparelse ved tilbageholdelse af sygefraværersrefusion for administrative medarbejdere fra økonomiudvalget ¹	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
Ejendomme flyttet til Økonomiudvalget	0,3	0,3	0,3	0,3
Pris- og lønfremskrivning₂	-5,4	-5,4	-5,4	-5,4
Udvalgets budgetforslag	634,0	633,1	628,9	626,9

Note: Eventuelle differencer skyldes afrunding

Note 1: I kommunens tidligere løn- og økonomisystem var det muligt at tilbageholde de refusioner som blev fordelt til afdelingerne, når medarbejdere var langtidssyge. Det ikke en mulighed i det nye system og derfor er budgetterne reduceret på de områder som har administrative medarbejdere. Besparelsen var oprindeligt på 3 mio. kr.; 1,6 mio. kr. er flyttet til politikområder uden for Økonomiudvalget. Fordelingen af besparelsen tager udgangspunkt i udbetalinger af sygedagpengerefusioner de seneste år.

Note 2: Pris- og lønfremskrivningen reducerer budgettet med 5,4 mio. kr. Det skyldes, at forventningen til pris- og lønstigningerne fra 2018 til 2019 er lavere nu, i forhold til den forventning man havde i 2017. Den væsentligste årsag er, at lønningerne steg mindre ved overenskomstforhandlingerne i forhold til det man havde forventet.

Holbæk Kommune arbejder med en Effektiviserings- og Besparelsesstrategi (E&B), som hvert år skal danne 1 pct. af serviceudgifterne, svarende til omkring 28 mio. kr. til et politisk råderum.

Kommunalbestyrelsen kan bruge råderummet på de områder, som de vælger at prioritere i årets budget. På socialudvalget var måltallet 5,0 mio.kr. i 2019. Kommunalbestyrelsen besluttede den 20. juni at indarbejde effektiviseringer for 5,6 mio. kr. i 2019.

Tabel 2b Effektiviseringstiltag

	B 2019	BO 2020	BO 2021	BO 2022
	----- i 2019-priser, mio. kr. -----			
Indarbejde mål for effektiviseringer	5,0	5,0	5,0	5,0
Optimeret brug af tolkeaftale v/brug af video	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1

	B 2019	BO 2020	BO 2021	BO 2022
Alternativ til anbringelse med øget fokus på støtte/kontaktperson	-1,5	-1,5	-1,5	-1,5
Lavere takst på de takstfinansierede områder	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4
Målrettet forebyggende indsats ift. børn og unge i mistrivsel	-0,5	-0,8	-3,0	-3,0
Handleplan på det specialiserede voksenområde	-2,0	-2,0	-2,0	-2,0
Effektiviseringer - Forhandlinger	-1,2	-1,2	-1,2	-1,2
Vedtagne effektiviseringer fra Kommunalbestyrelsens møde i juni	-5,6	-5,9	-8,1	-8,1
Resterende udfordring (løses i tabel 2a)	-0,6	-0,9	-3,1	-3,1

Børnespecialområdet

Opgaver

Børneindsatsen rummer en bred vifte af opgaver, primært med afsæt i serviceloven, men også med afsæt i dagtilbudsloven (ressourcepædagoger) og i folkeskoleloven (PPR). Opgaverne omfatter såvel tidlige forebyggende indsatser som indgribende foranstaltninger, såsom anbringelse af børn uden for hjemmet. Der er fokus på at flytte og udvikle flere indsatser hen imod tidlig forebyggelse, og dermed en understøttelse af børns læring og trivsel på et tidligere tidspunkt. Et eksempel er "En God Start", som er et forebyggende tilbud til kvinder / familier, der under graviditet, fødsel og i tiden efter har behov for en særlig indsats.

På børnespecialområdet er der mange unge med komplekse sociale og personlige udfordringer, som står i vejen for de unges start på og gennemførelse af en uddannelse. Dette på trods af, at der er stor fokus på den unges skolegang og ungdomsuddannelse, hvor arbejdet med den unges sociale handleplan altid følges af en opdateret uddannelsesplan.

Nedenstående liste viser forskellige foranstaltninger på børnespecialområdet:

- Anbringelser
- Forebyggende foranstaltninger
- Domsanbragte unge

Budget

Nedenstående tabel 3a viser budget fordelt på aktiviteter. Fra regnskab 2017 og til budget 2019 er budgettet nedskrevet med 11,5 mio. kr. Den største nedgang er på opholdssteder og på forebyggende foranstaltninger.

På børnespecialområdet er budgetreduktionerne udmøntet på anbringelsesområdet. Børneindsatsen ønsker at arbejde yderligere med alternativer til anbringelser, hvor støtte/kontaktperson - praktiske og socialpædagogiske indsatser - er et udviklingsområde. Dette er i tråd med børne- og ungepolitikken om mindst mulig indgriben, og samtidig skal det sikre en overholdelse af det reducerede budget på området.

En anden forklaring af budgetnedgangen fra budget 2018 til budget 2019 skyldes, at der er flyttet 4 mio. kr. fra børnespecialområdet til voksenspecialområdet. Dette skyldes at der er store økonomiske udgifter forbundet med den årgang, der er i gang med at fylde 18 år. Ved at flytte budget fra børnespecialområdet til voksenspecialområdet følger budgettet den økonomisk ressourcekrævende årgang.

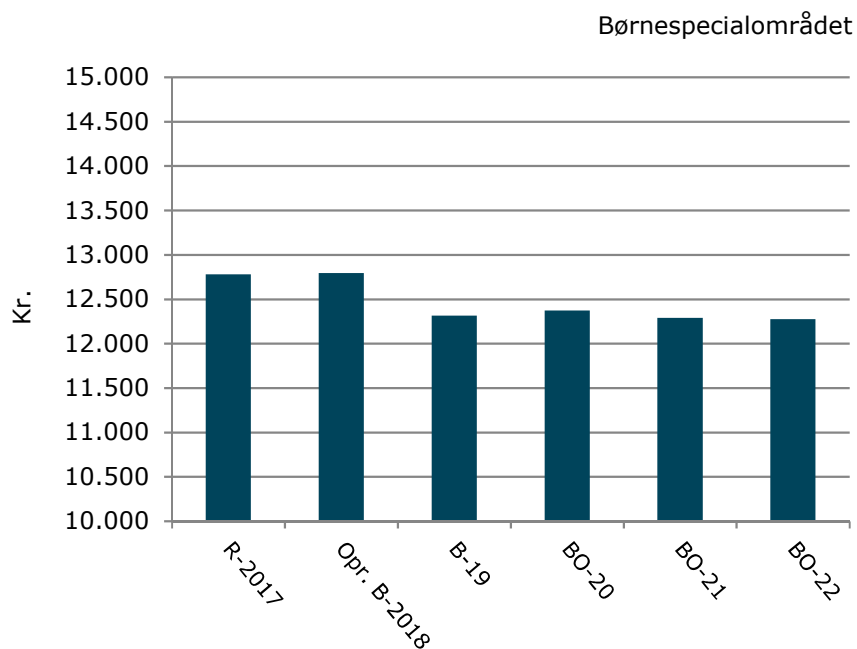
Tabel 3a Budget fordelt på aktivitet

Aktivitet	R 2017	B 2018	B 2019	BO 2020	BO 2021	BO 2022
	----- i 2019-priser, mio. kr. -----					
Pædagogisk psykologisk rådgivning m.v.	13,6	14,6	14,6	14,7	14,7	14,7
Særlige dagtilbud og særlige klubber	-0,5					
Kommunal sundhedstjeneste (teknisk korrektion)		-0,4				
Indtægter fra den centrale refusionsordning	-6,9	-5,5	-5,1	-5,1	-5,1	-5,1
Opholdssteder m.v. for børn	40,2	35,6	34,6	34,4	34,4	34,4
Forbyggende foranstaltninger for børn og unge	63,1	66,0	58,7	57,9	56,8	56,8
Plejefamilier	44,1	44,8	42,1	42,1	42,1	42,1
Døgninstitutioner for børn og unge	14,3	11,1	12,3	12,9	12,9	12,9
Sikrede døgninstitutioner m.v.	6,8	7,7	5,8	5,7	4,6	4,6
Særlige dagtilbud og særlige klubber	6,4	5,9	6,3	6,3	6,3	6,3
Sociale formål	12,9	11,0	13,2	13,2	13,2	13,2
I alt	194,0	190,8	182,5	182,0	179,9	179,9

Note: Eventuelle differencer skyldes afrunding

Nedenstående figur 6 viser budget pr. 0-17-årige. Faldet fra budget 2018 til budget 2019 skyldes primært hensigten om mindst mulig indgriben og at en økonomisk ressourcekrævende årgang er flyttet til voksenspecialområdet. Den efterfølgende stigning pr. modtager fra 2019 til 2020 kan henføres til et lavere antal børn/unge i målgruppen.

Figur 2 Budget pr. 0-17 årig (2019-priser, kr.)

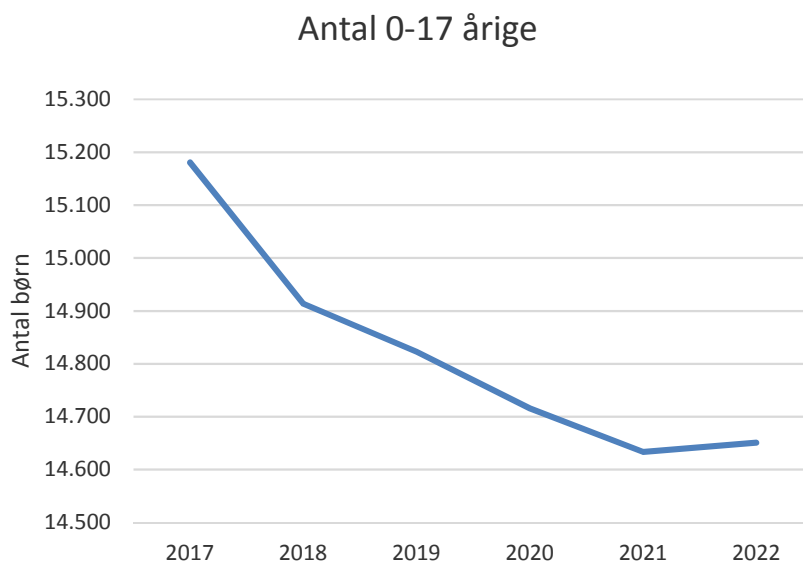

Kilde: Holbæk kommunes befolkningsprognose 2019-2022 samt egne beregninger

Befolkningsprognose

I figur 3 ses udviklingen i antallet af de 0-17-årige. Der forventes et årligt fald frem mod 2021, hvorefter antallet stiger til 2022.

Figur 3 Udviklingen i antal 0-17 årige

Kilde: Holbæk Kommunes befolkningsprognose 2019-2022

Udviklingen på området

Der er stort fokus på at opkvalificere plejefamilieområdet. Især de specialiserede plejefamilier, som fremadrettet vil blive tilbudt mere supervision og sparring såvel som mere uddannelse. Dette skulle gerne resultere i, at flere børn kan anbringes i plejefamilier.

Da vi ønsker færre anbringelser på opholdssteder, arbejder vi på den korte bane i samarbejde med familierne at finde alternativer til anbringelser. På den længere bane skal de mere kvalificerede plejefamilier også bidrage til en yderligere nedgang i antallet af anbringelser på opholdssteder.

Strategien for de unge på børnespecialområdet er ligeledes at finde den billigst mulige og mindst indgribende foranstaltning i forhold til de unges mål. For unge med behov for anbringelse er strategien at anvende netværksplejefamilier, hvor det er muligt, og dermed færre plejefamilier og eksterne bo- og opholdssteder. Hvor det ud fra en såvel faglig som økonomisk vurdering er hensigtsmæssigt anvendes egne studieboliger, f.eks. udslusningsboligerne til unge i Åvang og lejlighederne på Hesseløvej som alternativ til eksterne anbringelser, og dermed mindre indgribende foranstaltninger. Der er således et strategiskifte i forhold til anbringelse hos plejefamilier, hvor effekterne er gode så længe anbringelse sker når børnene er små, mens effekterne er mindre gode, når de først anbringes som unge.

Der er store udgifter til tabt arbejdsfortjeneste. Denne udgiftspost skal i højere grad vurderes i samspil med de andre tilbud der er til familier, både i forhold til børnenes udvikling såvel som den konkrete støtte.

På børnespecialområdet forgår der løbende økonomiske og indholdsmæssige forhandlinger med leverandørerne af foranstaltninger på serviceloven. Dette er for at sikre at vi hele tiden får de bedste tilbud.

Specifikke forudsætninger for budgettet

Tabel 5b viser prisen og mængden på udvalgte aktiviteter.

Tabel 3b Pris x mængde

Aktivitet	Enhed	Enhed	Mængde	Gns. pris (i 1.000 kr.)	Mio. kr.
Pædagogisk psykologisk rådgivning mv.					14,6
	PPR samt tale/hørekonsulenter				14,6
Indtægter fra den centrale refusionsordning					-5,1
Opholdssteder mv. for børn og unge					34,6
	Opholdssteder for børn og unge	Årspersoner	34,5	948	32,7
	Kost og efterskoler	Årspersoner	2,8	478	1,3
	Eget værelse, kollegie				0,6
	Advokatbistand og betalinger				0,5
	Refusion advokatbistand				-0,3
	Betaling (§§ 159 og 160)				-0,2
Forebyggende foranstaltninger for børn og unge					54,1
	Udviklingspulje				0,7
	Dagskoler				2,0
	Aflastningsordninger	Årspersoner	86,4	137	11,9

Del III. Specielle bemærkninger Socialudvalget

Aktivitet	Enhed	Enhed	Mængde	Gns. pris (i 1.000 kr.)	Mio. kr.
	Øvrige tilbud				0,1
	Praktisk, pædagogisk/støtte i hjemmet				1,2
	Familiebehandling				8,5
	Fast kontaktperson for barnet eller den unge				4,9
	Formidling af praktikophold				0,1
	Anden hjælp				0,1
	Økonomisk støtte til forældremyndighedsindehaveren				1,2
	Økonomisk støtte til at undgå anbringelser, fremskynde hjemgivelse og kontakt mellem forældre og barn underanbringelse				1,5
	Støtteperson til forældremyndighedsindehaver				1,3
	Rådgivning, vejledning og behandling §11				5,0
	Forebyggende indsatser mv. §11				2,1
	Familiehuset				11,2
	Projekt: En god start				2,3
Plejefamilier					42,1
	Plejefamilier ekskl. vederlag (§66, stk. 1, nr. 1)	Årspersoner	90,4	429	38,8
	Vederlag til plejefamilier (§66, stk. 1, nr. 1)				1,3
	Netværksplejefamilier	Årspersoner	18,2	83	1,5
	Socialtilsyn (tilsyn med plejefamilieområdet)				0,8
	Betaling §159 og §160				-0,3
Døgninstitutioner for børn og unge					12,3
	Døgnpladser til personer med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne	Årspersoner	4,5	1.405	6,3
	Døgnpladser til personer med sociale adfærdsproblemer	Årspersoner	6,3	965	7,0
	Undløse skole- og behandlingshjem				-0,5
	Børnespecialcenter				-0,5
Sikrede døgninstitutioner					5,8
	Objektiv finansiering				2,2
	Sikrede døgninstitutioner	Årspersoner	2,3	1.576	3,6
Særlige dagtilbud					6,3
	SL §32 - Børnehave	Årspersoner	14,9	422	6,3
	Center for ejendomme				0,0
Sociale formål					13,2
	Udgifter vedr. samværsret mv. med børn				0,1

Aktivitet	Enhed	Enhed	Mængde	Gns. pris (i 1.000 kr.)	Mio. kr.
	Merudgiftsydelser ved forsørgelse af børn med nedsat funktionsevne				7,8
	Hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste mv. ved forsørgelse af børn med nedsat funktionsevne				18,4
	Sociale formål				0,1
	Statsrefusion 50%				-13,3
Kommunale ejendomme					1,0
IT					3,5
I alt					182,5

Note: Eventuelle differencer skyldes afrunding

Beskrivelse af Børnespecialområdet

Nedenstående tabel viser organiseringen på politikområdet og de primære tilbud, samt giver en kort beskrivelse af hvilken målgruppe tilbuddet omfatter.

Tabel 3c Organisering og tilbud

Hoved- og underområder og tilbud	
Særlige tilbud til børn, unge og familier	
Ungeindsatsen	
	Træffer beslutning om visitation til de enkelte foranstaltninger og tilbud efter serviceloven. Ydelserne leveres af en række leverandører, private såvel som offentlige. Aldersgruppen er fra afslutning af grundskolens 9. klasse til og med det 17 år.
Særlige tilbud til børn, unge og familier	
Børneindsatsen	
	- Bevilger via visitation foranstaltninger og tilbud efter Serviceloven. Ydelserne leveres af en række leverandører, private såvel som offentlige. Aldersgruppen er primær 0 år til afsluttende 9. klasse
	- Vejleder og yder råd til og om udsatte børn, unge og deres familier. Ligeledes ydes der råd og vejledning til ledere og medarbejdere i kommunens børnehuse og skoler. Borgerens kontakt med Børneindsatsen sker primært igennem skolen, sundhedsplejen, daginstitutionen og ungdomsområdet, eller efter henvisning fra myndighedsområdet.
	- Familiebehandling er et tilbud til børnefamilier, som har et særligt behov for støtte, dvs. hvor der er bekymring for børnenes udvikling på kortere eller længere sigt.
	<i>En God Start</i> En God Start er et forebyggende tilbud til kvinder / familier, der under graviditet, fødsel og i tiden efter fødsel har behov for en særlig indsats.
Børnespecialcenter	
	Kikhøj Bo- og aflastningstilbud.

Voksenspecialområdet

Opgaver

Voksenspecialområdet løser opgaver, som vedrører voksne, der har nedsat fysisk og psykisk funktionsevne, samt voksne der har alvorlige sociale eller personlige problemer. Herudover varetager området rusmiddelbehandling til unge fra 15 år og opefter.

Nedenstående liste viser forskellige tilbud på Voksenspecialområdet:

- Objektiv finansiering, som omfatter tilbud indenfor syn, høre, tale, psykisk sårbarhed og senhjerneskader efter voksenspecialundervisningslovgivningen, samt de særlige pladser på psykiatrisk afdeling (sundhedslovens § 238 a)
- Særlig tilrettelagt Uddannelse (STU)
- Hjerneskadeindsats
- BPA-tilskud til ansættelse af hjælpere til personer med nedsat funktionsevne (servicelovens § 96)
- Efterværn – hjælp til unge der har været anbragt
- Botilbud for personer med nedsat funktionsevne eller særlige sociale problemer
- Botilbudslignende tilbud, støttekontaktperson, længerevarende- og midlertidige botilbud, samt friplejeboliger
- Personlige hjælpeordninger, herunder kontaktperson- og ledsagerordning
- Aflastning med socialpædagogisk sigte
- Beskyttet beskæftigelse, samt aktivitets- og samværstilbud
- Andre merudgifter til voksne med særlige behov, f.eks. særlig dyr medicin
- Boligydelse til pensionister og boligsikring
- Frivillighed på det sociale område (§ 18-midler)
- Rusmiddelbehandling
- Forsorgshjælp og krisecentre

Holbæk Byråd har vedtaget nye kvalitetsstandarder for de støttemuligheder, som gives efter Serviceloven § 85 og § 107, og hvor myndighedsfunktionen ligger delt i "Uddannelse til alle Unge" og "Aktiv hele livet". Derudover er der godkendt nye kvalitetsstandarder for Servicelovens § 103, § 104 og § 108, som kun gælder for "Aktiv hele livet", og der er godkendt nye kvalitetsstandarder for at præcisere serviceniveauet efter Servicelovens § 95, § 96, § 100 og § 102. Arbejdet med at re-visitere alle omfattede borgere i henhold til de nye kvalitetsstandarder er påbegyndt.

Budgetrevision 4 i 2018 viser - på trods af nye kvalitetsstandarder - et stadigt stigende udgiftspres og der arbejdes derfor løbende med tiltag, der har til hensigt at sænke udgiftsniveauet. Særligt har der i 2018 været fokus på nye boformer både for borgere, der allerede er brugere af kommunens tilbud og for nyttilkomne. Dette har i 2018 været med til at sænke udgiftspreset og er også en del af Effektiviserings- og Besparelsesstrategien for 2019 og frem.

Budget

Tabel 4a viser udviklingen i budgettet fordelt på aktiviteter på Voksenspecialområdet. Tabellen viser, at budgettet er steget. Budgettet for 2019 er således ca. 8 mio. kr. højere end budgettet for 2018.

Den primære årsag til at budgettet er øget fra 2018 til 2019 er et stigende udgiftspres på området; både på grund af stigende gennemsnitspriser og på grund af øget tilgang til området.

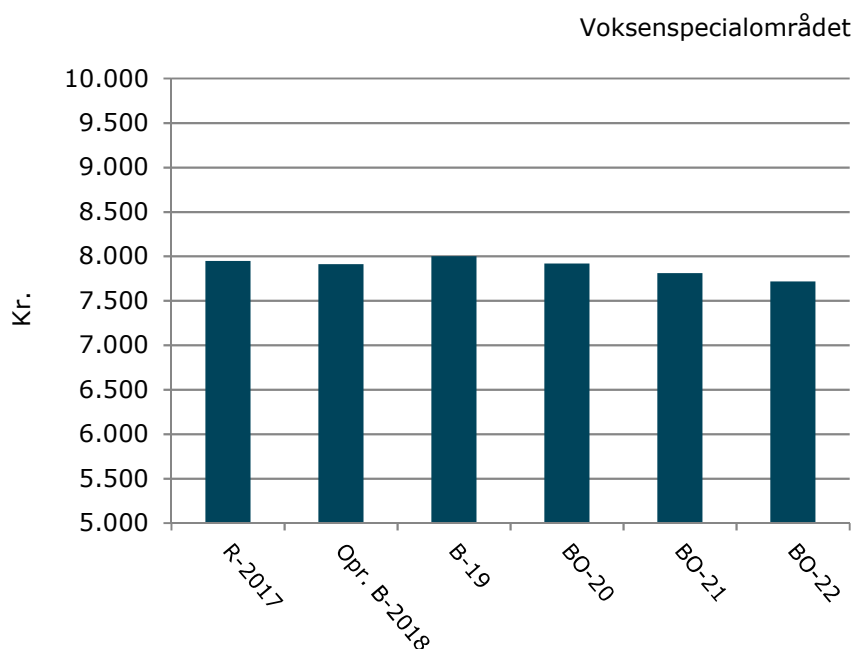
Tabel 4a Budget fordelt på aktivitet

Aktivitet	R 2017	B 2018	B 2019	BO 2020	BO 2021	BO 2022
	----- i 2019 -priser, mio. kr. -----					
Specialpædagogisk bistand til voksne	6,2	8,2	7,7	7,7	7,7	7,7
Ungdomsuddannelse for unge med særlige behov	23,4	20,3	22,4	22,4	22,4	22,4
Sundhedsfremme og forebyggelse	0	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
Indtægter fra den centrale refusionsordning	-11,2	-9,5	-10,2	-10,2	-10,2	-10,2
Opholdssteder	9,2	6,3	6,9	6,9	6,9	6,9
Forebyggende foranstaltninger	3,6	6,8	6,8	6,8	6,8	6,8
Plejefamilier	3,3	3,7	3,7	3,7	3,7	3,7
Døgninstitutioner	0,1	0,3	0,8	0,8	0,8	0,8
Pleje og omsorg mv. undtaget frit valg	0	10,1	10,7	10,7	10,7	10,7
Hjemmesygepleje	0	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5
Forebyggende indsats samt aflastningstilbud	0	2,5	2,4	2,4	2,4	2,4
Personlig og praktisk hjælp og madservice	31,4	0,5	0,0	0,0	0,0	0,0
Personlig støtte og pasning af personer med handicap	135,8	56,8	93,8	93,4	91,4	89,4
Rådgivning og rådgivningsinstitutioner	7	6,6	6,3	6,3	6,3	6,3
Botilbud for personer med særlige sociale problemer	5,1	6,0	5,4	5,4	5,4	5,4
Alkoholbehandling og behandlingshjem	6,3	6,8	6,9	6,9	6,9	6,9
Behandling af stofmisbrugere	9,8	10,2	10,1	10,1	10,1	10,1
Botilbud til længerevarende ophold (SL § 108)	23,3	22,5	17,7	17,7	17,7	17,7
Botilbudslignende tilbud	0	95,2	62,4	62,4	62,4	62,4
Botilbud til midlertidigt ophold (SL § 107)	69,9	67,4	79,5	79,5	79,5	79,5
Kontaktperson- og ledsageordninger (SL §§ 97-99)	6,5	5,0	4,9	4,9	4,9	4,9
Særlige pladser på psykiatrisk afdeling § 238			0,3	0,3	0,3	0,3
Beskyttet beskæftigelse (SL § 103)	13,5	12,8	12,3	12,3	12,3	12,3
Aktivitets- og samværstilbud (SL § 104)	33	31,7	31,9	32,0	32,0	32,0
Sociale formål	1	1,3	1,1	1,1	1,1	1,1
Boligyldelse til pensionister - kommunal medfinansiering	33,6	34,5	33,2	33,2	33,2	33,2
Boligsikring - kommunal medfinansiering	29,3	30,9	28,5	28,5	28,5	28,5
Frivilligt socialt arbejde og øvrige sociale formål	2,9	3,3	2,5	2,5	2,5	2,5
Sekretariat og forvaltninger	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
I alt	443,0	443,5	451,5	451,0	449,0	447,0

Note: Eventuelle differencer skyldes afrunding

Nedenstående figur viser budgettet pr. 18-årige og derover på voksenspecialområdet fra 2018 til 2022. Fra regnskab 2017 til budget 2019 ses en stigning i udgiftsniveauet, mens udgiftsniveauet falder fra budget 2019 og til budget 2022. Der er en gennemsnitlig årlig stigning på 500 personer som er over 18 år. Den stigende befolkning og det faldende budget betyder, at der er et fald i budgettet pr. modtager og det stiller krav til løbende effektiviseringer.

Figur 4 Budget pr. 18 årig og derover (2019-priser, kr.)

Kilde: Holbæk kommunes befolkningsprognose 2018-2021 samt egne beregninger

Udviklingen på området

For de unge på voksenspecialområdet er der pres på den specialiserede indsats, da såvel behovet for pladser som priserne er stigende. For at imødegå det forsøger vi at forhandle priser samt at tilbyde støtte i eget hjem fremfor midlertidige botilbud.

Der har været en stigning i antallet af elever, der er visiteret til Særlig Tilrettelagt Uddannelse (STU). Der arbejdes på en fortsat stram visitering til og opfølgning på STU for at nedbringe udgifterne til området. Samtidig arbejdes på, at eleverne så vidt muligt skal afklares på STU i forhold til videre beskæftigelse eller uddannelse.

For de unge mellem 18-29 år er der fokus på ungdomsuddannelse, og en social handleplan som bliver fulgt af en opdateret uddannelsesplan. Strategien for unge med særlige behov er fortsat at sammensætte individuelle tilbud, der både hjælper borgeren i uddannelse og samtidig er billigere. Vi fokuserer f.eks. på at flytte borgere til ungeboliger med støtte i stedet for at bruge opholdssteder, at tilbyde gruppeforløb i stedet for individuel støttekontaktperson, at minimere efterværn samt kontinuerligt at forhandle priser, vederlag mv.

Den nye Forberedende Grunduddannelse (FGU) vil formentlig også få indflydelse på hvem der hører til i de enkelte tilbud fremadrettet. Den nye uddannelse er forberedende til ungdomsuddannelserne, men ikke alle i målgruppen vil være klar til at starte direkte. Mange borgere har psykiske eller sociale udfordringer,

der skal arbejdes med først, og derfor søger vi eksterne fonde til udvikling af kompetenceforløb, der kan bidrage til at alle i målgruppen kan gennemføre FGU.

Domfældte på Kofoedsminde

Kofoedsminde er objektivt finansieret. Der har de seneste år været overbelægning, hvilket har medført en øget opkrævning og det samme forventes for 2019. Herudover er der sket en præcisering af tilbuddet, hvorfor nogle af borgerne skal tilbydes andre botilbud, som i nogle tilfælde kan medføre en merudgift for kommunen.

Udvidet varslingsordning som led i revisionen af servicelovens voksenbestemmelser

Den udvidede varselordning skal sikre, at borgere, der klager til Ankestyrelsen over kommunens afgørelse om frakendelse eller nedsættelse af de omfattede typer af hjælp, kan beholde hjælpen uændret i perioden for klagesagsbehandlingen. Det forventes at denne lovændring vil medføre en merudgift - den økonomiske ramme er derfor øget tilsvarende på udvalget.

Det specialiserede område i 2018

Holbæk Kommune oplever i lighed med flere andre kommuner stigende styringsudfordringer på det specialiserede socialområde. Derfor har man både fra myndighed og egne takstenheders side prioriteret mange ressourcer for at sikre en systematisk opfølgning på området. Den øgede fokus på styring har haft til formål at sikre en bedre sammenhæng på området og dermed en bedre ressourceanvendelse. Målet har været at kigge på sammenhængende indsatser på tværs for at kunne reducere forbruget på området.

Der er i 2018 indkøbt et nyt ledelsessystem, hvis formål er at sikre en stadig bedre understøttelse af områdets styringsindsats og herunder en effektivisering af arbejdet. Eksempelvis kan løbende til- og afgangsanalyser, aktiviteter og økonomi opdateres real-time. Der arbejdes fortsat på at udvikle ledelsesinformation på området, for derigennem at få endnu bedre styring.

Regeringen og KL har ligeledes fokus på kommunens styring af udgifterne på det specialiserede socialområde. Centralt understøttes området igennem fælles analyseprogrammer, som fx skal identificere initiativer, der kan medvirke til at understøtte den faglige udvikling og kommunernes prioriteringsmuligheder på området.

Lovmæssigt er der sket en mindre forenkling, da rammeaftalen på området fremover kun indgås hvert andet år med mulighed for, at det lokalt kan aftales at opdatere hele eller dele af rammeaftalen ved behov.

Endvidere vedtog Byrådet med budget 2018 en forbrugsreduktion på 10,4 mio. kr., hvoraf de 1,6 mio. kr. skal findes ved takstreduktioner. De resterende 8,8 mio. kr. skal findes gennem re-visitationer/prisforhandlinger på voksenområdet. Primo 2018 var der endnu ingen effekt af disse tiltag og en risikostyringspulje i 2018 skulle sikre at området kunne balancere i 2018, således at tiltagene har mere tid til at lykkes. En del af disse puljemidler er engangspenge i 2018.

Ovenstående tiltag i 2018 har, bortset fra egne takstilbud, ikke vist den ønskede økonomiske effekt - heller ikke sidst på året i 2018, fordi gennemsnitspriserne og tilgangen er øget mere end forudsat på området. Da der ikke er tegn på at presset på området aftager vurderes det, at det vil få betydning i 2019 også.

Myndigheds rammeforudsætninger for 2019

I budget 2019 er der i effektiviserings- og besparelserstrategien besluttet en forbrugsreduktion på myndighed på 2 mio. kr. som stammer fra:

Handleplanen for det specialiserede område, der blev implementeret i hhv. 2017 og 2018 og videreføres til 2019. Det forudsættes, at de 5 hovedtemaer i effektiviseringsforslaget vil have et effektiviseringspotentiale på 2 mio. kr.:

1. Samarbejde myndighed og egne tilbud
2. Myndighed ift. private leverandører og andre kommuner
3. Samarbejde med ældreområdet
4. Samarbejde med indkøb/udbud
5. Stærk myndighed.

Det har dog vist sig i 2018, at det har været svært at hente de forudsatte effektiviseringer på området, som gerne skal være slået igennem inden årsskiftet (2019) for at opnå effekten af effektiviseringen. I stedet er der iværksat en handleplan om forhandling mellem myndighed og driften for at opnå den forudsatte effektivisering.

I 2018 har man lavet en rammeudlægning fra myndighed til driften på flere af de lettere borgere, som er visiteret efter Serviceloven §85. Rammeudlægningen betyder, at budgetansvaret er lagt ud til den kommunale leverandør, som derved har fået et større myndighedsansvar og flere handlemuligheder. Rammeudlægningen for 2019 forventes at være den samme som i 2018.

Budgetaftalen 2019-2022

Budgetaftaleparterne er enige om at der skal være økonomi til, at de svageste borgere skal have en ordentlig og værdig behandling. Samtidig med bliver der flere borgere på det specialiserede voksenområde som har brug for hjælp, og den hjælp de skal have bliver mere omfattende. Derfor har budgetaftaleparterne valgt ikke at gennemføre besparelser på området i 2019.

Politiske puljer

Støtte til frivilligt socialt arbejde

Puljen "Støtte til frivilligt socialt arbejde" anvendes til at støtte frivilligt socialt arbejde efter servicelovens § 18. Den uddeles efter ansøgning til organisationer, foreninger, grupperinger samt andre, der understøtter den frivillige indsats. I 2017 er det politisk besluttet at indgå en treårig partnerskabsaftale med foreningen Medusa om rådgivning og støtte af voldsramte kvinder, som bl.a. finansieres via puljen til støtte af frivilligt socialt arbejde. Desuden vedtog Socialudvalget den 30. oktober 2018 en nye partnerskabsaftale med Kirkens Korshær, som finansieres af de afsatte midler i Budgetaftalen 2015-2018 til "Skæve boliger". Aftalen løber i perioden fra den 1. januar 2019 og til den 31. december 2021 og omfatter alene et årligt tilskud på 185.000 kr. til at holde aftenåbent alle torsdage mellem 14.30 – 20.00. Med ændringen i åbningstiderne kan Kirkens Korshær imødekomme behovet for, at de mest udsatte har et sted at komme i aften timerne. Succeskriteriet er at der i åbningstiden er et fremmøde på minimum 25 borgere.

Handicaprådet

Handicaprådet har en pulje på 0,2 mio. kr., der anvendes til uddeling af en årlig Handicappris, til drifts- og kørselstilskud til Dansk Handicap Forbunds organisationer, samt tilskud til handicapaktiviteter i de lokale handicaporganisationer.

Specifikke forudsætninger for budgettet

Tabel 4b viser prisen og mængden på udvalgte aktiviteter.

Aktivitet	Enhed	Mængde	Gns.pris (1.000 kr.)	Mio. kr.
Specialpædagogisk bistand til voksne				7,7
Ungdomsuddannelse for unge med særlige behov	Årspersoner	88	255	22,4
Sundhedsfremme og forebyggelse				0,6
Indtægter fra den centrale refusionsordning				-10,2
Opholdssteder mv. for børn	Årspersoner	10	673	6,9
Forebyggende foranstaltninger for børn og unge				6,8
Plejefamilier		11	337	3,7
Døgninstitutioner for børn og unge		1	1030	0,8
Friplejeboliger				10,7
<i>Kildehaven</i>				4,9
§ 85	Årspersoner	16	345	5,5
§ 97	Årspersoner	6	55	0,3
Hjemmesygepleje				2,5
Forebyggende indsats samt aflastningstilbud	Årspersoner	11	219	2,4
Personlig støtte og pasning af personer med handicap mv.				93,8
§ 96 - BPA - Personlig hjælperordning	Årspersoner	19,2	1612	30,9
§ 85 - Støtte-kontakt-person	Årspersoner	234	172	40,2
§ 102 - Hjerneskode	Årspersoner	3	822	2,0
Kommunal leverandør				20,8
Rådgivning og rådgivningsinstitutioner				6,3
Botilbud for personer med særlige sociale problemer				5,4
Alkoholbehandling og behandlingshjem for alkoholskadede				6,9
Dagbehandling				1,7
Ambulant behandling				4,1
Døgnbehandling				0,8
Center for Ejendomme				0,3
Behandling af stofmisbrugere				10,1
Stofmisbrug - døgn				0,8
Stofmisbrug - dag				8,9
Center for Ejendomme				0,4
Botilbud til længerevarende ophold (§ 108)				17,7
§ 108 - længerevarende ophold	Årspersoner	18	992	17,8
Kommunal leverandør - takstinstitutioner				-0,1
Botilbudslignende tilbud				62,4
§ 85	Årspersoner	91	692	63,0
Institutioner og administration				-0,6
Botilbud til midlertidigt ophold (§ 107)				79,5
§ 107 - midlertidigt ophold	Årspersoner	105	739	77,6

Del III. Specielle bemærkninger Socialudvalget

Aktivitet	Enhed	Mængde	Gns.pris (1.000 kr.)	Mio. kr.
Kommunal leverandør - takstinstitutioner				-0,3
Kontaktperson- og ledsageordninger (§§ 45,97-99)				4,9
§ 97 Ledsagelse	Årspersoner	75	30	2,2
§ 98	Årspersoner	4	77	0,3
Institutioner				2,4
Særlige pladser på psykiatrisk afdeling				0,3
Beskyttet beskæftigelse (§ 103)				12,3
§ 103 – Beskyttet beskæftigelse	Årspersoner	116	110	12,8
Institutioner				-0,5
Aktivitets- og samværstilbud (§ 104)				32,0
§ 104 – Aktivitets- og samværstilbud	Årspersoner	110	224	24,7
Kommunal leverandør – med udlagt rammebudget				7,2
Sociale formål (SEL §100)				1,12
Boligyldelse til pensionister - kommunal medfinansiering				33,2
Boligsikring - kommunal medfinansiering				28,5
Øvrige sociale formål				2,5
Total - Voksenspecialområde				451,5

Note: Eventuelle differencer skyldes afrunding

Tabel 4c viser organiseringen på Voksenspecialområdet og de primære tilbud, og giver en kort beskrivelse af hvilken målgruppe tilbuddet henvender sig til.

Tabel 4c Organisering og tilbud

Hoved- og underområder og tilbud	
Myndighed	
Bevilger foranstaltninger efter serviceloven, sundhedsloven og lov om voksenspecialundervisning	
Uddannelse til alle unge - Ungeindsatsen	
Hjælp til særligt udsatte mellem 18-29 år med uddannelsespotentialer	
Udfører	
Udbyder og driver tilbud	
Uddannelse til alle unge	
Center for specialundervisning (CSU)	
CSU tilbyder specialundervisning og andre specialpædagogiske ydelser til unge og voksne	
Herunder:	
<ul style="list-style-type: none"> • Kommunikationscenter: tale, hjerneskade, informations- og kommunikationsteknologi, samt læseteknisk undervisning • Særligt Tilrettelagt Ungdomsuddannelse (STU) • Fritidsklub – socialpædagogisk tilbud • Bo-afdeling/Studiegården – unge kan leje et værelse med bo-træning, støtte mv. • Mentorordning 	
Myndighed	
Psykiatri, handicap og socialrehabilitering	
Bevilger foranstaltninger efter Serviceloven, Sundhedsloven og lov om Voksenspecialundervisningen	

Hoved- og underområder og tilbud	
Udførende enheder	
	Handicap, psykiatri, rusmiddel og forsorg udbyder og driver primært tilbud til voksne over 18 år – for såvel Holbækborgere som borgere fra andre kommuner. Tilbuddene henvender sig til voksne, som har fysiske, kognitive, mentale, psykiske eller alvorlige sociale problemer og som derfor har brug for støtte i hverdagen. Der er således følgende udfører-tilbud:
Handicapområdet:	
Søbæk Have	
	Søbæk Have ligger i Jyderup og er taget i brug i 2016. Målrettet udviklingshæmmede borgere, som har brug for moderat til omfattende støtte. Der er plads til 44 borgere, der visiteres efter Almenboliglovens §105 og Servicelovens §§85 og §108. Der er etableret et aktivitetscenter efter Servicelovens §104 med plads til 35 brugere med behov for moderat til omfattende støtte.
Tåstrup Have og Tåstrup Stræde	
	Tåstrup Have er et bosted målrettet voksne, mentalt udviklingshæmmede. Der er plads til 22 beboere; der visiteres efter Almenboliglovens §105 og Servicelovens §85
	Tåstrup Stræde er et bosted for voksne med mental udviklingshæmning, der har forskellige former for handicap. Der er plads til 12 borgere; der visiteres efter Almenboliglovens §105 og Servicelovens §85
Bo og Støtte	
	Bo og støtte består af socialpædagogisk uddannede hjemmevejledere, som yder støtte til borgere i egen bolig. Bevilling af støtte udmøntes i timer efter Servicelovens §85
Banehuset	
	Værested i Jyderup målrettet voksne udviklingshæmmede, som samtidig er visiteret til Servicelovens §85 støtte i egen bolig.
Jobbasen, Solgården og Kig Ind	
	Jobbasen er rammen for Holbæk Kommunes tilbud om beskyttet beskæftigelse. I Jobbasen kan man arbejde i Værkstedscenter Holbæk eller Kommunekram. Borgere visiteres til Jobbasen efter Servicelovens §103.
	Solgården er et aktivitets- og samværstilbud beliggende i Holbæk by, primært rettet mod udviklingshæmmede, som har fået tilkendt førtidspension. Der er plads til 58 brugere i aldersgruppen 18-75 år. Alle er visiteret efter Servicelovens §104.
	Kig Ind er et klubtilbud efter Servicelovens §104, målrettet voksne udviklingshæmmede. Holbæks borgere kan anvende Kig Ind uden forudgående visitation, hvorimod andre kommuners borgere skal visiteres.
Psykiatriområdet:	
Hybenvang	
	Hybenvang er et botilbud med døgndækning. Hybenvangs tilbud er til voksen fra 30 år og op med kroniske sindslidelser. Der er 30 pladser som er drevet efter Lov om almene boliger og støtte efter Servicelovens §85 samt 2 akutboliger, der i dag er drevet som afdækningsboliger med støtte efter Servicelovens §85.
Ungekollegiet	
	Ungekollegiet er et botilbud med døgndækning. Målgruppen er unge mellem 18 og 30 år, med debuterende og diagnosticerede sindslidelser, flere med misbrug af stoffer/alkohol. Ungekollegiet har i alt 11 pladser som drives efter Servicelovens § 107
Opgangsbofællesskaber	
	Har i alt 56 pladser fordelt på 5 opgangsbofællesskaber. Målgruppen for 4 af de 5 opgangsbofællesskaber er voksne fra 18 år. Det sidste er et seniorbofællesskab med i alt 16 boliger til voksne 50 + med behov for støtte efter servicelovens §§ 83 og 85. I 4 af boligerne ydes der støtte efter servicelovens § 85. Alle 56 pladser er drevet efter Lov om almene boliger.
Støtte og kontaktpersonordning	

Hoved- og underområder og tilbud	
	Støtte og kontaktpersonordningen skaber kontakt og opsøgende arbejde over for de mest isolerede borgere med dobbelte diagnoser (psykiatri og misbrug). Tilbud ydes efter Servicelovens §99.
	Aktivitets- og samværstilbud
	Holbæk Kommune har 2 aktivitets- og samværstilbud i hhv. Holbæk By og Jyderup, i alt 150 pladser som er drevet efter Servicelovens §104. Der er tale om et selvfremmøde tilbud, hvor tilbuddet selv visiterer.
	Akutindsats og udvidet akutindsats
	Tilbuddet er for alle Holbækborgere over 18 år. Der er tale om telefon- og udgående rådgivning til borgere som er i akut psykisk krise. Tilbuddet er drevet efter Servicelovens § 10 og § 12.
	Rusmiddel og forsorg:
	Dag- og ambulantbehandling samt døgnbehandling
	Rusmiddelcenter Holbæk tilbyder dagbehandlingstilbud til unge fra 15-26 år (72 pladser) og dagbehandling til voksne fra 27 år og op (24 pladser). Ambulant behandling tilbydes til borgere med alkoholproblemer og borgere med stofmisbrug. Der er 122 pladser til borgere med alkoholproblemer og 88 pladser til borgere med stofmisbrug. Borgere kan endvidere visiteres til døgnbehandling. Indsatserne er reguleret via Sundhedsloven og Servicelovens § 101.
	Forsorgshjemmet Karlsvognen
	Døgntilbud til særligt socialt udsatte med både hjemløshed og andre alvorlige sociale problemer. Tilbuddet bliver drevet efter Servicelovens § 110 og rummer i alt 14 pladser. Optagelse og indskrivning foretages af tilbuddet.

Udvalget for Klima og Miljø

Udvalget for Klima og Miljø varetager opgaver inden for to politikområder: Miljø og planer samt Kommunale veje og trafik. Politikområde Ejendomme blev fra 1.1.2018 flyttet til Økonomiudvalget. Budgetter vedrørende drift og vedligehold af ejendomme – som før var spredt på flere udvalg – er pr. 1.1.2019 samlet i Økonomiudvalget på politikområde Ejendomme.

Miljø og planer

Miljø og planer varetager opgaver inden for vandløbsområdet, miljøtilsyn, byfornyelse, naturbeskyttelse, byggesagsbehandling og lokalplaner mv.

Kommunale veje og trafik

Kommunale veje og trafik varetager opgaver inden for drift og vedligeholdelse af veje, vintertjeneste, kollektiv trafik og havnedrift mv.

Tabel 1 Udgifter fordelt på politikområde

Politikområde	R 2017	B 2018	B 2019	BO 2020	BO 2021	BO 2022
	----- i 2019-priser, mio. kr. -----					
Miljø og planer	14,4	9,9	15,9	14,9	14,9	14,9
Kommunale veje og trafik	113,3	113,9	113,2	114,2	114,5	114,5
I alt	127,7	123,9	129,1	129,2	129,4	129,4

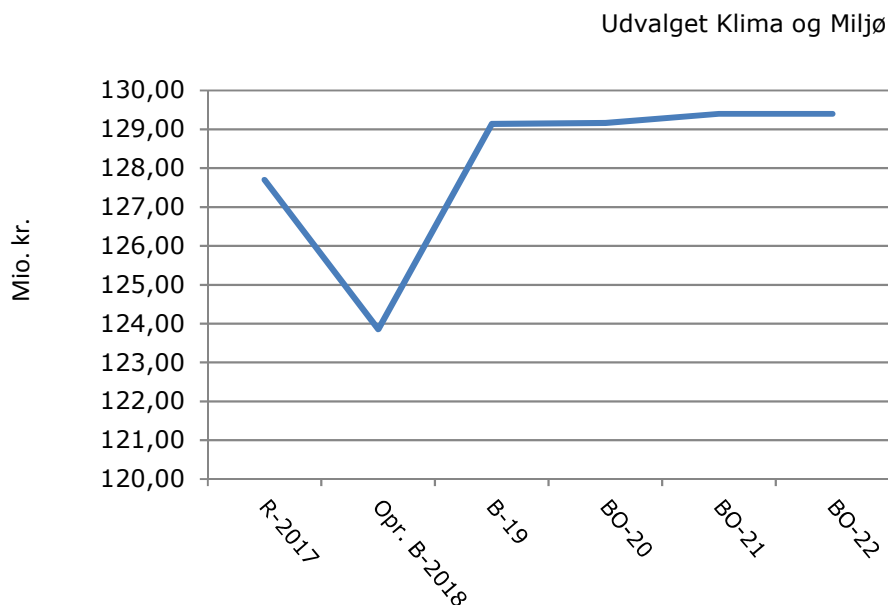
Note: Eventuelle differencer skyldes afrunding

Note: Den 1. januar 2018 fik Holbæk Kommune ny kommunalbestyrelse. Kommunen har fået nye udvalg, og nogle af politikområderne er flyttet og ændret, hvorfor der ikke er direkte sammenlignelighed imellem budget 2019 og tidligere år. En væsentlig ændring er samling af ejendomsudgifter i ét politikområde "Ejendomme" i Økonomiudvalget. Tidligere har f.eks. ejendomsudgifter til skolebygninger ligget under politikområde "Skoler", men nu er de under "Ejendomme".

Tabel 1 og nedenstående figur 1 viser udviklingen i udgifterne på Udvalget for Klima og Miljø. Stigningen i budgettet fra 2018 til 2019 i Miljø og planer er en afledt konsekvens af den ny udvalgsstruktur pr. 1. januar 2018. Her er "Grønne områder og naturpladser" flyttet fra Kultur og fritid til Miljø og planer. På Kommunale veje og trafik reduceres budgettet fra 2018 til 2019 som følge af Effektiviserings- og Besparelisesstrategien. Med Budgetaftalen 2019 -2022 er der tilført midler vedrørende Natura 2000 samt brug af pesticider, hvilket delvist modsvarer reduktionen.

Del III. Specielle bemærkninger Udvalget for Klima og Miljø

Figur 1 Driftsudgifter, netto (2019-priser, mio. kr.)

Kilde: Holbæk kommunes befolkningsprognose 2018-2021 samt egne beregninger

Dannelse af budgettet

Tabel 2a viser, hvad de politiske beslutninger der er truffet efter vedtagelse af budgetrammen for 2019, har betydet for budget 2019 og overslagsårene 2020, 2021 og 2022.

Tabel 2a Dannelse af budget

	B 2019	BO 2020	BO 2021	BO 2022
	----- i 2019-priser, mio. kr. -----			
Rammeudmelding 2019	122,1	121,9	121,9	121,9
Manglende løsning af effektiviseringsmål	0,5	0,5	0,5	0,5
Budget inklusive udfordringer	122,6	122,4	122,4	122,4
Løsninger på forventet merforbrug, herunder besparelse i stedet for effektivisering				
Besparelse på vedligehold og reparation af veje, stier, mv.	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5
Reduktion af budget til Matrikulære berigtigelser	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
Trafiksikkerhed (kampagner mv.)	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
Ændret takst for opsætning af bannere på gangbro over Valdemar Sejrsvej	0	0	0	0
Nedlæggelse af Blå flag	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
Øget udgift til vejbelysning	0,3	0,3	0,3	0,3
I alt budgetramme	122,1	121,9	121,9	121,9

Budget 2019-2022

	B 2019	BO 2020	BO 2021	BO 2022
Lov og Cirkulæreprogram	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5
Ændring af bekendtgørelse vedr. gødning fra husdyr	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
Ændring af bekendtgørelse vedr. udpegning af drikkevandsressourcer	0,4	0,4	0,4	0,4
Direktionens anbefaling	2,4	3,4	3,4	3,4
Bustransport til Holbæk Sports By	2,0	3,0	3,0	3,0
Tilkøb til beredskab (Orø som basisbrandstation)	0,4	0,4	0,4	0,4
Budgetaftalen 2019-2022	1,0	0,0	0,0	0,0
Afdække muligheder for at styrke elementer i Natura 2000	0,5	0	0	0
Ophør af anvendelse af pesticider på kommunale arealer	0,5	0,5	0,5	0,5
Udvalget finder løsning i overslagsår	0	-0,5	-0,5	-0,5
Omplaceringer til og fra andre udvalg	4,2	4,5	4,7	4,7
BR2: Teknisk omplacering fra Kultur og fritid i forbindelse med ny udvalgsstruktur (grønne områder)	4,3	4,6	4,8	4,8
Besparelse ved tilbageholdelse af sygefraværsreduktion for administrative medarbejdere fra Økonomiudvalget	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
Pris og lønfremskrivning	-0,9	-0,9	-0,9	-0,9
Udvalgets budgetforslag	129,1	129,2	129,4	129,4

Note: Eventuelle differencer skyldes afrunding

Note: Pris og lønfremskrivningen reducerer budgettet med 0,9 mio. kr. Det skyldes, at forventningen til pris- og lønstigningerne fra 2018 til 2019 er lavere nu, i forhold til den forventning man havde i 2017. Den væsentligste årsag er, at lønningerne steg mindre ved overenskomstforhandlingerne i forhold til det, man havde forventet.

Hobæk Kommune arbejder med en Effektiviserings- og Besparelsesstrategi, som hvert år skal danne 1 pct. af serviceudgifterne - svarende til omkring 28 mio. kr. - til et politisk råderum. Kommunalbestyrelsen kan bruge råderummet på de områder, som den vælger at prioritere i årets budget. På udvalget Klima og Miljø var måltallet 2,5 mio. kr. i 2019. Kommunalbestyrelsen besluttede den 25. juni 2018 at indarbejde effektiviseringer for 2 mio. kr. i 2019.

Tabel 2b Effektiviseringstiltag

	B 2019	BO 2020	BO 2021	BO 2022
	----- i 2019-priser, mio. kr. -----			
Indarbejdede mål for effektiviseringer	2,5	2,5	2,5	2,5
Vedtagne effektiviseringer fra Kommunalbestyrelsens møde i juni				
Asfaltkontrakter	2,0	2,0	2,0	2,0
Resterende udfordring (løses i tabel 2a)	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5

Note: Eventuelle differencer skyldes afrunding

Drift og vedligehold af ejendomme samles ét sted

Frem til og med 2018 har ejendomsdriften været spredt på 6 udvalg og 12 politikområder (Administration, Ejendomme, Skoler, Dagtilbud, Sundhed for børn, Sundhed, Ældre, Dagundervisning, Beskæftigelse og uddannelse, Kultur og fritid, Børnespecialområdet samt Voksenspecialområdet). Fra budget 2019 og fremover vil ejendomsdriften i store træk ligge på politikområde Ejendomme i Økonomiudvalget.

Økonomiudvalget varetager i forvejen opgaven med køb og salg af ejendomme og overtog i begyndelsen af 2018 en del af vedligeholdelsen af de kommunale bygninger.

Med samlingen af både køb og salg samt drift og vedligeholdelse af bygninger får Økonomiudvalget et økonomisk overblik, som forbedrer mulighederne for at optimere driften af de kommunale ejendomme, herunder arealoptimering.

Miljø og planer

Tabel 3a er opdelt på aktivitet og viser regnskab, budget og budgetoverslag for perioden 2017 til 2022.

Tabel 3a Udgifter fordelt på aktivitet

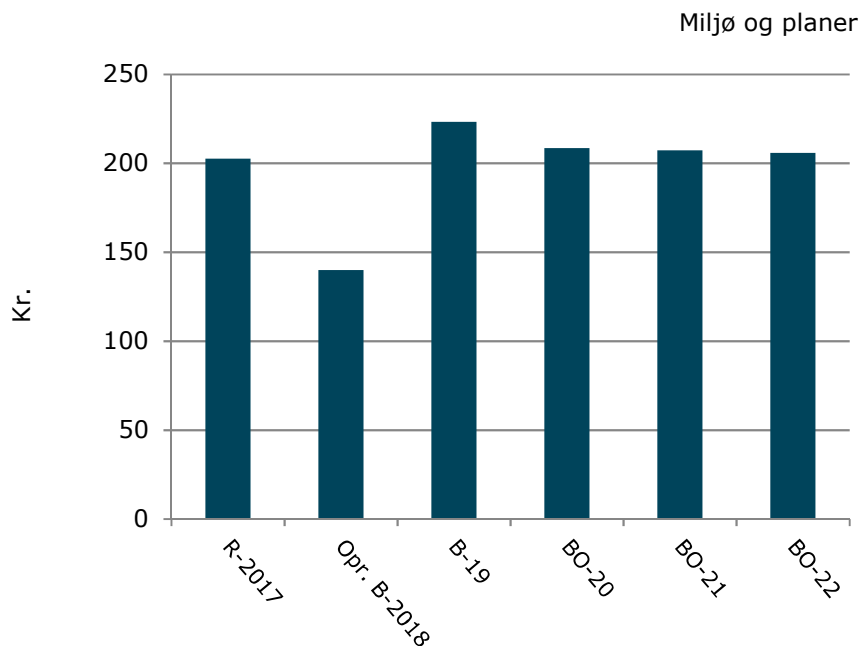
Aktivitet	R 2017	B 2018	B 2019	BO 2020	BO 2021	BO 2022
	----- i 2019-priser, mio. kr. -----					
Byfornyelse	1,2	1,3	1,2	1,3	1,3	1,3
Grønne områder og naturpladser	4,2	0,1	4,7	4,7	4,7	4,7
Stadion og idrætsanlæg	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Naturforvaltningsprojekter	0,5	0,6	1,2	0,2	0,2	0,2
Skove	0,7	0,5	0,7	0,7	0,7	0,7
Fælles formål	0,3	0,1	0,5	0,5	0,5	0,5
Vedligeholdelse af vandløb	4,8	3,3	3,3	3,3	3,3	3,3
Fælles formål	0,2	0,2	0,8	0,8	0,8	0,8
Jordforurening	0,1	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Bærbare batterier	0,0	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Miljøtilsyn - virksomheder	-0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Øvrig planlægning, undersøgelser, tilsyn m.v.	2,2	2,8	2,6	2,6	2,6	2,6
Diverse udgifter og indtægter	0,3	0,2	0,3	0,4	0,4	0,4
Fælles formål	0,0	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0
I alt	14,4	9,9	15,9	14,9	14,9	14,9

Note: Eventuelle differencer skyldes afrunding

Af ovenstående tabel fremgår det, at der er en stigning fra budget 2018 til budget 2019 og frem, hvilket primært skyldes en teknisk omplacering af grønne områder fra politikområde Kultur og fritid til politikområde Miljø og planer efter styrelsesvedtægten, der trådte i kraft i begyndelsen af januar 2018.

Nedenstående figur viser udgifterne pr. indbygger.

Figur 2 Udgifter pr. indbygger (2019-priser, kr)

Kilde: Holbæk kommunes befolkningsprognose 2019-2022 samt egne beregninger

Planer for fremtiden

En væsentlig opgave i de kommende år er at implementere statens vand- og naturplaner, herunder at harmonisere disse med en række sektorplaner for spildevand, vandforsyning, affald, klima, varmeforsyning mv.

Dertil kommer en række sektorplaner, som skal færdiggøres/gennemføres, blandt andet:

- Indsatsplaner for grundvandsbeskyttelse samt nye indvindingstilladelser
- Udarbejdelse nye vandløbsregulativer

Gennemførelsen af sektorplanerne kan medføre øgede anlægsudgifter, samt i visse tilfælde øgede driftsudgifter. Derudover skal der fortsat arbejdes med at opnå kommuneplanens målsætning om en reduktion af CO₂ udslippet med 3 pct. pr. år.

Beskrivelse af Miljø og planer

Politikområdet Miljø og planer varetager opgaver inden for følgende områder:

- Forurenende virksomheder, husdyrbrug og landzonebestemmelser
- Naturbeskyttelse, vandindvinding og grundvandsbeskyttelse
- Vedligeholdelse af vandløb og forurening generelt
- Bekæmpelse af rotter og andre skadedyr
- Jordflytning og jordforurening
- Håndtering af affald
- Fysisk planlægning
- Byfornyelse
- Byggesagsbehandling
- Beredskabsopgaver, der ikke varetages af Vestsjællands Brandvæsen

Del III. Specielle bemærkninger Udvalget for Klima og Miljø

Tabel 3b viser organiseringen på Miljø og Planer og de primære myndighedsopgaver, enhederne udfører.

Tabel 3b Organisering og tilbud

Hoved- og underområder og tilbud
Afdelingen for Byg, Vej og Trafik (Vej og Trafik er del af politikområde Kommunale veje og trafik) Byggesagsbehandling efter byggelovgivningen m.v. Sagsbehandling vedrørende skimmelsvamp
Afdelingen for Virksomhed og Miljø Spildevandsområdet Sagsbehandling i forbindelse med vandindvinding og grundvandsbeskyttelse Vedligehold af vandløb (Myndighed) Miljøopsagsbehandling vedrørende husdyrbrug og forurenende virksomheder Sagsbehandling vedrørende håndtering af affald Sagsbehandling i forbindelse med jordflytning og jordforurening
Bekæmpelse af rotter og andre skadedyr Skorstensfejerområdet Vandløbsområdet (drift)
Afdelingen for Plan og Åben Land Fysisk planlægning, det vil sige lokalplaner, kommuneplantillæg og kommuneplan Tværgående planer som f.eks. klimaplan og varmeplan Landzoneforvaltning, naturforvaltning og naturpleje

Kommunale veje og trafik

Tabel 4a er opdelt på aktivitet og viser regnskab, budget og budgetoverslag for perioden 2017-2022.

Tabel 4a Udgifter fordelt på aktivitet

Aktivitet	R 2017	B 2018	B 2019	BO 2020	BO 2021	BO 2022
	----- i 2019-priser, mio. kr. -----					
Fælles formål	0,5	0,6	0,5	0,5	0,5	0,5
Redningsberedskab	15,8	15,4	15,8	15,8	15,8	15,8
Fælles formål	2,0	21,6	-0,6	-0,6	-0,4	-0,4
Arbejder for fremmed regning	-1,7	-0,7	0,0	0,0	0,0	0,0
Driftsbygninger og -pladser	1,7	1,6	1,9	1,9	1,9	1,9
Parkering	-0,3	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
Vejvedligeholdelse m.v.	46,4	37,7	47,4	47,4	47,4	47,4
Vintertjeneste	8,8	0,5	8,4	8,4	8,4	8,4
Busdrift	32,9	30,5	33,0	33,9	33,9	33,9
Færgedrift	6,2	5,7	5,6	5,6	5,6	5,6
Havne	0,9	0,9	1,1	1,1	1,1	1,1
Lystbådehavne m.v.	0,0	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
I alt	113,3	113,9	113,2	114,2	114,5	114,5

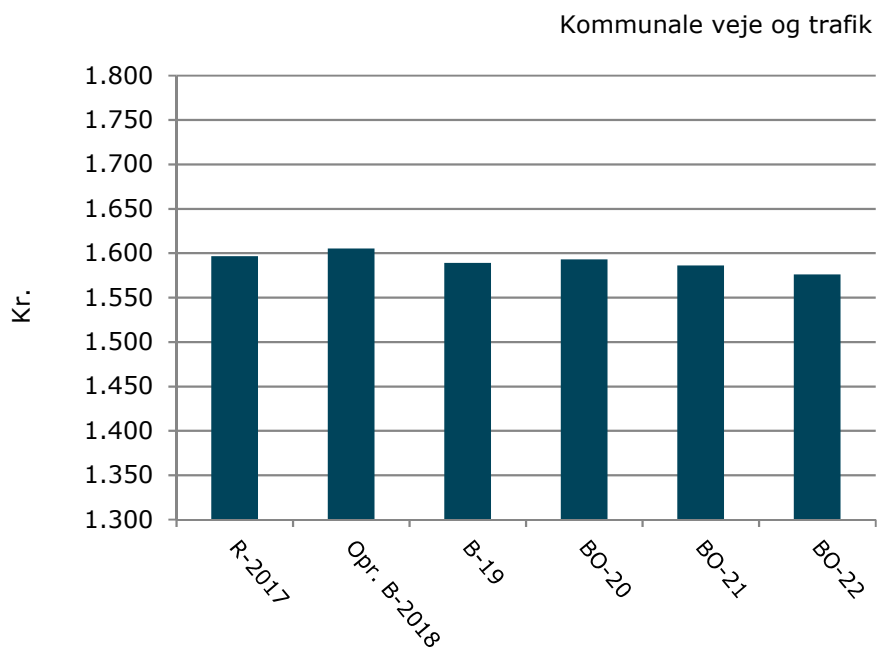
Note: Eventuelle differencer skyldes afrunding

Fra 2018 til 2019 reduceres budgettet marginalt, hvilket primært skyldes Effektiviserings- og Besparelsesstrategien. I forbindelse med økonomisk omstrukturering af Vej og Park i 2018, blev budget 2018 midlertidigt samlet på aktiviteten Fælles formål, for senere at blive flyttet til rette aktiviteter. Dette

forklarer større afvigelser i 2018 i forhold til årene før og efter på områderne Fælles formål, Vejvedligeholdelse og Vintertjeneste.

Nedenstående figur viser udgifterne pr. indbygger.

Figur 3 Udgifter pr. indbygger (2019-priser, kr)

Kilde: Holbæk kommunes befolkningsprognose 2019-2022 samt egne beregninger

Fokusområder

Nedenfor er de væsentligste fokusområder oplyst.

Vedligeholdelsestilstand på veje, fortove og stier

Der er fokus på at nedbringe vedligeholdelseefterslæbet på dele af kommunens områder – veje, fortove og stier.

Redningsberedskabet

Holbæk Brandvæsen blev nedlagt samtidig med dannelsen af det fælleskommunale Vestsjællands Brandvæsen den 1. januar 2016 (Kalundborg, Odsherred, Lejre, Sorø & Holbæk). Dannelsen af de fælleskommunale selskaber indeholdt statslige besparelser, hvoraf Vestsjællands Brandvæsen skulle bidrage med i alt 6,5 mio.kr. i forhold til budgettet før dannelsen. Siden dannelsen har selskabet afviklet ca. 4 mio.kr. af besparelsen.

Beredskabet i kommunerne er blevet mere robust, bevægeligt og fremtidssikret. Betalingen til selskabet udgør for Holbæk som ejerkommune 33,3% og har fra dannelsen været omkring 15 mio. kr. For budget 2019 er indarbejdet et ikke-finansieret underskud på ca. 2,5 mio.kr.

Kollektiv trafik

Der er fokus på en effektiv og brugervenlig organisering af kommunens kollektive trafik, inkl. Flextrafik.

Beskrivelse af Kommunale veje og trafik

Politikområdet Kommunale veje og trafik varetager opgaver inden for følgende områder:

Del III. Specielle bemærkninger Udvalget for Klima og Miljø

- Drift og vedligehold af veje – herunder parkeringskontrol
- Vintertjeneste og kollektiv trafik – herunder busdrift, handicapbefordring og Orø-færgen
- Havnedrift – herunder skibsafgifter og pladsleje
- Redningsberedskabet

Nedenstående tabel viser organiseringen på Kommunale veje og trafik og de primære drifts- og anlægsopgaver, som enhederne udfører.

Tabel 4b Organisering og tilbud

Hoved- og underområder og tilbud
Afdelingen for Byg, Vej og Trafik (Byg er en del af politikområdet Miljø og planer) Administration af vejlovgivning på offentlige veje og på private fællesveje. Råden over vejareal. Parkeringsservice.
Afdelingen for Vej og park Entreprenørvirksomhed, som har været i udbud på tre områder. Kontrakt med Kommunal Drift (pasning af grønne arealer, parker, idrætsanlæg og vandløb). Drift og vedligehold af vejarealer og fortove. Drift og vedligehold af Orøfærgen.
Afdelingen for Driftsbestiller Håndtering af kommunens interne og eksterne leverandører i forhold til styring og administration af drifts- og vedligeholdelsesopgaver på kommunens veje og arealer. Derudover håndteres kollektiv trafik, udbud af visiteret befordring samt flextrafik. Anlæg af veje, stier og fortove. Belysning og trafiksikkerhed. Administration af beredskabsområdet (de opgaver, som Vestsjællands Brandvæsen ikke varetager) samt den overordnede koordinering af samarbejdet mellem Holbæk Kommune og Vestsjællands Brandvæsen.

Udvalget Kultur og Fritid

Udvalget Kultur og Fritid varetager opgaver inden for kultur og fritid, f.eks. biblioteker, idrætsfaciliteter, folkeoplysningsområdet og musikskole.

Tabel 1 Udgifter fordelt på politikområde

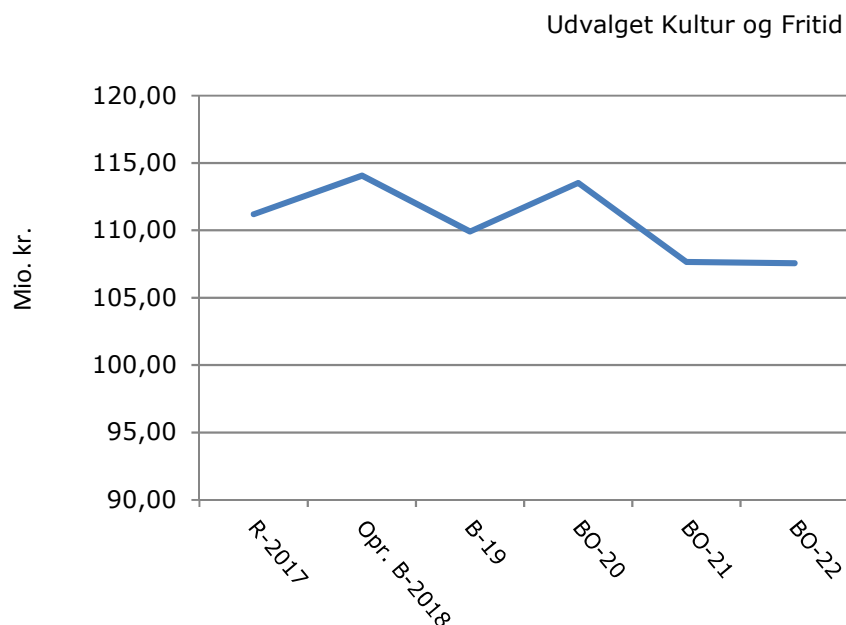
Politikområde	R 2017	B 2018	B 2019	BO 2020	BO 2021	BO 2022
	----- i 2019-priser, mio. kr. -----					
Kultur og Fritid	111,2	114,1	109,9	113,5	107,7	107,6
I alt	111,2	114,1	109,9	113,5	107,7	107,6

Note: Eventuelle differencer skyldes afrunding

Note: Den 1. januar 2018 fik Holbæk Kommune ny Kommunalbestyrelse. Derfor har kommunen fået nye udvalg, og nogle af politikområderne er flyttet og ændret. Der er derfor ikke direkte sammenlignelighed imellem budget 2019 og tidligere år. En af de væsentligste ændringer i den henseende er samling af alle ejendomsudgifter i ét politikområde "Ejendomme" i Økonomiudvalget. Tidligere har f.eks. ejendomsudgifter til skolebygninger ligget under politikområde "Skoler", men nu er denne udgift placeret under "Ejendomme".

Ovenstående tabel 1 og nedenstående figur 1 viser udviklingen i udgifterne. En Teaterfestival i 2020 på godt 5 mio. kr. er illustreret ved en top i 2020. Kurven falder fra 2019 og frem, idet drift og vedligehold af bygninger og grønne områder bliver varetaget af andre udvalg (Økonomiudvalget, "Ejendomme" og Udvalget for Klima og Miljø, "Miljø og planer").

Figur 1 Driftsudgifter, netto (2019-priser, mio. kr.)

Kilde: Holbæk kommune

Dannelse af budgettet

Tabel 2a viser, hvad de politiske beslutninger der er truffet efter vedtagelse af budgetrammen for 2019, har betydet for budget 2019 og overslagsårene 2020, 2021 og 2022.

Tabel 2a Dannelse af budget

	B 2019	BO 2020	BO 2021	BO 2022
Rammeudmelding 2019	125,0	129,9	124,3	124,3
Manglende løsning af effektiviseringsmål	0,4	0,4	0,4	0,4
Budget inklusive udfordringer	125,4	130,3	124,7	124,7
Løsninger på forventet merforbrug, herunder besparelse i stedet for effektivisering				
Fravalg af mindre IT-systemer	-0,08	-0,08	-0,08	-0,08
Merudgift Nationalmuseets Fartøj	0,20	0,20	0,20	0,20
I alt budgetramme	125,5	130,5	124,8	124,8
Budgetaftalen 2019-2022	1,20	1,20	1,20	1,10
Billedkunstnerisk grundkursus	0,25	0,25	0,25	0,25
Nationalmuseets fartøjssamling	0,60	0,60	0,60	0,60
Styrkelse af læseindsats (lillefidus)	0,25	0,25	0,25	0,25
Støtte til den levende børnekultur i lokalområderne	0,10	0,10	0,10	-
Omplaceringer til/fra andre udvalg	-2,65	-3,65	-4,05	-4,05
Frivillighedspuljen flyttes fra Voksenspecialområdet til Kultur og fritid	0,4	0,4	0,4	0,4
Lokalfora flyttes fra Politisk organisation til Kultur og fritid	1,2	1,2	1,2	1,2
Teknisk omplacering fra Kultur og fritid i forbindelse med ny udvalgsstruktur (Grønne områder)	-4,3	-4,6	-4,8	-4,8
Provenu af effektiviserings- og besparelsesstrategi		-0,7	-0,9	-0,9
Lokulpuljer	0,05	0,05	0,05	0,05
Andre omplaceringer	-13,5	-13,8	-13,6	-13,6
Decentralisering – færre ledere	-0,7	-0,7	-0,7	-0,7
Investeringer i effektivisering (lokalebooking og tilskudsadministration) - finansieres af afsat investeringspulje til effektiviseringer	0,6			
Sportsbyen: Leasingydelse er indarbejdet med 2,3 % i rente som forudsætning	7,7	7,7	7,7	7,7
Sportsbyen flyttes som planlagt fra drift til finansiering på grund af ibrugtagning	-9,4	-9,4	-9,4	-9,4

	B 2019	BO 2020	BO 2021	BO 2022
Ejendomme flyttes til Økonomiudvalget	-11,7	-11,4	-11,2	-11,2
Pris- og lønfremskrivning	-0,7	-0,7	-0,7	-0,7
Udvalgets budgetforslag	109,9	113,5	107,7	107,6

Note: Eventuelle differencer skyldes afrunding

Note: Pris- og lønfremskrivningen reducerer budgettet med 0,7 mio. kr. Det skyldes, at forventningen til pris- og lønstigningerne fra 2018 til 2019 er lavere nu, i forhold til den forventning man havde i 2017. Den væsentligste årsag er, at lønningerne steg mindre ved overenskomstforhandlingerne i forhold til det, man havde forventet.

Holbæk Kommune arbejder med en Effektiviserings- og Besparelsesstrategi, som hvert år skal danne 1 pct. af serviceudgifterne - svarende til omkring 28 mio. kr. - til et politisk råderum. Kommunalbestyrelsen kan bruge råderummet på de områder, som den vælger at prioritere i årets budget. På udvalget for Kultur og Fritid var måltallet 1,5 mio. kr. i 2019. Kommunalbestyrelsen besluttede den 20. juni 2018 at indarbejde effektiviseringer for 1,1 mio. kr. i 2019.

Tabel 2b Effektiviseringstiltag

	B 2019	BO 2020	BO 2021	BO 2022
----- i 2019-priser, mio. kr. -----				
Indarbejdede mål for effektiviseringer	1,5	1,5	1,5	1,5
Vedtagne effektiviseringer fra Kommunalbestyrelsens møde den 20. juni 2018				
Reduktion af lokaletilskud som følge af ibrugtagelse af Sportsbyen	0,3	0,4	0,4	0,4
Optimering af og udløb af kontrakter	0,8	0,9	0,9	0,9
Optimering af lokalebookingsystemer og tilskudsadministration	-	0,5	0,7	0,7
I alt	1,1	1,8	2,0	2,0
Resterende udfordring (løses i tabel 2a)	-0,4	0,3	0,5	0,5

Note: Eventuelle differencer skyldes afrunding

Kultur og fritid

Tabel 3a er opdelt på aktiviteter og viser regnskab, budget og budgetoverslag for perioden 2017 til 2022.

Tabel 3a Udgifter fordelt på aktiviteter

Aktivitet	R 2017	B 2018	B 2019	BO 2020	BO 2021	BO 2022
----- i 2019-priser, mio. kr. -----						
Stadion og idrætsanlæg	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1
Andre fritidsfaciliteter	1,3	1,2	1,1	1,1	1,1	1,1
Fælles formål	0,0	9,2	0,2	0,4	0,7	0,7
Folkeskoler	0,0	0,0	0,2	0,2	0,2	0,2
Idrætsfaciliteter for børn og unge	31,7	23,0	34,4	34,4	34,4	34,4
Folkebiblioteker	27,1	27,6	25,5	25,5	25,5	25,5
Museer	8,1	7,7	7,6	7,5	7,5	7,5

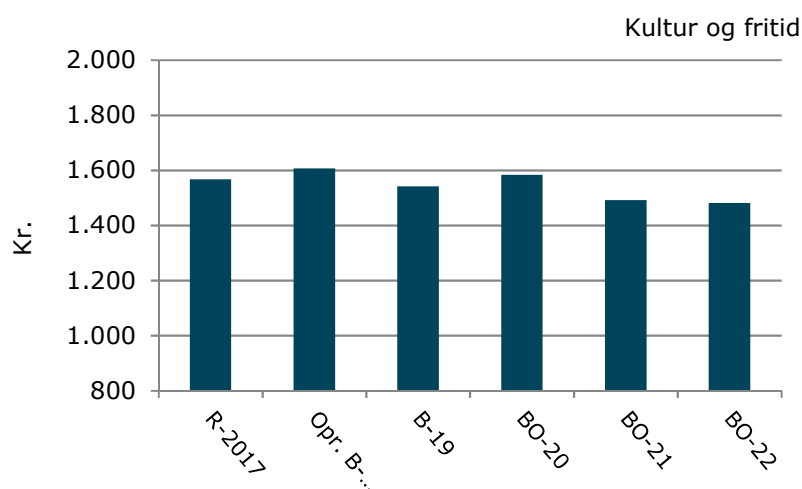
Del III. Specielle bemærkninger Udvalget for Kultur og Fritid

Aktivitet	R 2017	B 2018	B 2019	BO 2020	BO 2021	BO 2022
Teatre	5,9	5,8	6,1	11,2	5,7	5,7
Musikarrangementer	8,8	8,1	7,3	7,3	7,3	7,3
Andre kulturelle opgaver	15,0	14,0	12,1	11,9	11,7	11,7
Fælles formål	0,0	0,1	0,7	0,1	0,1	0,1
Folkeoplysende voksenundervisning	4,1	3,7	3,6	3,6	3,6	3,6
Frivilligt folkeoplysende foreningsarbejde	4,8	9,0	5,9	5,4	5,2	5,2
Lokaletilskud	3,0	3,2	2,9	2,8	2,8	2,8
Fritidsaktiviteter uden for folkeoplysningsloven	1,3	1,4	0,5	0,5	0,5	0,5
Ungdomsskolevirksomhed	0,0	0,4	0,2	0,2	0,2	0,2
Daginstitutioner (dagtilbudslovens § 19, stk. 2-4)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Frivilligt socialt arbejde og øvrige sociale formål	0,0	0,0	0,2	0,2	0,2	0,2
	111,2	114,5	108,5	112,3	106,7	106,7

Note: Eventuelle differencer skyldes afrunding

Nedenstående figur viser udgifterne pr. indbygger.

Figur 2 Udgifter pr. indbygger (2019-priser, kr.)

Kilde: Holbæk kommunes befolkningsprognose 2019-2022 samt egne beregninger

Fundraising – ekstra midler fra non-profit organisationer

Holbæk Kommune anvender færre udgifter pr. indbygger sammenlignet med øvrige kommuner i landet. Kultur og Fritid arbejder derfor på at fundraise midler til projekter som f.eks. Brorfelde Observatorium, Værftet, kunstprojekter, Kunstbro, kunstgræsbaner, kystlivscenter på havnen m.m.

I årene 2014 til 2017 har området rejst omkring 5,5 mio. kr. om året. Dette fundraising-arbejde fortsætter i årene 2019 til 2022.

Budget 2019-2022

Den øgede konkurrence mellem kommunerne bevirker, at der er øget fokus på planlægning og udførelse af events. Både de helt store, som SKVULP Festival, og de mindre events f.eks. Tølløse Festival, Spirefestivallen og Idræt på Fælleden.

Beskrivelse af Kultur og fritid

Politikområdet Kultur og fritid dækker følgende aktiviteter:

- Fritidsfaciliteter
- Folkebibliotek / biblioteksvæsen
- Museum
- Kulturskole
- Andre kulturelle opgaver (herunder uddannelse, dannelse og formidling)
- Folkeoplysning
- Brorfelde Observatorium
- Idrætsanlæg og haller
- Teater og kunst
- Kultur- og forsamlingshuse
- Grønne arealer herunder parker, kolonihaver og fortidsminder
- Naturpleje og naturvejledning
- Lystbådehavne

Der gives kommunalt driftstilskud til 20 idrætshaller, 19 idrætsanlæg samt Fælledens baner, ni tennisanlæg, to svømmehaller og ét friluftsbad, Musikhuset Elværket og Kulturkasernen.

Herudover gives tilskud til Andelslandsbyen Nyvang, de to egnsteatre Holbæk Teater og Teatret Fairplay (herunder Holbæk Dramacollege), samt til aktiviteter i regi af foreningen Sidesporet (Skøjtebane, Blå flag, Musikklub m.v.), samt en række øvrige foreninger. Hertil kommer drift og vedligeholdelse af kommunens parker, grønne områder, strande og skove mv.

Biblioteksområdet er organiseret med et hovedbibliotek og tre filialer, samt Stadsarkiv/lokalhistoriske arkiver. Biblioteket er den eneste lovpligtige kulturinstitution i kommunen og har til formål at fremme oplysning, uddannelse og kulturel aktivitet ved at stille bøger, tidsskrifter, lydbøger og andre egnede materialer til rådighed.

Holbæk Museum er fusioneret med de øvrige statsanerkendte kulturhistoriske museer i seks kommuner og er en selvejende institution – Museum Vestsjælland, der delvist drives på grundlag af kommunale tilskud. Som statsanerkendt museum skal man foretage indsamling, registrering, bevaring, forskning og formidling.

Holbæk Kommune har en kulturskole med brugerbestyrelse. Det samme gør sig gældende for Kulturkasernen, som nu er en del af Kulturskolen. Andre kulturelle opgaver omfatter kulturelle aktiviteter, de frie kulturmidler og børneteater. Der arbejdes også tæt sammen med Holbæk Erhvervsforum omkring udvikling af turisme – bl.a. gennem koordinering og en stigende professionalisering af eventhåndtering.

Brorfelde Observatorium er kulturområdets yngste organisation, og arbejder med formidling og oplevelser inden for natur og naturvidenskab.

Folkeoplysningsområdet omfatter 12 aftenskoler og ca. 450 foreninger.

Tabel 3b viser organiseringen på politikområdet, samt de opgaver enhederne udfører.

Tabel 3b Organisering og tilbud

Hoved- og underområder

Kultur- og Fritidssekretariatet

Varetager administration og udvikling af kultur- og fritidsområdet, og omfatter læring og dannelse, understøttelse af kultur- og fritidstilbud og events til kommunens borgere, brugere, turister og erhvervsliv/detailhandel. Administrationen – herunder udbetaling af tilskud – for følgende sports- og fritidstilbud er også placeret i Kultur- og Fritidssekretariatet:

10 kommunale idrætshaller
10 selvejende idrætshaller (modtager tilskud)
19 idrætsanlæg samt Fælledens baner
9 tennisanlæg
2 svømmehaller – hvoraf 1 er selvejende og modtager tilskud, og 1 friluftsbad

Biblioteket

Har til formål at fremme oplysning, uddannelse og kulturel aktivitet ved at stille bøger, tidsskrifter, lydbøger og andre egnede materialer til rådighed, såsom musikbærende materialer og elektroniske informationsressourcer, herunder internet og multimedier.

Holbæk Bibliotek
Jyderup Bibliotek
Svinninge Bibliotek
Tølløse Bibliotek
Stadsarkiv/lokalhistoriske arkiver

Kulturskolen

Tilbyder undervisning i musik og billedkunst. Kulturskolen har til formål at udvikle og fremme elevernes musikalske og billedkunstneriske evner og kundskaber gennem sine undervisningstilbud, samt at virke til fremme af det lokale musik- og billedkunstmiljø.

Kulturkasernen (del af Kulturskolen)

Skaber de fysiske rammer med henblik på, at mange foreninger kan udvikle og arbejde med deres interesser (billedkunst, musik, teater, madklubber m.v.).

Brorfelde Observatorium

Brorfeldes opgaver er at involvere og skabe interesse for den nære natur, det uendelige rum og for de videnskaber, der søger at forklare, hvordan verden hænger sammen. Med utraditionelle og nytænkende formidlingsmetoder vil Brorfelde udfordre alle sanser hos mennesker i alle aldre. Målet er at skabe læring gennem oplevelser, inspiration og engagement.

Læsevejledning til totaloversigten og budgettet

Nedenfor giver vi en gennemgang af totaloversigten og budgettet.

Ønsker du at læse mere om baggrunden for totaloversigten, kan du gå ind på Økonomi- og indenrigsministeriets (ØIM) hjemmeside og læse "Budget- og regnskabssystemet for kommuner": <http://budregn.oim.dk/budget-og-regnskabssystem-for-kommuner.aspx>.

Totaloversigten

En totaloversigt giver et overordnet sammendrag af kommunens økonomi. Den giver et overblik over kommunens indtægter og udgifter, og viser om kommunen har over- eller underskud. Principielt skal udgifter være lig med indtægter. Et eventuelt over- eller underskud betyder, at kommunen enten lægger penge i kassen eller trækker penge op af kassen.

Indtægter står med minus (÷) og udgifter med plus (+). Det betyder, at hvis "resultat i alt" står med plus, har kommunen underskud, og trækker penge op af kassen. Omvendt, står "resultat i alt" med minus, har kommunen overskud, og lægger penge i kassen.

Principskitse over totaloversigten

	Emne
1	÷ Indtægter
2	+ Driftsudgifter
3	+ Renter
4=1+2+3	= Resultat af primære drift
5	+ Anlægsudgifter
6	+ Forsyning
7	+ Pris- og lønfremskrivning (PL)
8=4+5+6+7	= Resultat
9	+ Finansiering
	÷ Optagelse af lån
	+ Afdrag på lån
	+ Finansforskydninger
10=8+9	= Resultat i alt (over-(÷)/underskud(+))
11=÷10	= Ændring af kassebeholdning (forøgelse(+)/forbrug(÷))

Beskrivelse af totaloversigten følger nummereringen i den venstre kolonne i tabellen ovenfor.

Indtægter

Indtægter består af *skatter* (kommunal indkomstskat, grundskyld, dækningsafgift, selskabsskat mv.) samt *tilskud* (statstilskud, beskæftigelsestilskud og andre særtilskud) og *udligning* (kommunal udligning og udligning vedr. udlændinge, udligning vedr. selskabsskat).

Tilskud og udligning udgør et sammenhængende system, hvor der dels omfordeles penge imellem kommunerne, og dels overføres penge fra staten til kommunerne. Tilskud er den finansiering som kommunerne ikke selv står for, det er penge som kommer fra staten. Udligning er omfordeling af penge mellem kommunerne. Udligning sigter mod at jævne de forskelle i kommunernes økonomiske muligheder, som skyldes forskelle i skattegrundlag, forskelle i alderssammensætning og forskelle i den sociale struktur.

Driftsudgifter

Driftsudgifter er udgifter til den daglige drift i kommunen. Driftsudgifter består af 3 grupper af udgifter:

- a) *serviceudgifter* for borgere og virksomheder, eksempelvis undervisning i folkeskolen, pasning af børn i børnehaven, vedligeholdelse af veje og behandling af byggetilladelser. Serviceudgifterne omfatter blandt andet løn, der udbetales til ansatte, og til indkøb af varer og tjenesteydelser.
- b) *forsørgelsesudgifter* dækker over kontante (penge) ydelser, vi giver direkte til borgerne, f.eks. sygedagpenge, førtidspension og kontanthjælp, samt overførsler til folk i aktivering og fleksjob m.m.
- c) *Aktivitetsbestemt medfinansiering af sygehuse* består af to dele. Den første er aktivitetsbestemt, hvor der betales et beløb per ydelse, som det regionale sundhedsvæsen leverer til borgerne i Holbæk Kommune. Dette omfatter ydelser leveret fra hospitalsvæsenet, psykiatrien samt privatpraktiserende sundhedspersonale dækket af sygesikringen f.eks. fysioterapi og kiropraktor. Den anden er et generelt grundbidrag pr. borger til at løse regionernes sundhedsopgaver.

Serviceudgifter udgør i budget 2018 69 pct. af de samlede driftsudgifter, forsørgelsesudgifter udgør 22 pct. og medfinansiering af sygehusene udgør 9 pct.

Renter

Kommunen har både renteudgifter og renteindtægter. Renteudgifter løber på de lån kommunen optager, for eksempel lån til anlægsinvesteringer. Renteindtægter vedrører hovedsageligt renter på indeståender i banken.

Resultat af den primære drift

Resultat af den primære drift kaldes også "Den strukturelle balance". Resultatet viser forholdet mellem driftsudgifter og -indtægter fra skat, tilskud og udligning og renteudgifter og -indtægter. Ifølge Økonomi- og Indenrigsministeriet skal der være overskud på den primære drift. Formålet er at sikre sund økonomisk styring, så vi ikke bruger af kassebeholdningen, og der er penge til at finansiere udgifter til anlæg.

Anlægsudgifter

Anlægsudgifter er investeringer i nybyggeri og renoveringsarbejder herunder køb- og salg af jord og fast ejendom (bygninger). Det kan for eksempel være opførelse af en børnehave, renovering af en skole, køb af en færge eller renovering af en bro. Almindelig vedligeholdelse indgår under "Driftsudgifter".

Forsyning

Forsyning dækker over udgifter til affald (dagrenovation og genbrug), vand, spildevand og varme. Forsyningsvirksomhederne må ikke have overskud på lang sigt. På kort sigt må virksomhederne sætte penge til side til investeringer.

Forsyningsvirksomhederne i Holbæk Kommune er private selskaber og har derfor egne regnskaber. Mellemværende med Holbæk Affald A/S fremgår dog som en undtagelse i kommunens budget og regnskab. Dette har ikke betydning for "Resultat i alt", da det blot er et midlertidigt mellemværende mellem kunden og forsyningselskabet.

Pris- og lønregulering (PL)

PL er et skøn over udviklingen i priser og lønninger i overslagsårene. PL udskilles i totaloversigten fra resten af budgettet, for at kunne identificere, om en given stigning i udgifterne skyldes ændring i service/ydelser, eller blot er et udtryk for prisstigning.

Priser og lønninger fremskrives på både drift og anlæg. Størstedelen af PL-fremskrivningerne hører til driftsudgifterne, da det er her de fleste udgifter er.

Resultat

Resultat viser overskuddet eller underskuddet af den primære drift suppleret, dels med udgifter til investeringer i anlæg, herunder køb- og salg af jord og fast ejendom, dels med udgifter til forsyningsvirksomhed dvs. renovation og vand m.m. Derudover er der taget højde for udviklingen i priser- og lønninger (PL) i overslagsårene.

Lånoptagelse

Kommunerne kan som hovedregel ikke optage lån. Der er dog visse undtagelser. For eksempel kan kommunerne optage lån til energibesparende foranstaltninger. Derudover bliver der hvert år indgået en aftale mellem KL og regeringen, der blandt andet fastlægger, hvilke lånepuljer kommunerne kan søge. Kommunen modtager herefter eventuelt dispensationer til lånoptagelse f.eks. til opførelse af børnehaver, til at fremme offentlige-private samarbejdsprojekter (OPP/OPS), og til investeringer i effektiviseringspotentialer. Størstedelen af lånene i Holbæk Kommune optages igennem KommuneKredit.

Afdrag på lån

Når kommunen har optaget lån, nedbringes gælden igen, enten ved løbende afdrag, eller (undtagelsesvist) ved at afvikle lånet på en gang.

Finansforskydninger

Finansforskydninger er ændringer i vores midlertidige mellemværende – tilgodehavender, udeståender/kortfristet gæld – med private og offentlige institutioner, både det mellemværende vi har med andre, men også det mellemværende andre har med os.

En gang i mellem er der store ændringer i finansforskydningerne. Det sker, når et almennyttigt boligselskab opføres, og Holbæk Kommune indbetaler en andel af byggeomkostningerne til Landsbyggefonden. Landsbyggefonden er en solidarisk fond for alle almene boligorganisationer.

Resultat i alt

Resultat i alt (over-/underskud) viser kommunens samlede over- eller underskud efter optag af nye lån, afdrag på gamle lån, og med finansforskydninger inkluderet.

Ændring af kassebeholdning

Ændring af kassebeholdning fremkommer ved, at der enten lægges penge i kassen eller trækkes penge op af kassen for at dække overskud eller underskud. Det vil sige, at "Resultat i alt" er lig med "Ændring af kassebeholdning" med modsat fortegn.